

Standard

► 688/689/690 ► Mayıs/Haziran/Temmuz 2020 ► Ekonomik ve Teknik Dergi ► ISSN:1300-8366

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank:

“Pandemi ortamında güven kavramını ekonomik faaliyetlerin merkezine yerleştirdik.”

- Bez Maske için Üretim, Ambalaj, Kullanım ve Yıkama İşlemlerini İçeren Standart Belirlendi
- TSE 59. Olağan Genel Kurul Toplantısı ► IMF Küresel Büyüme Tahminini Düşürdü
- Covid-19 Nedeniyle Dünyada Turist Sayısı Nisanda Yüzde 97 Azaldı
- Güvenli Turizm Sertifikasyonu, Müşteriyi Belgeli Tesis Aramaya Yönlendirecek

TSE'ye ulaşmanın en kısa yolu

TSEKurumsal

ISSN: 1300-8366 ► Yıl: 59 ► Sayı: 688/689/690

► Mayıs/Haziran/Temmuz 2020

Sahibi: Türk Standardları Enstitüsü Adına
Adem şahin

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ethem Kaya

Yayın Yönetmeni: Fatih Aydınalp

Editör: Fatih Işık

Adres: TSE Kurumsal İletişim ve Pazarlama Müdürlüğü

Necatibey Cad. No:112 06100 Bakanlıklar / Ankara

☎ 0312 416 66 63 ► ✉ mfisik@tse.org.tr

Abone: Didem Öztıp ► ☎ 0312 416 67 47

Reklam: Adem Dağılı ► ☎ 0312 416 67 47

Grafik Tasarım: Reta Reklamcılık ve Tanıtım Ltd. şti.

Birlik Mah. Ziaurrahman Cd. 285. Sk. No: 26/19 Çankaya / Ankara

🌐 www.reta.co

Baskı ve Dağıtım: Desen Ofset San. ve Tic. A.ř.

Birlik Mah. 448. Cd. 476. Sk. No:2 Çankaya / Ankara

🌐 www.desenofset.com.tr

Yayın Türü: Yerel Süreli

Basım Tarihi: 30.09.2020

Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlara ait olup derginin ve yazarın adı alınarak iktibas edilebilir. Dergimize gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın iade edilmez.

www.tse.org.tr

444 0 873

Prof. Dr. Adem Şahin

► TSE Başkanı

Değerli Okuyucular,

Enstitümüzün en önemli yapısal özelliklerinden biri dünyanın içinde bulunduğu koşullara hızlı bir şekilde adapte olarak bu doğrultuda ülkemiz ekonomisinin ve sanayisinin bu koşullardan optimum fayda elde edebilmesi için gerekli altyapıyı hazırlamaktır. Nitekim devam etmekte olan salgın sürecinde de Enstitümüz hızlı bir şekilde gerekli çalışmaları yaparak gerek yayımladığı standartlarla gerekse de kuruluşların salgın sürecini ve sonrasını nasıl yöneteceğini gösteren kılavuzlar ve belgelendirme modelleriyle rehberlik görevini başarıyla yerine getirmeye devam etmektedir.

Türk Standardları Enstitüsü olarak, salgının ilk gününden itibaren attığımız her adımda toplum sağlığını önceledik ve kurumsal sürdürülebilirliğin sağlanması yönündeki çalışmalarımızı buna göre tasarladık. Tüm paydaşlarımızla istişareler yürüttük ve birçok kolaylaştırıcı uygulamayı hayata geçirdik.

Çalışan sağlığını korumak ve kurumsal sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın öncülüğünde, Bilim Kurulunun görüşlerini ve onayını alarak birçok sektöre yönelik COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzlarını yayımladık. Kuruluşların çalışanlarını, ziyaretçilerini, tedarikçilerini, bakım personelinin korumaya yönelik hijyen uygulamaları ile kontrol tavsiyelerini içeren bu kılavuzlar, kuruluşlara yalnızca salgınla mücadele ederken yol göstermekle kalmayacak, onların salgın sonrası dönemin bir ihtiyacı olan “güvenilir, salgından etkilenmemiş ve hijyenik üretim” standartlarına uygun üretim yapabilmesi ve hizmet sunabilmesi için bir rehber görevi görecek.

Bahsettiğim bu kılavuzlar çerçevesinde TSE COVID-19 Güvenli Üretim ile TSE COVID-19 Güvenli Hizmet belgelendirme modellerini kuruluşlarımızın hizmetine sunduk. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığımızın Enstitümüze verdiği yetkiyle Güvenli Turizm belgelendirmesine başladık. Şimdiye kadar bini aşkın kuruluş bu belgelendirme programlarına başvurdu; 800’ü aşkın kuruluş ise yaptığımız denetimler sonucunda bu belgeleri almaya hak kazandı. Kuruluşlarımız çalışanlarının ve müşterilerinin sağlığına verdikleri önemi böylelikle tescil etmiş oldular; bu hassasiyetlerinden ötürü kendilerine şükranlarımı sunuyorum.

22

TSE 59. Olağan Genel Kurul Toplantısı

50

Güvenli Turizm Sertifikasyonu,
müşteriyi belgeli tesis aramaya
yönlendirecek

21 TSE, Güvenli Turizm belgelendirmesine başladı

Standard

Ekonomik ve Teknik Dergi

- 34 Ekonominin Koronavirüsle Mücadelesi
- 72 Yılın ilk yarısında 500 milyar lira tutarında kartlı ödeme gerçekleşti
- 94 Pandemi ortamında güven kavramını ekonomik faaliyetlerin merkezine yerleştirdik
- 118 Covid-19 Sürecinde TSE'nin Yeni Belgelendirme Faaliyetleri
- 180 ISO Sürdürülebilir Şehirler Kampanyası
- 188 Çalışan Memnuniyetinde Yöneticinin Rolü

42 Covid-19 nedeniyle dünyada turist sayısı nisanda yüzde 97 azaldı

TSE'den Sanayicilere Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu

Kılavuz tüm sektörlerdeki sanayicilerin enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürleri hakkında bilgi sahibi olmasını amaçlıyor.

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) uzmanları tarafından sanayi işletmelerinin Covid-19 ile mücadelesinde rehber olacak olan Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu hazırlandı. Kılavuz, sanayi kuruluşlarının Covid-19 ile mücadelesinde hijyen ve enfeksiyon önlemede rehber olacak. Kılavuzun tüm sektörlerdeki sanayicilerin enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürleri hakkında bilgi sahibi olmasını amaçladığını söyleyen Sanayi ve Teknoloji Bakanı Varank, "Getirdiğimiz tedbirler, sanayi işletmelerinde çalışanların, ziyaretçilerin, tedarikçilerin, yani tüm paydaşların sağlığını gözettiği. Firmalara yüksek maliyetler de yüklemiyoruz. Yani, basit ama etkili tedbirler alınmasını öneriyoruz" dedi.

Sanayi kuruluşlarının, tesislerinde güvenli ve hijyenik üretim yapmak istiyorlarsa, kılavuzda yer alan tavsiyelerin tamamına dikkat etmesini isteyen Bakan Varank, "Firmalara salgınla mücadele ederken sadece yol göstermekle kalmayacak; aynı zamanda salgın sonrası dönemin ihtiyacı olan, firmaların güvenilir ve hijyenik üretim standartlarına uygunluğunun belgelendirilmesini de sağlayacak. İşletmeleri buna göre denetleyecek ve denetimi geçenlere adeta uluslararası bir kalite belgesi şeklinde Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi vereceğiz" ifadesini kullandı.

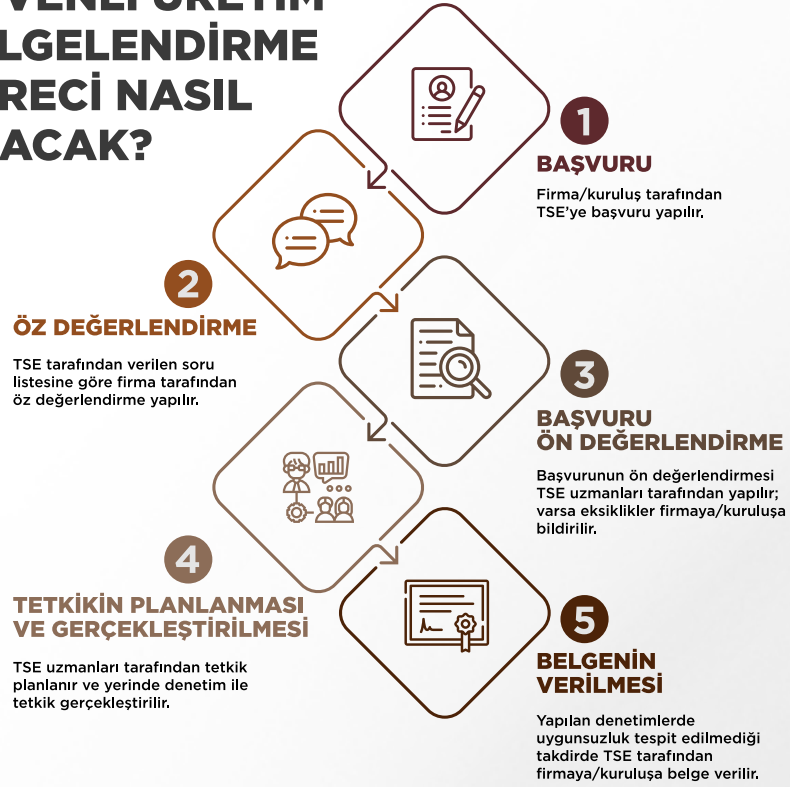
TSE tarafından yapılacak belgelendirmenin sanayicilere önemli avantajlar getireceğini kaydeden Varank, "Önümüzdeki dönemde uluslararası ticarete bu tip belgelendirmeler daha fazla ön plana çıkacak. Yabancı müşteriler, muhatap olduğu firmaların hijyen şartlarını sağlayıp sağlamadığına daha çok dikkat edecek. Üretimi güvenli koşullarda gerçekleştirenler, piyasanın da hâkimi olmaya başlayacaklar. Sanayi tesisleriyle başlayacağımız bu belgelendirme faaliyetini, ilerleyen zamanlarda başka sektörlerle de yaymayı planlıyor, güven duygusunu tüm ekonomik faaliyetlerin merkezine yerleştirmek istiyoruz" diye konuştu.

TSE COVID-19 GÜVENLİ ÜRETİM BELGELENDİRME SÜRECİ NASIL OLACAK?

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Getirdiğimiz tedbirler, sanayi işletmelerinde çalışanların, ziyaretçilerin, tedarikçilerin, yani tüm paydaşların sağlığını gözetiyor.

Varank, TSE uzmanları tarafından hazırlanan ve sanayi işletmelerinde Covid-19'la mücadelede alınması gereken önlemlere yer veren kılavuzu tanıtmak için Bakanlıkta düzenlenen toplantıda şöyle konuştu:

“Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak bu dönemde attığımız adımlarda önceliğimizin emekçiler olduğunu her platformda dile getirdik. Reel sektördeki paydaşlarımızla yakın iş birliği içinde olası mağduriyetlerin önüne geçiyoruz. Ama üretimde devamlılığı sağlarken, kırımızı çizgimiz de çalışanların sağlığı oldu. Türkiye, gücünü sanayisinden alıyor. 180 milyar dolarlık ihracatımızın, yüzde 90'dan fazlasını sanayi ürünleri oluşturuyor. İmalatta çalışan 5 buçuk milyon emekçi bu başarının isimsiz kahramanlarıdır. İşte bu sağlam altyapıyı salgın sürecinde de en iyi şekilde muhafaza etmenin gayreti içerisinde olduk. Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu işte bu ruhu yansıtıyor. Salgının seyri ve gelen talepler doğrultusunda üretimin tamamen durdurulması gibi bir anlayışı hiçbir zaman benimsemedik. Hazırladığımız kılavuz, tüm sektörlerdeki sanayicilerin enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürleri hakkında bilgi sahibi olmasını

amaçlıyor. Getirdiğimiz tedbirler, sanayi işletmelerinde çalışanların, ziyaretçilerin, tedarikçilerin, yani tüm paydaşların sağlığını gözetiyor. Tüm sanayicilerimizin kolaylıkla uygulayabileceği bir çerçeve çizdik. Kılavuzda tutarlı ve esnek bir yaklaşım sunduk. Bununla birlikte firmalara yüksek maliyetler de yüklemiyoruz. Yani, basit ama etkili tedbirler alınmasını öneriyoruz. Pandemi koşullarında firmaların bu kurallara harfiyen uyması gerekiyor. Ancak bu kurallara uyulması halinde salgının üretime olan etkisi azalarak yok olacak, reel sektörün pandemiye karşı dayanıklılığı artacak ve dış talepte başlayan iyileşmeyle birlikte üreticilerimiz salgın sonrası dönemde rakiplerinin önüne geçecek. Bu kılavuz, firmalara salgınla mücadele ederken sadece yol göstermekle kalmayacak. Aynı zamanda salgın sonrası dönemin ihtiyacı olan, firmaların güvenilir ve hijyenik üretim standartlarına uygunluğunun belgelendirilmesini de sağlayacak. Sanayi tesisleri, kılavuzda yer alan standartları sağlıyorlar ve süreçlerini buna uygun yürütüyorlarsa, TSE'ye başvurabilecekler. Başvuran işletmeleri buna göre denetleyecek ve denetimi geçenlere adeta uluslararası bir kalite belgesi şeklinde Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi vereceğiz. Bu belge sanayicimize bazı önemli avantajlar getirecek. Çalışanların işyerlerine güvenmesini sağlayıp, verimlilik artışlarına katkıda bulunacak. İnsan sağlığına uygun üretimi teşvik edecek ve tüketicilerin hijyen ve sanitasyon konularında kafalarındaki soru işaretlerini giderecek. Önümüzdeki dönemde uluslararası ticarete bu tip belgelendirmeler daha fazla ön plana çıkacak. Yabancı müşteriler, muhatap olduğu firmaların hijyen şartlarını sağlayıp sağlamadığına daha çok dikkat edilecek. Üretimi güvenli koşullarda gerçekleştirenler, piyasanın da hâkimi olmaya başlayacaklar. Sanayi tesisleriyle başlayacağımız bu belgelendirme faaliyetini, ilerleyen zamanlarda başka sektörlerle de yaymayı planlıyoruz; güven duygusunu tüm ekonomik faaliyetlerin merkezine yerleştirmek istiyoruz."

TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin, Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzunu Değerlendirdi

Bütün taraflar açısından baktığınız zaman bu kurallara uygun olarak yapılmış olan üretimin toplumsal bilincin karşılığı olduğu gibi sağlık bilincinin karşılığı olarak da bir güveni ifade ettiğini söyleyebiliriz.

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin, sanayi işletmelerinde Covid-19'la mücadelede alınması gereken önlemlere yer veren Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzunu değerlendirdi. Güvenli üretim ile ilgili toplumsal hassasiyet bulunduğunu belirten Şahin, "Sanayi sektörünün bu tür düzenlemelere çok ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Bütün dünya, Covid-19 salgını süresince güvenli bir üretim yapıp yapılmadığı, buna ilişkin tedbirlerin alınıp alınmadığıyla ilgili bir toplumsal hassasiyet içerisinde. Bütün taraflar açısından baktığınız zaman bu kurallara uygun olarak yapılmış olan üretimin toplumsal bilincin karşılığı olduğu gibi sağlık bilincinin karşılığı olarak da bir güveni ifade ettiğini söyleyebiliriz." dedi.

TSE'nin birçok konuda standart, kriter ve kılavuz hazırlama konusunda milli standardizasyon teşkilatı olduğunu belirten Şahin, "Yaklaşık 2 yıl önce hijyen ve sanitasyon konusunda TSE'nin hazırlamış olduğu bir yönetim sistemi vardı. Bu yönetim sistemine uygun olarak da Türkiye'de birçok firma belgelendirilmişti. O tarih itibarıyla dünyanın böyle bir salgın yaşayacağı, bu tür bir sıkıntıyla karşılaşacağımızdan haberdar değildik. Fakat bu dönem, TSE'nin daha önce yapmış olduğu yönetim sistem hazırlığını bir şekilde tekrar gündeme getirmiş oldu" dedi.

Bu süreçte en önemli ayaklardan bir tanesinin ekonomide üretim çarklarının devam etmesi olduğunu aktaran Şahin, "Bütün dünya ülkeleri, aldıkları birtakım tedbirlerle ve normalleşme süreci dedikleri bu sürecin içerisinde üretimin aksamadan devam etmesine yönelik olan tedbirleri almaya çalışıyorlar. Bize bu konuda doğrudan Bakanımız Mustafa Varank Bey'in şöyle talimatı oldu: 'Biz TSE olarak üreten sektörlerin özellikle sanayinin bu normalleşme döneminde uyması gereken tedbirleri içeren bir kılavuz hazırlayabilir miyiz ve bunu da bir belgelendirme sistemiyle taçlandırabilir miyiz? 'Bunun üzerine biz, özellikle organize sanayi bölgeleri gibi bölge kavramıyla organize olarak yürütüldüğü sanayi bölgeleriyle, sanayi odalarıyla, kurumsal bu sisteme sahip iyi uygulama örnekleriyle, sendikalarla, olabilecek bütün kesimlerle görüş alveriğinde bulunup özellikle normalleşme döneminde sanayinin uyması gereken tedbirlerle alakalı bir doküman hazırladık. Bu dokümanı Sağlık Bakanlığı Bilim Kuruluna sunduk. Bilim Kurulundan aldığımız öneriler çerçevesinde de nihai haline getirdik" ifadesini kullandı.

Sanayi sektörünün bu tür düzenlemelere çok ihtiyacı olacağını düşündüğünü ifade eden Şahin, "TSE tarafından hazırlanmış olan gerek standartlar gerekse kriterler esasında ihtiyari dokümanlardır. Uygulayıcıya bunu zorla uygulayacaksınız anlamında bir şey yoktur ama gerek sağlık otoritelerinin gerekse idari otoritelerin bu dönemde olmazsa olmaz kurallar olarak benimsenmesi ve uygulanmasına yönelik bir tavsiyeleri olabilir. Özellikle sanayi sektörünün bu tür düzenlemelere çok ihtiyacı olacağını düşünüyorum. Bütün dünya, Covid-19 salgını süresince güvenli bir üretim yapılıp yapılmadığı, buna ilişkin tedbirlerin alınıp alınmadığıyla ilgili bir toplumsal hassasiyet içerisinde. Bütün taraflar açısından baktığınız zaman bu kurallara uygun olarak yapılmış olan üretimin toplumsal bilincin karşılığı olduğu gibi sağlık bilincinin karşılığı olarak da bir güveni ifade ettiğini söyleyebiliriz" diye konuştu.

Kılavuzun sanayi sektöründe üreten kesimlerde bütün paydaşların yararına bilgiler içerdiğini düşünüyoruz.

Şahin belgelendirme sürecine ilişkin şu bilgileri verdi: "Öncelikle bu değerlendirmeye girecek olan firmalar, kuruluşlar, bu kılavuzu TSE'den edindikten sonra önce kendileri bu kılavuzda yazanlara ne ölçüde uyuyorlar ne ölçüde hazırlıkları var buna bakacaklar. Kendilerine bir eylem planı hazırlayacaklar. Bu hazırlıklarının arkasından biz gerekli uzmanlarımızla bunların ne ölçüde uygulandığını yerinde göreceğiz ve bu yerinde görme sonucunda da belgelendireceğiz. Salgın sürecinde bugün doğru bilenler yarın değişebiliyor. Bu çok dinamik bir doküman. Toplumsal gelişmeler, sosyal hayattaki gelişmeler öyle durumlar gösterir ki bu şartlardan daha da geriye gitmek zorunda kalabiliriz. Kuruluşların esasında buna sürekli ihtiyacı olacak. Buna uyan firmalar yönetim sistemine geçişte hiçbir zorluk çekmeden hayatları içinde içselleştirecekler. Kılavuzun sanayi sektöründe üreten kesimlerde bütün paydaşların yararına bilgiler içerdiğini düşünüyoruz."

Bez maske için üretim, ambalaj, kullanım ve yıkama işlemlerini içeren standart belirlendi

Bez maske için üretim, ambalaj, kullanım ve yıkama işlemlerini içeren standart belirlendi.

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) yıkanabilir bez maskeler için standartları belirleyerek yayımladı. Türkiye böylece, dünyada bu alanda standartları oluşturan üçüncü ülke oldu. Standartla virüse karşı korumada, kullanılan hijyenik bez maskelerin sahip olması gereken özellikler belirlendi. Standartla maskenin özellikleri, üretimi, tasarımı, temizleme, yıkama, kurutma ve bağlantı durumlarının nasıl olması gerektiği ilk kez ortaya konuldu. Standart, TSE'nin internet sitesine yüklenerek erişime açıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Kabinesi toplantısının ardından yaptığı açıklamada, "Şimdi bez maske ile ilgili yeni bir adım atıyoruz. Yıkanabilir bez maske standartları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, Ticaret Bakanlığımız, TSE, TÜBİTAK ve üreticilerle iş birliği ile birlikte belirlendi. Bunlar için de bir üst fiyat tespit edilerek satışına izin verilecek. Ayrıca bu ürünlerin ciddi bir ihracat potansiyeli vardır" dedi.

Standartların TSE'nin internet sitesinde yayımlanmasının ardından sosyal medya hesabından açıklama yapan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "Tasarımından üretimine, filtrasyon etkinliğinden kullanım sonrası imhasına kadar, tüm aşamalarını belirlediğimiz "Bez Maske Standartları" yayımlandı. TSE'nin hazırladığı standartlara uygun bez maskeler, günlük yaşamımızdaki kullan-at maskelerin alternatifi olacak" ifadesini kullandı.

Maske Tipi	Standart No	Bakteri Filtrasyon Etkinliği			Solunabilirlik			Mikrobiyal Temizlik			Yıkanebilirlik
		Tip I	Tip II	Tip IIR	Tip I	Tip II	Tip IIR	Tip I	Tip II	Tip IIR	
Tıbbi Maske	EN 14683	3 μ , $\geq$ %95	3 μ , $\geq$ %98	3 μ , $\geq$ %98	< 40	< 40	< 60	$\leq$ 30	$\leq$ 30	$\leq$ 30	Tek kullanımlık
Bez Maske	TSE K 599	3 μ , $\geq$ %90			< 60			$\leq$ 30			Asgari 5 yıkama

Üretim standardı nasıl olacak?

Henüz semptom geliştirmemiş veya belirtisiz kalan enfekte kişilerden solunum damlacıklarının atılımını en aza indirerek virüsün yayılmasını azaltmak için kullanılan maskeler, standarda göre küçük, orta ve büyük boy olmak üzere üç şekilde sınıflandırıldı. Standartta maskenin hangi kumaşlardan üretilmesi gerektiği de yer aldı. Buna göre maske kumaşları sentetik veya doğal liflerden geliştirilecek; dokuma, örme, triko ya da dokusuz tekstil yöntemiyle üretilbilecek.

Maskenin sahip olması gereken özellikler şöyle sıralandı:

- Bileşenlerinde yırtılma, bağlantı noktalarında ayrılma bulunmamalı
- Nefes alınabilir olmalı
- Uygun şekilde takılabilir ve rahat giyinebilir şekilde tasarlanmalı
- Tüm bileşenlerin temizliği ve dezenfeksiyonu evde yapılması kolay olmalı
- Risk taşımayan malzemeler ile üretilmiş olmalı
- Tahriş veya olumsuz sağlık etkileri bulunmayan kumaşlardan imal edilmeli
- Kullanılan kumaş dayanıklı olmalı ve ürünün kullanım ömrü süresince bütünlüğünü korumalı
- Kullanıcıyla temas edebilecek kısımlarında kullanıcıyı yaralayabilecek keskin kenarları bulunmamalı

Tasarım standardı

Hazırlanan standartla maskenin tasarımı da belirlendi. Buna göre yüz maskesi kullanıcının burun, ağız ve çenesi üzerine sıkı bir şekilde takılabilmeli ve maskenin yan tarafları yüze tam oturmalı. Ayrıca maskeler, buğu önleyici özelliği olan veya olmayan yüz koruması veya burun köprüsü gibi ilave özelliklerin yanı sıra farklı şekillerde ve yapılarda tasarlanmalı.

Standartla, bez maskelerin performansı üç gösterge üzerinden ölçüldü. Göstergeler filtrasyon verimliliği, solunabilirlik ve mikrobiyal yük olarak belirlendi. Bez maske standardında verimlilik oranı en az yüzde 90 ve üzeri olarak açıklandı.

Temizleme ve kurutma

TSE'nin hazırladığı standartla maskenin minimum kaç kez yıkanması gerektiği belirlendi. Kolayca takılıp çıkarılabilecek şekilde tasarlanan maskeler takılma sırasında aşırı sıkma ve rahatsızlığı önlemek için yerinde tutacak kadar güçlü olmalı. Standartta göre maske, performansını koruyacak şekilde en az 5 yıkama ve kurutma döngüsüne dayanabilmeli.

Etiket ve ambalajlama

Etiket, ambalajlama ve satış standardına göre bez maskeler mekanik hasar ve bulaşmayı koruyacak şekilde ambalajlanacak; bu şekilde piyasaya sürülmesi istenen maskelerin işaretleri de şeffaf, görünür ve okunur olacak.

Nasıl kullanmalı?

Maskeyi takmak ve çıkarmak için de standart belirlendi. Buna göre;

- Maskeyi takarken ve çıkarırken bulaşmayı önlemek için önce koruyucu eldivenler çıkarılmalı,
- Eller sabun ve suyla yıkanmalı veya dezenfektan ile ovalanmalı,
- Maskenin önüne dokunmadan maske çıkarılmalı,
- Kullanılmaz hale gelen maskeler prosedüre göre lastik bir torba ile donatılmış bir kaptan atılmalı.

Maskeyi takarken:

Maskeyi çıkartırken:

TSE, COVID-19 sonrasına odaklandı

TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin, Covid-19 ile mücadele kapsamında TSE'nin attığı adımlara ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Salgın sürecinde üretimin aksamadan devam etmesi için sanayi kuruluşlarına yönelik Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu'nun hazırlandığını belirten Şahin, kılavuzun geçtiğimiz günlerde Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank tarafından tanıtıldığını anımsattı. Şahin, kılavuzun üretimle ilgili tüm tarafların katkılarıyla ve Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunun görüşü alınarak, gıda ve gıda dışı sektör ayrımı gözetilerek oluşturulduğunu ifade ederek, "Kılavuz, TSE'nin web sayfasında sanayi kuruluşlarının istifadesine sunuldu; kontrollü sosyal hayat döneminde sanayi işletmelerinin üretimlerini kesintisiz devam ettirmeleriyle salgına karşı alınması gereken tedbirleri kapsıyor" diye konuştu.

Kılavuzdaki tedbirleri uygulayan ve bunun belgelendirilmesini isteyen sanayi kuruluşlarına "Güvenli Üretim Belgesi" verileceğini belirten Şahin, şunları kaydetti: "TSE'ye başvuran firmalar, bu kılavuzda yer alan soru listemizi cevaplandırmak suretiyle kendilerini bir öz değerlendirmeye tabi tutacaklar. Biz de TSE olarak tetkike gideceğiz. Bunun sonucunda eğer tedbirler uygulanıyorsa belgelendirmeye neticelendireceğiz. Daha sonra da belgelendirme konusu kuralların uygulamada olup olmadığına dair denetimlerimizi sürdüreceğiz."

TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin:
"Bu dönemde güvenli ve tedbirler alınmak suretiyle
gerçekleştirilen bir üretim, belgelendirmeye de
konu olmuşsa bunun da TSE tarafından yapılması
özellikle sanayi ürünü ihraç ettiğimiz pazarlarda
önemli bir güven sağlayacaktır."

Şahin, salgın döneminin dinamik bir süreç olduğuna dikkati çekerek, gelişmeler sonucunda ve sağlık otoritelerinin açıklamalarına uygun olarak kılavuzun revize edilmesi, belgelendirme yapılmış veya bu konuda talebi olan işletmelerin dinamik yapıya göre kendilerini ayarlamaları gerektiğini söyledi.

Salgına karşı gerekli tedbirleri alarak üretim yapan güvenli işletmelerin belirlenmesinin de kritik önem taşıdığına işaret eden Şahin, şu değerlendirmede bulundu: "Güvenli üretimin belgelendirilmesi alıcılar ve hedef pazarlarda da bir güven unsuru oluşturacak. İhracat pazarlarımızın tamamında güvenli üretime yönelik bir arayış var. Önümüzdeki günlerde Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (ISO) üye ülkelerle üretimde alınan tedbirlerin değerlendirileceği bir toplantı gerçekleştirecek. TSE'nin bu uygulaması da muhtemelen ISO üyeleri arasında da paylaşılan bir örnek olacak. TSE uluslararası standart, uygunluk değerlendirme ve kalite alanında faaliyet gösteren kuruluşlara tam üye olması dolayısıyla ülkesindeki iyi bir uygulama uygulanabilir ve güvenilebilir olacaktır. Bu dönemde güvenli ve tedbirler alınmak suretiyle gerçekleştirilen bir üretim, belgelendirmeye de konu olmuşsa bunun da TSE tarafından yapılması özellikle sanayi ürünü ihraç ettiğimiz pazarlarda önemli bir güven sağlayacaktır."

Salgın sonrasında da dünyanın iyi örneklerini inceleyip, üretici ve ihracatçılarımızın ihtiyaç duyacağı belgeler ve standartlara hazırlıklı olmamız gerekiyor. Şu anda en fazla ağırlık verdiğimiz alan burası.

Şahin, salgın sürecinde sektörlerin ihtiyaç duyabileceği tüm standartları ücretsiz olarak kullanıma açtıklarına değinerek, reel sektör ve üretimi desteklemek adına TSE olarak üzerlerine düşeni yaptıklarını dile getirdi. Salgın öncesinde de hijyen ve sanitasyon alanında belgelendirme yaptıkları standartlar olduğunu anlatan Şahin, “Salgın sonrasında da dünyanın iyi örneklerini inceleyip, üretici ve ihracatçılarımızın ihtiyaç duyacağı belgeler ve standartlara hazırlıklı olmamız gerekiyor. Şu anda en fazla ağırlık verdiğimiz alan burası. İhracatçılarımız dünyanın herhangi bir bölgesine ihracat yapacak olduğunda, kendisinden salgın sürecinde üretimle alakalı güveni ispatlamak için istenen bazı belgeler varsa bizim onlardan haberdar olmamız ve hazırlık yapmamız gerekiyor” dedi.

TSE’nin hazırladığı yıkanabilir bez maske standartlarına ilişkin 11 firmadan başvuru aldıklarını anlatan Şahin, “Başvuruları, belirlenmiş olan kriterlere uygunluğu açısından değerlendiriyoruz. Laboratuvar testleri yapıldıktan sonra uygunsa belgelendireceğiz. Kriterlere göre maskelelerin görsel özellikleri itibarıyla hatasız olması, burnu tamamen kapsayacak klips veya tutturucu bir malzemeyle desteklenmiş olması, vücutla temasında olumsuz etki sağlayacak kimyasallar olmaması, bakteri toplama ve nefes alınabilirlik kabiliyetinin ölçülebilmesi, en az 5 kez yıkanabilmesi gerekiyor” diye konuştu.

TSE tarafından ilk güvenli üretim belgeleri verildi

TSE Başkanı
Prof. Dr.
Adem Şahin:
"Güvenli
üretim
artık tüm
ekonomik
faaliyetlerin
merkezine
yerleşecek."

Türk Standardları Enstitüsü (TSE), sanayicilere rehber olan Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu ile firmalara salgınla mücadelede yol göstermenin yanında, salgın sonrası dönemin ihtiyacı olan, firmaların güvenilir ve hijyenik üretim standartlarına uygunluğunun belgelendirilmesini de sağladı.

Kılavuza göre denetimi tamamlanan firmalara güvenli üretim yaptığını gösteren Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi verilmeye başlandı. Güvenli üretimde ilk belgeler Gaziantep, Konya, Bursa ve Malatya'daki sanayi tesislerine gitti.

Güvenli üretim belgesinin tasarımı ve logosu da belli oldu ve patenti için girişim başlatıldı. Logo onaylandıktan sonra kılavuza eklendi. Güvenli üretim belgesini alan firmalar, logoyu ürünlerinde, belgelerinde ve yayınlarında kullanabilecek.

Ürünlerin güvenilir, hijyenik ve standartlara uygun olduğunu gösteren logonun tasarımında, TSE amblemi ve altında Covid-19 ibaresi ile içinde onay işaretinin bulunduğu yeşil halka üzerinde Güvenli üretim ifadesi yer alıyor.

TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin, ilk belgelere ve logoya ilişkin değerlendirmede bulundu.

Türkiye'nin salgınla mücadele sonrasına ve yeni normale odaklandığını belirten Şahin, "Küresel boyuttaki bu salgının etkisinden en az hasarla sıyrılabilme, hasarları telafi edebilmek, üstesinden gelebilmek için kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve bireyler olarak hepimize önemli görevler düşüyor" ifadelerini kullandı.

TSE olarak sanayicilerin her zaman yanında olduklarını vurgulayan Şahin, şunları kaydetti:

"Ülkemizin rekabet gücünü artırmak, ulusal ve uluslararası düzeyde ticaretini kolaylaştırmak ve toplumun yaşam düzeyini yükseltmek için, standardizasyon, uygunluk değerlendirme, deney ve kalibrasyon faaliyetlerini tarafsız, bağımsız, etkin ve güvenilir olarak yürüten TSE, salgınla mücadele ederken sadece yol göstermekle kalmadı, sanayicimiz için hazırlamış olduğu Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzunu güvenli üretimi gösteren logoyla taçlandırdı. Güvenli Üretim artık tüm ekonomik faaliyetlerin merkezine yerleşecek. Enstitümüz tarafından başlatılan bu belgelendirmenin kuruluşlarımıza uluslararası arenada büyük katkılar sağlayacağına inanıyorum. Logodan da anlaşılacağı üzere, TSE çatısı altında güvenli üretim yapan sanayicimiz piyasanın da hâkimi olacak."

TSE, Güvenli Turizm belgelendirmesine başladı

İç turizmden yabancı ziyaretçilere, ulaşımdan konaklamaya, tesis çalışanlarından yolcuların kendi sağlık durumuna uzanan geniş yelpazede alınması önerilen tedbirleri içeren Güvenli Turizm Belgelendirme Programı kapsamında ilk belge verildi. Türk Standardları Enstitüsü (TSE) denetçileri, başvuru üzerine ilk belgelendirmesini yaptı. Program kapsamında Antalya'daki Sueno Hotels Golf Deluxe Belek ilk belgeyi aldı. Belgelendirmeyi duyuran Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "Üretim cephesinde olduğu gibi, turizmde de Güvenli Turizm Belgelendirme Programı başladı. TSE, Güvenli Turizm Belgelendirme Programı kapsamında ilk belgeyi Antalya'da beş yıldızlı bir otelimize verdi. Böylece ilgili tesis, güvenilir olduğunu kanıtlamış oldu. Sektörde belgeli tesis sayısı arttıkça, turistler açısından tercih edilme oranı da artacak" dedi.

Dünyadaki ilk örneklerden biri olan Güvenli Turizm Belgelendirme programı Kültür ve Turizm Bakanlığının öncülüğünde Sağlık, Ulaştırma, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarının katkıları, aralarında TSE'nin de yer aldığı tüm sektör paydaşlarının iş birliğiyle hazırlandı. Zorunlu olmayan, istek üzerine yapılan belgelendirme sürecini başlatmak isteyen işletmeler, önce ilgili bakanlığın yetkili kıldığı ulusal ya da uluslararası belgelendirme kuruluşlarına başvuruda bulunuyor.

Sürecin başlatılmasıyla birlikte ilgili kuruluşun tesise gönderdiği denetçi; konaklama ve yeme-içme tesislerini ayrı ayrı kriterler çerçevesinde belirlenen standartlara göre denetliyor. Güvenli Turizm Belgesi'ni vermeye yetkili olan belgelendirme kuruluşları tesislerin hijyen ve sağlık denetimini yaparak uygunluk değerlendirmesi raporları hazırlıyor. Başvuruda bulunan tesislere düzenli olarak denetçi gönderilerek, kriterlere uygun hizmet verilip verilmediği kontrol ediliyor.

Tüm sürecin şeffaf bir şekilde yürütüldüğü Güvenli Turizm Belgesi Programı ile turizm tesisleri çalışan, müşteri ve diğer ilgili taraflara güvenli bir tesis olduğunu bildirmiş oluyor. Belgeyi alan tesisler periyodik olarak hijyen ve sağlık denetimlerinden geçen işletme olarak güven tesis ediyor. Belgenin ilgili bakanlığın web sitesinden yayımlanmasıyla da işletmelerin tanıtımına katkı verilerek, salgın süresince misafir kapasitesinde artış sağlanması bekleniyor.

TSE 59. Olağan

Bakan Varank,
Enstitünün,
Bakanlıkça
yürütülen özel
sektör yatırımları,
Ar-Ge ve
inovasyon
faaliyetlerinin
teşviki gibi
çalışmaların
sacayaklarından
birini
oluşturduğunu
söyledi.

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) 59. Olağan Genel Kurul Toplantısı, TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin'in ev sahipliğinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede ve Genel Kurul Delegelerinin katılımı ile Enstitü Merkezi'nde gerçekleştirildi.

TSE'nin Türk sanayisinin standartlara uygun ürünlerle küresel pazarlara girmesini sağlamanın yanı sıra uluslararası standartların hazırlanması sürecinde etkinliğini artırdığını ifade eden Varank, Enstitünün sertifikasyon, muayene-gözetim ve test hizmetlerini de verdiğini dile getirdi. Varank, Covid-19 salgını döneminde de TSE ile piyasalara doğrudan dokunan ve üretimde sürekliliği teşvik eden kritik adımlar attıklarını vurguladı.

Genel Kurul Toplantısı

Yapılan özverili çalışmalar sayesinde piyasanın ihtiyaç duyduğu alanlarda geliştirilen hızlı alternatiflere işaret eden Varank, yıkanabilir bez maske standardı ile imalat sanayisinde çalışanların sağlığı ve üretimde devamlılığını sağlamak için alınması gereken önlemlere ilişkin kılavuzun hazırlandığını kaydetti.

Varank, kılavuzun vizyoner bir bakış açısının ürünü olduğuna dikkat çekerek, "Bu kılavuzu yurt dışında pazarlayabilmemiz lazım. Orada da standart ve belgelendirme faaliyetlerinde bulunup, bu işi yurt dışına yaymamız lazım" dedi.

411 firma
Güvenli
Üretim Belgesi
alırken, hizmet
sektöründe
de 39 firma
Güvenli Hizmet
Belgelerini
teslim aldı.

Söz konusu kılavuzu hizmet sektörü için geliştirdiklerini ve önerilen tedbirleri uygulayan firmalara, TSE COVID-19 Güvenli Üretim ve TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Kalite Belgesi vermeye başladıklarını belirten Varank, şöyle konuştu:

“Şimdiye kadar 411 firma Güvenli Üretim Belgesi alırken, hizmet sektöründe de 39 firma Güvenli Hizmet Belgelerini teslim aldı. Bu çalışmaların sahadaki karşılığını görmek oldukça memnuniyet verici. Belgeyi alan firmalardan çok yapıcı geri dönüşler ve teşekkür mesajları alıyoruz. Bize söyledikleri ilk şey, bu belge sayesinde çalışanlarında büyük bir güven duygusu oluştuğu. Çalışanlar işe daha rahat gelmeye, daha verimli çalışmaya başlamış.”

Eğitim kurumlarına yönelik standartlar

Varank, TSE ile eğitim alanında yeni bir adım atmanın heyecanı içinde olduklarını ifade ederek, şu değerlendirmede bulundu:

“Okullarımızda yüz yüze eğitimin sürdürülmesi için başlattığımız çalışmaları tamamladık. Milli Eğitim Bakanlığı ile bir protokol imzalayacağız. Enstitümüzün saha tecrübesini, MEB uzmanlarının önerileri, Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu kararları, UNESCO ve OECD tarafından yayımlanan kriterlerle bir araya getirdik. Nihai çıktımız, ‘Eğitim Kurumları İçin Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu’ oldu. Pazartesi günü imzalayacağımız protokol, eğitim-öğretim faaliyetlerinin güvenilir, kontrollü, sürdürülebilir ve hijyenik ortamda gerçekleştirilmesini amaçlıyor.”

Varank, TSE’nin ülke kalkınmasında kritik rol oynadığı standardizasyon faaliyetlerine değinerek, dünyada mal, hizmet ve finans piyasalarının giderek bütünleştiği bir dönemden geçildiğini ve bu süreçte etkin bir aktör olabilmek için, üretilen mal ve hizmetlerin uluslararası standartlara uygun olması gerektiğini söyledi.

Türkiye’yi standartları belirleyen ülkelerden biri haline getireceğiz

Varank, Türkiye’nin standart belirleme süreçlerine katılımını çok önemsediklerini belirterek, bu kapsamda TSE’nin ülkenin rekabet gücünü artırmak, ticareti kolaylaştırmak ve standartların belirlenmesinde ve diğer uygunluk hizmetlerinde yönlendirici olmak amacıyla faaliyetlerini sürdürdüğünü anlattı.

Gelecek dönemde TSE ile Türkiye’yi standartları belirleyen ülkelerden biri haline getireceklerini ifade eden Varank, “Bu kapsamda sanayicimizin yer aldığı komiteler kurarak, teknoloji standartları ağırlıklı olmak üzere uluslararası standardizasyon süreçlerine daha aktif katılım sağlayacağız” dedi.

Helal akreditasyonda lider ülke olma hedefi

TSE’nin uygunluk değerlendirme hizmetlerine de dikkat çeken Varank, bunların ülkeye teknolojik bilgi transferi, rekabet avantajı, yurt dışındaki Türk yatırımcıların haksız uygulamalarla karşılaşma riskinin azaltılması, dış ticarete tarife dışı engellere karşı üretileri koruma gibi getiriler sağladığını kaydetti.

Varank, TSE'nin her yıl yaptığı faaliyetlere ilişkin bilgi vererek, Enstitünün Helal Akreditasyon Kurumu tarafından İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) standartlarına göre ilk akredite edilen uygunluk değerlendirme kuruluşu olduğunu hatırlattı.

788 kişi sertifika aldı

Varank, TSE'nin bilişim teknolojileri ve siber güvenlik alanındaki test ve belgelendirme faaliyetlerine değinerek, 2014'ten beri 788 kişiye Beyaz Şapkalı Hacker-Sızma Testi Uzmanı Belgesi verildiğini söyledi.

Türkiye'nin yüksek teknoloji ürün ihtiyaçlarının teknolojik ilerleme ve kabiliyetlerini artırmak için önemli fırsatlar sunduğunu dile getiren Varank, şöyle devam etti:

"Bu ihtiyaçların karşılanmasında teknolojiyi kendimizin geliştirmesi yönünde hareket etmemiz lazım. Bunun en güzel örneğini ülkemizin ilk nükleer santralinin yapımında yaşıyoruz. TSE, Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşasında kullanılacak yerli ürünlerin belgelendirmesinde malzeme onay kuruluşu olarak yetkilendirildi. Ayrıca inşaat planına ilişkin gözetim ve muayene işlemlerini de TSE olarak biz yürütüyoruz."

Varank, dünyada sayılı ülkenin nükleer teknoloji alanında yetkinliklere sahip olduğunu belirterek, "TSE'nin ve ilgili kurumlarımızın konuya dahil olmasıyla nükleer teknoloji kademeli ve planlı olarak ülkemize transfer ediliyor. Yerli katkı oranı peyderpey artırılıyor" dedi.

Bakanlık olarak, TSE'nin teknik ve idari altyapısının iyileştirilmesi, muadili kuruluşlarla rekabet gücünün artırılması için her türlü desteği vereceklerini vurgulayan Varank, Enstitünün son teknolojiyle donatılacak Temelli Kampüsünün yapım çalışmalarının devam ettiğini, bu kampüsle birlikte kurumun, bölgenin en etkin kuruluşlarından biri haline geleceğini ifade etti.

Varank, Bakanlığın bazı denetim unsurlarını TSE'ye devrettiklerini anımsatarak, "Bu konuda yaptığımız iş birliğinden oldukça memnunuz. Piyasadan çok güzel geri dönüşler alıyoruz. Bu denetimleri TSE'nin profesyonelliği ile yaptığımızda daha güzel neticeler aldık. Bu gibi denetim faaliyetlerini önümüzdeki süreçte daha fazla TSE'ye aktarmak için çalışmalarımızı devam ettireceğiz" diye konuştu.

Bakanlığa “TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Belgesi”

Konuşmaların ardından, TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin, Bakan Varank’a Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Belgesi’ni takdim etti.

Belgeyi teslim alan Varank, “Bu işin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bunu kamu kurumlarına da yaymak istiyoruz. MEB ile yapacağımız çalışma da özellikle ailelere güven verecektir diye düşünüyorum” ifadelerini kullandı.

Türkiye’nin kısa sürede aldığı önlemlerle Covid-19 salgınıyla mücadele sürecini başarılı bir şekilde yürüttüğünü ifade eden TSE Başkanı Şahin, okullar ve eğitim kurumlarına yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ile hazırladıkları kılavuzun tamamlandığını belirterek, “İmzalanacak protokol sonrasında, okullara yönelik belgelendirme faaliyetlerimiz de başlayacak” dedi.

Şahin, üretimin salgın sürecinde de devam etmesi gerektiğini ifade ederek, şöyle konuştu:

“TSE olarak, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Mustafa Varank’ın yönlendirme ve talimatları çerçevesinde, salgının ilk gününden itibaren üretimin sürdürülmesine yönelik önlemler çerçevesinde neler yapabileceğimizi değerlendirdik. Sanayi kuruluşlarının çalışanlarını, ziyaretçilerini, tedarikçilerini, bakım personeli korumaya yönelik hijyen uygulamalarıyla kontrol tavsiyelerini içeren COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu’nu hazırladık.”

Firmalara, yalnızca salgınla mücadele ederken değil, salgın sonrasında da güvenilir, salgından etkilenmemiş ve hijyenik üretim standartlarına uygun üretim yapabilmeleri için yeni belgelendirmeye başladıklarını hatırlatan Şahin, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi ve TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Belgesi’ne yoğun bir ilgi gösterildiğini bildirdi.

AVM'lere özel belgelendirme modeli geliştiriyoruz

Şahin, Kültür ve Turizm Bakanlığı adına yaptıkları COVID-19 Güvenli Turizm Belgesi çalışmalarının sürdüğüne dikkati çekerek, "Sektörden gelen talep üzerine alışveriş merkezlerine (AVM) münhasır belgelendirme modeli geliştiriyoruz. Ayrıca okullar ve eğitim kurumlarına yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı ile hazırladığımız kılavuz tamamlandı. İmzalanacak protokol sonrasında, okullara yönelik belgelendirme faaliyetlerimiz de başlayacak" diye konuştu.

Salgına karşı korunmada en etkili önlem olarak öne çıkan maskeler konusunda, yıkanabilir bez maske standardını hazırladıklarını anımsatan Şahin, hem üretici hem de tüketiciler için yol gösterici olduklarını söyledi.

Şahin, üreticilere salgın sırasında ve sonrasında güvenilir ve hijyenik üretimin anahtarlarını verirken, konuyla ilgili tüm standartlara ücretsiz erişimlerini de sağladıklarını dile getirdi.

TSE'nin standardizasyon ve uygunluk değerlendirme alanlarındaki çalışmaları hakkında bilgi veren Şahin, Enstitünün uluslararası uygunluk değerlendirme pazarında aktif bir rol üstlenebilmesi için kurumsal kapasite, hizmet altyapısı ve insan kaynağını geliştirmesi gerektiğine dikkati çekti.

Şahin, tüm birimlerin tek lokasyonda etkin, verimli ve hızlı hizmet sunumuna yönelik olarak planlanacağı fiziksel altyapıyı sağlamak adına hazırlanan TSE Ankara Temelli Kalite Kampüsü Projesi'nin Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylandığını ve 2020 yılı yatırım programında yer aldığını belirterek, şunları kaydetti:

"Yapım işi ihalesi konusunda TOKİ ile imzalanacak protokol neticelendirilmek üzere. 300 dönüm arazi üzerinde, yaklaşık 90 bin metrekare ve modüler çelik yapı teknolojisiyle inşa edilecek kampüs tamamlandığında, TSE ihtiyaç duyduğu kurumsal kapasiteye uygun bir fiziki altyapıya kavuşmuş olacak" diyerek konuşmasını noktaladı.

TSE Başkanı Şahin: "TSE olarak, salgının ilk gününden itibaren üretimin sürdürülmesine yönelik önlemler çerçevesinde neler yapabileceğimizi değerlendirdik"

Merdiven altı üretilen aerosollü spreylere için tehlike uyarısı

Covid-19 salgını sürecinde hijyen ve temizlik hassasiyetiyle kullanımı daha da yaygınlaşan aerosol kaplı spreylere yazın yüksek sıcaklık ve basınçta patlama ihtimali nedeniyle sahte ürün kullanımından kaçınılması ve saklama koşullarına dikkat edilmesi gerektiği bildirildi. Genellikle böcek ve sinek ilaçları ile kozmetik ürünlerin bulunduğu spreylere, bileşenlerinde bulunan yanıcı madde nedeniyle standartlara uygun olarak üretilmesi gerektiğini ifade eden uzmanlar, atık spreylere kutularının normal çöp kutularına atılmasının temizlik görevlilerinin sağlığı açısından sakıncalı olabileceğini kaydetti.

Adli Bilimciler Derneği Başkanı Prof. Dr. Hamit Hancı, Covid-19 salgını sürecinde kozmetik ve temizlik ürünlerinin kullanımının normal günlere göre daha da arttığını, yaz aylarında sıcaklığın etkisiyle söz konusu ürünlerin bazı tehlikelere neden olduğunu dile getirdi.

Basınç ve sıcaklığın etkisinin çok yüksek olduğuna dikkati çeken Hancı, "Bazı spreylere içindeki yanıcı madde, yüksek sıcaklık ve basınç altında kalırsa patlamalara sebep oluyor. Zaten patlama dediğimiz durum, yanmanın ani olarak meydana gelmesidir. Çok ani, kısa sürede basınç altında meydana gelen yanmaya patlama diyoruz" ifadelerini kullandı.

Merdiven altı
üründeki gaz
oranı, güzel
spreylenmesi ya
da üretenlerin
bilinçsiz
olmasından
dolayı risk
artabilir. Bu
nedenle hem
basıncı artar hem
de yanabilme
olasılığı yükselir.
Bu yüzden
sahte ürünlerin
alınmaması
gerekir. Ürünlerin
üzerinde Türk
Standartları
Enstitüsünün
(TSE) onayı
olması gerekir.

Hancı, böcek ve sinek ilaçları ile kozmetikte de kullanılan aerosol kaplı spreylere muhafaza edilme şartlarının sağlık açısından çok önemli olduğunu anlattı. Bu tip ürünlerin üstünde “kutuyu çiviyle delmeyin veya yere vurmayın” şeklinde ikazlar yer aldığını hatırlatan Hancı, “Sadece sıcaklık değil basınç da bu ürünleri patlatabilir. İnsanlar günlük yaşamda bu ürünleri çok kullanıyor ama bunların yan etkenlerine çok dikkat etmek gerekir” değerlendirmesini yaptı.

Hancı, her gazın patlama sıcaklığının farklı olduğunu, ürün üzerinde bununla ilgili seviyelerin belirtildiğini, sahte ve merdiven altı koşullarda üretilen ürünlerin ısınmayı daha da artırdığını ifade etti. Yasal ve standartlara uygun spreylere hijyen ürünlerinin devlet denetiminde imal edildiğini, içindeki gazların ve diğer bileşenlerin miktarının önceden belirlendiğini aktaran Hancı, şunları söyledi:

“Standart ürünlerin kabının direnci bile bellidir. Gazın bulunduğu tüpün ne dereceye kadar dayandığı önceden test ediliyor. Devlet denetiminde üretilen materyalle bir kişinin sahte ürettiği ürünün direnci aynı olmaz. Örneğin birisinin 40 derece sıcaklıkta patlama olasılığı varken, öteki belki 35 dereceye kadar dayanacak. Sadece gaz olarak düşünülmemesi gerek. İçine konan kabın direnci de patlama yaşanmaması için çok önemlidir. Gerçek ve standartlara uygun ürünün içine genelde yüzde 20 oranında bir gaz koyuyorlar. Merdiven altı üründeki gaz oranı, güzel spreylenmesi ya da üretenlerin bilinçsiz olmasından dolayı risk artabilir. Bu nedenle hem basıncı artar hem de yanabilme olasılığı yükselir. Bu yüzden sahte ürünlerin alınmaması gerekir. Ürünlerin üzerinde Türk Standartları Enstitüsünün (TSE) onayı olması gerekir.”

Atık spreylerin çöp kutularına atılmaması lazım

İş güvenliği uzmanı Yener Esen ise ev, iş yerleri ve araçlarda kullanılan spreylere kutularının içerdiği kimyasalların tehlikeleri nedeniyle üzerinde bulunan uyarı işaretlerinin anlamlarının iyi bilinmesi gerektiğini belirtti.

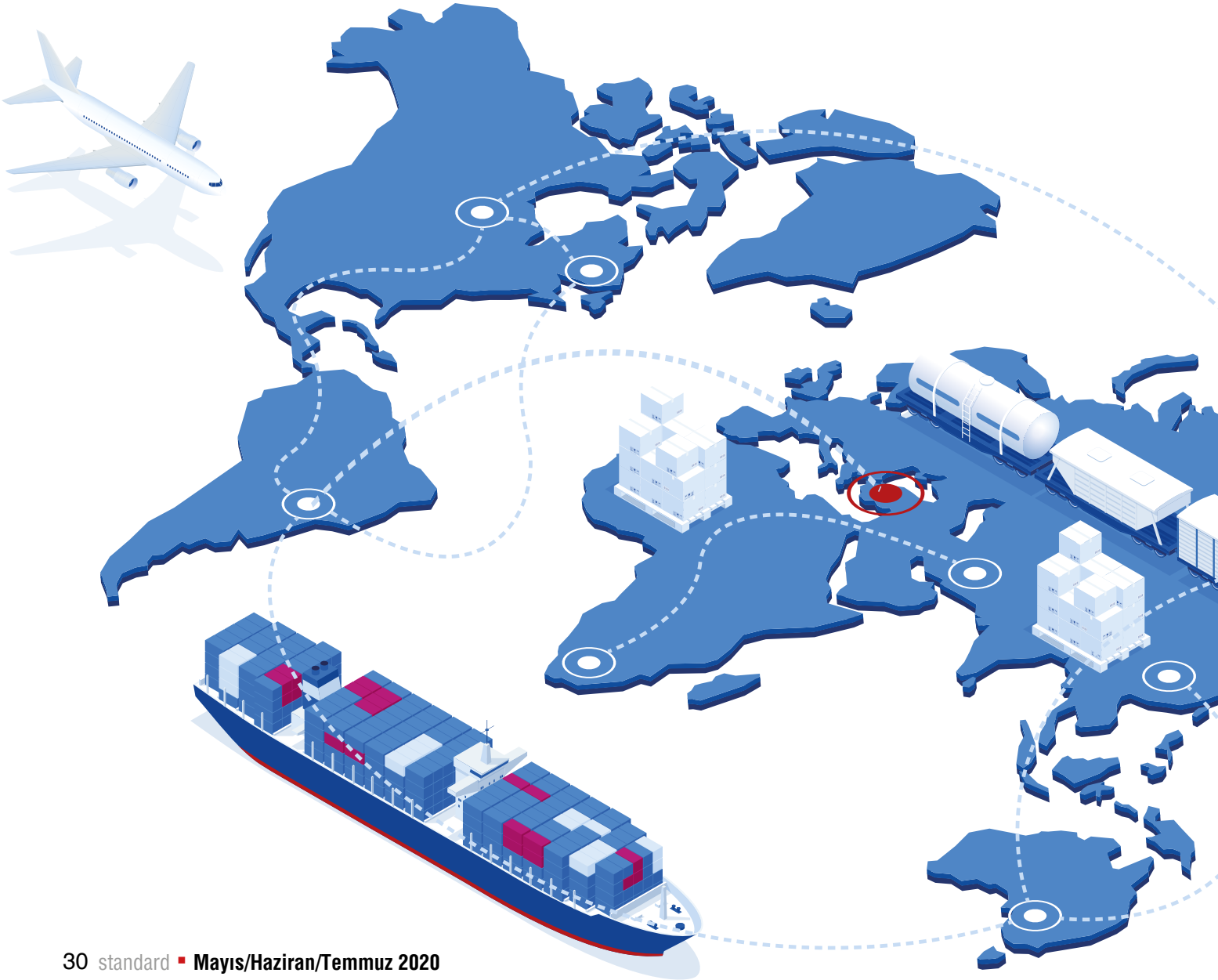
Tüm spreylere basınçlı olması nedeniyle direkt güneş ışığı alan yerlerde muhafaza edilmemesinin önemine değinen Esen, “Bu tür ürünler çocukların erişmeyeceği yerlerde muhafaza edilmelidir. Diğer yandan atık spreylere kutularının normal çöp kutularına atılmaması lazım. Çünkü, çöpleri toplayan temizlik personeli için tehlike arz ediyor. Konteynerden toplanan çöpler, çöp kamyonunda sıkıştırılarak nakledilir. Bu esnada atık spreylere kaynaklı meydana gelebilecek bir patlama, temizlik görevlilerinin de yaralanmasına neden olur” diye konuştu.

Esen, bu tür spreylere gıda maddelerinin olduğu alanlara konulmaması ve iyi havalandırılan bölümlerde muhafaza edilmesi gerektiğini vurguladı. Bir yangında işletmelerde bulunan kimyasalların cinsinin, miktarının ve konumunun itfaiyeye bildirilmesinin önemine değinen Esen, ticari işletmelerin buna yönelik planlarının önceden hazır olması gerektiğini söyledi. Spreylere kutuların asla ezilmemesi ve sobaya atılmaması gerektiğini ifade eden Esen, ürünler taşınırken de dikkat edilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

Covid-19 sonrası çeşitlenecek tedarik zincirinde

Türkiye için fırsat kapısı aralanacak

Uluslararası şirketler, yeni tip koronavirüs salgını öncesi üretimde Çin'e olan bağımlılıklarını yeniden gözden geçirmeye başlarken, uzmanlar, şirketlerin salgınla bu bağımlılıklarını azaltmanın çok daha olası olduğunu, bunun Türkiye için de önemli bir fırsat oluşturduğunu belirtiyor.

Küresel sağlık krizinde ilaç, sağlık, tekstil, tarım ve enerji gibi birçok sektör, Çin'de üretimdeki aksamalar ve uluslararası lojistikte yaşanan sıkıntılar nedeniyle baskı altında kaldı.

Çeşitli sektörlerde üretim yapan şirketler, salgın öncesi dönemde üretimlerini gözden geçirmeye başlarken, 'tedarik zincirini yeniden yapılandırma' düşüncelerine 'milliyetçi' bir yaklaşımı da ekledi. Ülkeler, özellikle ilaç sektöründe daha milliyetçi bir yaklaşım izlemeye başladı.

Tedarik zincirini çeşitlendirmek isteyenler üretim yerlerini taşıyor

Uzmanlar, Covid-19 salgınının sebep olduğu krizin, Türkiye'nin küresel tedarik zincirinde kendini yeniden konumlandırmada büyük bir fırsat sunduğunu vurgulayarak, Türk Lirası'nın dolar ve euroya karşı değer kaybetmesi, Avrupa ve ABD'ye göre düşük kalan işçi maliyetleri, başta Avrupa piyasaları olmak üzere çok büyük pazarlara coğrafi yakınlığı, genç nüfusu, kaliteli iş gücü ve Gümrük Birliği anlaşmasının Türkiye'nin pozisyonunu güçlendirebileceğine işaret ediyor. Daha çeşitli bir tedarik zincirine sahip olmak isteyen şirketlerin, üretimlerini Türkiye, Vietnam, Bangladeş ve Brezilya'ya taşımaya başladığı ifade ediliyor.

Covid-19 salgını, karmaşık küresel tedarik zincirlerinin güvenlik açıklarını ortaya çıkarırken, Çin'in ana üretim alanlarındaki hakimiyeti ve salgın nedeniyle ülkedeki ekonomik faaliyetin durdurulmasının etkisinin modern tedarik zincirlerindeki sorunu daha da gün yüzüne çıkardığı kaydediliyor.

Uluslararası firmaların, gelecekte sadece Çin'e güvenmek yerine tedarik zincirlerini çeşitlendireceğine işaret ediliyor. Türkiye, Vietnam, Meksika ve Hindistan gibi üretim merkezlerinin de bu değişimden faydalanması bekleniyor. Bazı şirketlerin üretimlerinin ana merkezlerini taşıyacağı ifade edilirken, bu eğilimin ucuz hale gelen otomasyonla artacağına ve dijitalleşmenin tedarik zincirinde yeni modelleri destekleyeceğine dikkati çekiliyor.

Tedarik zincirleri için yeni bir modele geçişin küresel ticaretteki bürokratik işlemleri hızlandıracağı belirtiliyor. Yapay zekâ ve nesnelerin interneti gibi teknolojilerle tedarik zincirlerindeki alıcı şirketlerin aksamaları ile karşılaştıklarında hızla alternatif sağlayıcılara geçebileceklerine işaret ediliyor. Salgının yol açtığı krizin eski süreçlere dayanan bir sistemi sıfırlamak için bir fırsat olduğu vurgulanıyor.

IMF küresel büyüme tahminini düşürdü

Söz konusu revizyonlarla, gelişmiş ülkeler grubuna yönelik büyüme beklentisi 2020 için yüzde eksi 6,1'den yüzde eksi 8'e indirilirken, 2021 için yüzde 4,5'ten yüzde 4,8'e çıkarıldı.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nu "Benzeri olmayan bir kriz, belirsiz bir toparlanma" başlığıyla güncelledi.

Raporda, küresel ekonominin bu yıl yüzde 4,9 küçüleceği tahmin edildi. IMF, nisan ayında yayımladığı Dünya Ekonomik Görünüm Raporunda, küresel ekonominin yüzde 3 daralacağını öngörmüştü.

Covid-19 salgınının bu yılın ilk yarısında ekonomik faaliyet üzerinde beklenenden daha olumsuz bir etkisi olduğuna işaret edilen raporda, toparlanmanın daha önce tahmin edilenden daha kademeli olacağını öngörüldüğü bildirildi. Raporda, küresel ekonominin 2021'de ise yüzde 5,4 büyüyeceği tahmin edildi. Gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini daha önce yüzde 5,8 olarak açıklanmıştı.

Belirsizlik normalden daha yüksek

Salgının olumsuz etkilerinin özellikle düşük gelirli hane halkları üzerinde daha ağır hissedildiği belirtilen raporda, 1990'lardan bu yana dünyada aşırı yoksulluğun azaltılmasında kaydedilen ilerlemeyi tehlikeye attığı ifade edildi.

Raporda, belirsizliğin normalden daha yüksek olduğuna dikkat çekilerek, tüm ülkelerin sağlık sistemleri için yeterli kaynağı sağlaması gerektiğinin altı çizildi.

Salgına karşı tecrit önlemlerinin gerektiği durumlarda ekonomi politikalarının hane halklarının gelir kayıplarını hafifletmeye devam etmesi ve şirketlere destek sağlaması gerektiğinin vurgulandığı raporda, ekonomiler normalleşmeye başladığında ise desteklerin kademeli olarak kaldırılması gerektiği aktarıldı.

Politika yapıcılarının salgının ötesinde nihai toparlanmayı tehlikeye sokan ticaret ve teknoloji gerilimlerini çözmek için iş birliği yapması gerektiği belirtilen raporda, uluslararası toplumun temel malzeme ve koruyucu ekipmanların küresel stoklarını oluşturarak, araştırmaları finanse ederek ve halk sağlığı sistemlerini destekleyerek bu felaketin tekrarlanmasının önüne geçmesi gerektiği ifade edildi.

Euro Bölgesi ekonomisi için yüzde 10,2'lik küçülme beklentisi

IMF'nin raporunda bazı ülkelere yönelik yeni büyüme tahminleri de paylaşıldı. Buna göre, daha önce yüzde 5,9 küçülmesi beklenen ABD ekonomisinin bu yıl yüzde 8 daralacağı öngörüldü. Ülke ekonomisine ilişkin 2021'e ait büyüme beklentisi ise yüzde 4,7'den yüzde 4,5'e düşürüldü.

Euro Bölgesi ekonomisinin de bu yıl yüzde 10,2 küçüleceği tahmin edilirken, 2021'de yüzde 6 büyüyeceği öngörüldü. Bölge ekonomisinin daha önce bu yıl yüzde 7,5 daralacağı, gelecek yıl ise 4,7 büyüyeceği tahmin edilmişti. Avrupa'nın önde gelen ekonomilerinden Almanya'nın büyüme tahmini bu yıl için yüzde eksi 7'den yüzde eksi 7,8'e düşürülürken, 2021 için yüzde 5,2'den yüzde 5,4'e yükseltildi. Avrupa'da Covid-19 salgınından en çok etkilenen ülkelerden İtalya'nın ise bu yıla ilişkin ekonomik büyüme tahmini yüzde eksi 9,1'den yüzde eksi 12,8'e çekilirken, 2021'de yüzde 4,8'den yüzde 6,3'e çıkarıldı. Fransa ekonomisine yönelik büyüme tahmini de bu yıl için yüzde eksi 7,2'den yüzde eksi 12,5'e düşürülürken, gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 4,5'ten yüzde 7,3'e yükseltildi. İspanya'nın bu yıla ilişkin ekonomik büyüme tahmini yüzde eksi 8'den yüzde eksi 12,8'e çekildi ve gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 4,3'ten yüzde 6,3'e çıkarıldı.

İngiltere için 2020 büyüme tahmini ise yüzde 6,5'ten yüzde eksi 10,2'ye düşürülürken, 2021 beklentisi yüzde 4'ten yüzde 6,3'e yükseltildi. Japonya'nın büyüme tahminleri ise yüzde bu yıl için yüzde eksi 5,2'den yüzde eksi 5,8'e ve gelecek yıl için yüzde 3'ten 2,4'e revize edildi.

Söz konusu revizyonlarla, gelişmiş ülkeler grubuna yönelik büyüme beklentisi 2020 için yüzde eksi 6,1'den yüzde eksi 8'e indirilirken, 2021 için yüzde 4,5'ten yüzde 4,8'e çıkarıldı.

Gelişmekte olan ekonomiler için yüzde 3'lük küçülme öngörüldü

Yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülke ekonomilerinin büyüme tahminlerine de yer verilen rapora göre, Covid-19 salgınının ortaya çıktığı Çin'de bu yıla ilişkin ekonomik büyüme beklentisi, yüzde 1,2'den yüzde 1'e düşürüldü. Çin ekonomisinin gelecek yıla ilişkin büyüme beklentisi ise yüzde 9,2'den yüzde 8,2'ye çekildi.

Hindistan ekonomisinin bu yıla dair büyüme beklentisi yüzde 1,9'dan yüzde eksi 4,5'e revize edilirken, gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini yüzde 7,4'ten yüzde 6'ya düşürüldü.

Rusya ekonomisine yönelik büyüme tahmini de bu yıl için yüzde eksi 5,5'ten yüzde eksi 6,6'ya çekilirken, gelecek yıla ait büyüme beklentisi yüzde 3,5'ten yüzde 4,1'e yükseltildi.

Bu yılki büyüme beklentisi yüzde eksi 5,3'ten yüzde eksi 9,1'e revize edilen Brezilya ekonomisinin gelecek yıla ilişkin büyüme tahmini ise yüzde 2,9'dan yüzde 3,6'ya çıkarıldı.

Bu revizyonlarla, yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ülke ekonomilerine yönelik büyüme beklentisi, 2020 için yüzde eksi 1'den yüzde eksi 3'e çekildi ve 2021 için yüzde 6,6'dan yüzde 5,9'a düşürüldü.

Türkiye'ye ilişkin tahminlerde değişikliğe gidilmezken, ülke ekonomisinin bu yıl yüzde 5 daralacağı, 2021'de yüzde 5 büyüyeceği öngörüldü.

Ekonominin Koronavirüsle Mücadelesi

Anadolu Ajansının Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA) tarafından yayımlanan “Ekonominin Koronavirüsle Mücadelesi” raporundan derlediği bilgilere göre, Covid-19 salgını modern dünyada daha önce eşi benzeri görülmemiş şiddette ve büyüklükte bir krize yol açtı.

Krizden ekonominin hem arz hem de talep cephesi farklı boyutlarda çok ciddi darbelere maruz kalırken, finansal piyasalar da bu kriz nedeniyle ciddi bir çöküş yaşadı. Ülke ekonomileri salgın sürecinde arz, talep ve finans boyutlarıyla kendilerini önemli bir krizin içinde buldu.

Koronavirüs kriziyle mücadele kapsamında hükümetler devasa mali destek paketleri açıklarken merkez bankaları da bol sıfırlı yeni likidite imkanları sunarak ekonomiyi ayakta tutmaya çalıştı.

Ülkeler, bir taraftan karantina önlemleriyle halkın sağlığını korumaya çalışırken diğer taraftan ekonomik aktivitenin mümkün olduğunca devam etmesi için yoğun bir uğraş verdi. Küresel ölçekte açıklanan ekonomik paketlerin toplam değeri 8 trilyon dolara yaklaştı.

Raporda, ortalama senaryoda, koronavirüs salgınının güçlenip zayıflamakla birlikte temelde 1-2 yıl süreceğine işaret edildi. Şu an dünyada salgınla ilgili uygulanan 'virüsün yayılmasını geciktirme ve zamana yayma' stratejisinin temelde, sağlık sisteminin salgın nedeniyle çökmesinin önüne geçmek ve gereken tıbbi adımları atma kapasitesini korumak ile virüsün aşısı ve antiviral ilaçları bulunana veya virüs yeterince mutasyon geçirerek görece zararsız hale gelene kadar zaman kazanmak adına uygulandığı belirtildi.

Raporda, "Hastalık düşük bir yayılma hızıyla 1-2 yıllık süreçte muhtemelen nüfusun ciddi bir kısmına bulaşmış olacaktır ki bu da ciddi düzeyde bir 'kitlesel bağışıklık' anlamına gelir. Öte yandan, bu süreçte tam bir kitlesel bağışıklığın kazanılamaması veya koronavirüse yönelik aşının ve güçlü antiviral ilaçların bulunamaması durumunda ise salgının 3. yıl ve sonrasında da hayatlarımız üzerinde, ilk 1-2 yılki kadar olmasa da önemli ölçüde etkili olacağı unutulmamalıdır" ifadelerine yer verildi.

Toplum sağlığı, tedavi ve aşı boyutlarında çok fazla belirsizlik bulunması sebebiyle koronavirüs krizinin küresel ekonomi üzerinde kısa ve orta vadeli etkilerine dair nokta atışı tahminde bulunmanın oldukça zor olduğuna değinilen raporda, şunlar kaydedildi:

"En iyimser senaryoda bile küresel ekonominin 2021'in ilk yarısına kadar 'V' şeklinde bir toparlanma yaşaması çok mümkün gözükmemektedir. Küresel ekonominin kendine gelmesi için en az 1,5-2 yıl gerekebilir. 2. yıl için de salgının büyük ölçüde ortadan kalkması şartıyla 3. yıl çok büyük oranda bir toparlanma ve telafi yılı olacaktır. Fakat ne toparlanma eksiksiz bir şekilde gerçekleşecektir ne de ekonomi 'eski haline' dönecektir. Bu durumun arka planında ise temel olarak bir taraftan şirketlerin, yatırımcıların risk algılarında ve stratejik anlayışlarında yaşanacak dönüşüm diğer taraftan da tüketicilerin satın alma davranışlarında görülecek değişim bulunmaktadır."

Devletler kısa ve orta vadede sağlık sisteminin direncini korumayı amaçlıyor

Raporda, krizin ülkeler üzerindeki etkisinin farklı derecelerde hissedileceği belirtilirken, devlet kapasitesi ve sosyal sermayesi yüksek olan ülkelerin krizi atlama konusunda daha başarılı olacağı kaydedildi.

Devletlerin kısa ve orta vadeye yönelik en önemli amaçlarının sağlık sisteminin direncini korumak, şirketleri ayakta tutmak ve işsizliği önlemek olacağı aktarılan raporda, "Uzun vadede ise bu yaşananların küresel sistemdeki olası etkilerini iyi analiz edip akıllı ve kapsamlı politikaları hayata geçirmek, ülkelerin politika ajandasının bir numaralı gündem maddesi olacaktır. Bunları başaran ülkelerin ilerleyen yıllarda küresel ekonomideki ağırlıklarını kayda değer oranlarda artırmaları beklenebilir" ifadelerine yer verildi.

Türkiye özelinde ise yarı karantina uygulamalarının iç talep üzerindeki olumsuz etkileri ve küresel ekonomik aktivitedeki yavaşlamadan dolayı koronavirüs salgınının ekonomik büyümeyi aşağıya çekmesinin ve işsizliği artırmasının kaçınılmaz olduğu vurgulanan raporda, şunlar kaydedildi:

"Sanayide kapasite kullanım oranlarının gerilemesi ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren birçok şirketin uzunca bir süre kapalı kalması da büyümeyi dramatik şekilde daraltmaktadır. Koronavirüs krizi nedeniyle küresel ekonomide yaşanan daralma doğal olarak Türkiye'nin ihracat düzeyini kayda değer oranda düşürecektir. Türkiye'nin gerçekleştirdiği ihracatta ciddi bir paya sahip olan Avrupa'nın koronavirüs krizinden birincil düzeyde etkileniyor olması da ihracattaki düşüşü perçinleyecektir."

Türkiye, oluşacak yeni sistemde pozitif ayrışabilir

Türkiye'nin gelecek yıllarda oluşacak yeni sistemde pozitif ayrışabileceğinin vurgulandığı raporda, şu ifadeler yer verildi:

"Çok uluslu şirketler, üretime dair riskleri farklılaştırmak ve dağıtmak için üretim tesislerinin bir kısmını Çin'den başka coğrafyalara taşımayı tercih edebilirler. Burada gerek imalat sanayiindeki ürün çeşitliliği ve yetişmiş insan gücü gerekse lojistik avantajlarından dolayı Türkiye önümüzdeki yıllarda daha fazla doğrudan yabancı yatırım çekerek üretim ağını güçlendirme fırsatı yakalayabilir.

Düşen petrol fiyatlarının sebep olacağı ekonomik sıkıntılardan dolayı Rusya ve Orta Doğu piyasalarının da daralacağı dikkatlerden kaçmamalıdır. İhracatın yanı sıra cari dengeyi olumsuz etkileyebilecek bir başka alan turizmdir. Koronavirüs krizi turizm sektörünü derinden etkilemektedir. Bu durum Türkiye gibi turizm sektörünün ekonomideki ağırlığı yüksek olan ülkeler için ciddi bir dezavantaj oluşturmaktadır. Öte yandan, petrol fiyatlarındaki sert gerileme ise yılda ortalama 37,5 milyar dolar enerji açığı olan Türkiye açısından cari işlemler hesabını dengeleyici bir unsurdur. Azalan ekonomik aktiviteyle birlikte şirketlerin ve bireylerin ithalat eğilimde ciddi bir gerileme yaşanması da kuvvetle muhtemeldir."

Raporda, pandemi sonrası dönemde tıbbi cihazlar, kimya, hijyen ürünleri, gıda, tarım, robotik, 3D yazıcılar, yapay zeka, büyük veri, yenilenebilir enerji teknolojileri, su ve atık su arıtma sektörler ve teknolojilerinin daha fazla öne çıkabileceği belirtildi.

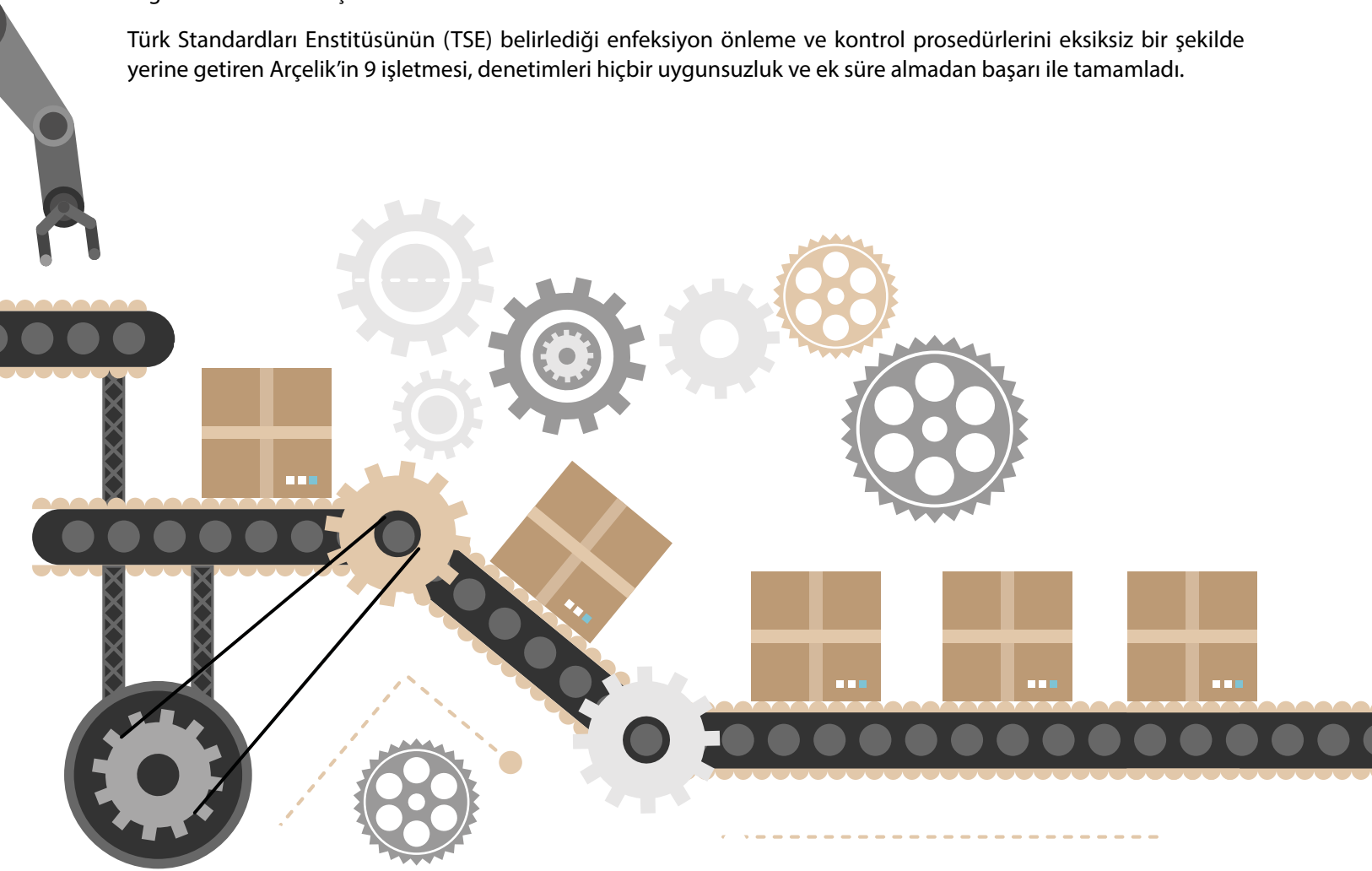

Arçelik,

koronavirüs ile mücadeledeki başarısını TSE belgesi ile tescilledi

Arçelik, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı. Arçelik'ten yapılan açıklamaya göre, şirket, koronavirüs salgınının başladığı ilk günden itibaren aldığı önlemlerle çalışanlarının, müşterilerinin ve iş ortaklarının sağlıklarını korumak için eksiksiz adımlar attı.

Türk Standardları Enstitüsünün (TSE) belirlediği enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürlerini eksiksiz bir şekilde yerine getiren Arçelik'in 9 işletmesi, denetimleri hiçbir uygunsuzluk ve ek süre almadan başarı ile tamamladı.

Arctic SA - Romanya

Çamaşır Makinesi İşletmesi - Çayırova

Kompresör İşletmesi - Eskişehir

Bulaşık Makinesi İşletmesi - Ankara

Beko L.L.C. - Rusya

İnsan sağlığına uygun şekilde üretim yapıldığını gösteren belge, tüketicilerin hijyen konusundaki çekincelerini gidermelerine de yardımcı olacak.

Üretim alanları, personel servislerinin kontrolü, pandemiye yönelik eğitimler, atık yönetimi, ofislerin uygunluğu, personel soyunma odalarının sterilizasyonu, kreşler, temizlik teçhizatları, yemekhaneler, hizmet tedarikçilerinin kontrolleri gibi birçok farklı konuda TSE denetçilerinin detaylı kontrolünden geçen Arçelik İşletme kampüsleri, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

Sürecin en başından beri Koç Holding Acil Durum Kriz Koordinasyon Merkezi'nin yönlendirmeleri doğrultusunda faaliyetleri planlanan Eskişehir Buzdolabı İşletmesi, Eskişehir Kompresör İşletmesi, Çayırova Çamaşır Makinesi İşletmesi, Bolu Pişirici Cihazlar İşletmesi, Ankara Bulaşık Makinesi İşletmesi, Beylikdüzü Elektronik İşletmesi, Çerkezköy Çamaşır Kurutma Makinesi İşletmesi, Çerkezköy Elektrik Motorları İşletmesi ve Wat Motor AŞ, üretimlerine TSE sertifikası ile devam edecek.

Arçelik işletmelerinde alınan önlemler şu şekilde kaydedildi:

- Vardiya ve operasyon bazlı kümelenme modelleri ile üretim bantlarında görev yapan çalışanlar gruplara ayrıldı.
- Vardiya çalışan sayıları azaltılıp, zamanlamaları değiştirilen çalışanların karşılaşmamaları sağlandı.
- Filyasyon uygulaması kapsamında dijital uygulamalar geliştirildi.
- Çalışma alanlarının küçük/anlamalı bölgelere ayrılarak, çalışanların barkod okutması sağlanarak hangi zaman diliminde hangi alanda olduğunun takip edilebilirliği sağlandı. Bu sayede her bir çalışanın geçmişe dönük kimlerle etkileşimde olduğu takip edilebilir hale geldi.
- Üretim yapılan tüm birimlerde ve ortak kullanım alanlarında sosyal mesafeyi (1,8 metre) koruyacak önlem ve uygulamalar devreye alındı.
- Çalışanların maskelerini sık sık değiştirmelerini sağlayacak şekilde maske tedariki sağlandı.

- Ateş ölçme uygulamasının dijital ortamda yapılmasını ve kayıt edilmesini sağlayan iyi uygulama senaryoları oluşturuldu.
- Vardiyalarda ikişer kez ateş ölçümü yapılmaya başlandı.
- Şüpheli görülen vakalar izole edildi.
- Yemekhane sosyal mesafenin korunması amaçlı yemekhane kullanım süreleri uzatıldı, yemekhane kapasiteleri düşürüldü, masa düzeni 1,8 metre sosyal mesafe kuralına uygun hale getirildi.
- Yemek sırasında sosyal mesafeyi korumak amaçlı işaretlemeler yapıldı.
- Ortak kullanılan el aleti, taşıma arabası, dokunmatik ekran gibi ekipmanlar her bir vardiya öncesinde dezenfekte edilmeye başlandı.
- Birçok noktaya alkol bazlı solüsyonlar yerleştirildi.
- Servis saatleri, giriş ve çıkış zamanlarında birbirleri ile karşılaşmalarını önleyecek şekilde düzenlendi.
- Personel servislerinin periyodik dezenfektasyonu uygulamasına geçildi.
- Ziyaretçi girişleri sınırlandırıldı.
- Üretim için getirilen malzemeler 3 saat karantina altına alındıktan sonra kullanılması sağlandı.

Covid-19 nedeniyle dünyada turist sayısı nisanda yüzde 97 azaldı

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), Covid-19 salgını nedeniyle nisanda dünyada turist sayısında önceki yıla göre yüzde 97 düşüş olduğunu duyurdu.

UNWTO, 2019'la kıyasladığı verilerde, dünyada turist sayısında martta yüzde 55 olan düşüşün, nisanda yüzde 97'ye kadar yükseldiğini bildirdi.

Nisanda geçen yıla oranla dünyada 180 milyon kişinin daha az seyahat ettiğini belirten DTÖ, bunun turizm gelirindeki karşılığının yaklaşık 195 milyon dolarlık kayıp anlamına geldiğini kaydetti.

Açıklanan diğer verilerde, ocak ile nisan arasında dünyada turizmin en olumsuz etkilendiği bölgeler, yüzde 51'lik düşüşle Asya ve Pasifik olarak gösterildi. Bunu Avrupa (eksi yüzde 44), Orta Doğu (eksi yüzde 40), Amerika (eksi yüzde 36) ve Afrika (eksi yüzde 35) izledi.

UNWTO, mayıs başında yaptığı açıklamada, seyahat kısıtlamalarının kaldırılma tarihlerine bağlı olarak 2020'de dünyada turist sayısının yüzde 58 ile yüzde 78 arasında düşebileceği tahmininde bulunmuştu.

DÜNYADA TURİST SAYISI 2019'A KIYASLA

Dünyada turizm sektörünün bu yıl 910 milyar ile 1,2 trilyon dolar arasında gelir kaybı yaşayacağı öngörüsünde bulunan UNWTO, bunun turizm sektörüyle direkt bağlantılı istihdam edilen 100 ila 120 milyon kişiyi tehdit ettiğini belirtmişti.

UNWTO, yaptığı yeni açıklamada, turizm sektörünün dünya genelinde yeniden başlamasına kadar ülkelerin ve uluslararası kuruluşların sektöre bağlı şirketlere ve çalışanlara ‘güçlü bir destek vermesi’ çağrısını yineledi.

Turizmin yeniden başlamasının hayati önem taşıdığını vurgulayan UNWTO Genel Sekreteri Zurab Pololikashvili, bunun öncelik haline getirilmesinin, sorumlu yönetimin şart olduğunu, sağlık ve hijyen protokollerinin en iyi şekilde uygulanması gerektiğini kaydetti.

OCAK-NISAN DÖNEMİNDE DÜNYADA TURİZMİN EN OLUMSUZ ETKİLENDİĞİ BÖLGELER

ULUSLARARASI ZİYARETÇİ SAYISI

2019 1,46 MİLYAR KİŞİ

UNWTO, mayıs başında yaptığı açıklamada 2020’de dünyada turist sayısının %58 ile %78 arasında düşebileceği tahmininde bulundu

ULUSLARARASI TURİZM GELİRİ

2019 1,5 TRİLYON DOLAR

UNWTO, bu yıl dünya turizminde 910 milyar ile 1,2 trilyon dolarlık ekonomik kayıp beklediğini bildirdi

Gaziantep OSB'ye Güvenli Hizmet Belgesi verildi

Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Müdürlüğü, TSE'nin hijyen, enfeksiyon önleme ve kontrol belgelen-dirme programı şartlarını tam olarak yerine getirerek Güvenli Hizmet Belgesi almaya hak kazandı. OSB'nin belgesi, mütevelli heyet başkanı da olan Gaziantep Valisi Davut Gül tarafından törenle teslim edildi.

Salgınla mücadelede sanayicilerin büyük bir özveri ve fedakârlık gösterdiğini ifade eden Vali Gül, şunları kaydetti:

"Toplum sağlığının korunması ve tedarik zincirinin kırıl-madan üretimin devam etmesi için tüm tedbirleri tam olarak aldılar. Bu durumu sanayi tesislerimize yaptığımız ziyaretlerde de gördük. Bu ziyaretler sonrası Gaziantep Organize Sanayi Bölgesinin, Türkiye'nin en sağlıklı üre-tim bölgesi olduğunu söylemiştik. TSE'nin gerekli dene-timlerden sonra vermiş olduğu Güvenli Hizmet Belgesi ile bu durum tescillenmiş oldu. Emeği geçen OSB yö-ne-ticilerimize ve tüm sanayicilerimize teşekkür ediyoruz."

Gaziantep OSB Başkanı Cengiz Şimşek ise belgenin öne-mine işaret ederek, "Güvenli Hizmet Belgesi'ni alan ilk OSB olmaktan mutluluk duyuyoruz" ifadelerini kullandı.

Şimşek, "Gerek çalışanlarımızın gerekse toplumun sağ-lığı birinci önceliğimizdir. Bu amaçla OSB yönetimi ola-rak salgının ilk gününden itibaren etkin tedbirler alarak salgınla başarılı bir şekilde mücadele ettik. Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü olarak eğitim, bilgilendirme ve yönlendirme çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

İstikbal Mobilya, Covid-19'a karşı TSE standartlarında üretim yapıyor

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) yönetimindeki Erciyes Anadolu Holding bünyesinde faaliyet gösteren İstikbal Mobilya, yeni tip koronavirüse karşı üretimde hem hijyen hem de aldığı diğer önlemlerle TSE standartlarında üretim yaparak Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'ndeki fabrika binasında düzenlenen belge töreninde TSE Kayseri Bölge Koordinatörü Ahmedi Mahmut Ulaş, Güvenli Üretim Belgesini İstikbal Mobilya Genel Müdürü Ahmet Ali Yörük'e verdi.

Ulaş, törende yaptığı konuşmada, Covid-19 ile ciddi bir mücadele içerisinde olduklarını söyledi.

Türkiye'nin Covid-19'a karşı hazırlıklı bir altyapısı olduğunu ve TSE olarak bu mücadelede ne yapabileceklerini masaya yatırdıklarını belirten Ulaş, şunları kaydetti:

"Şu anda birçok ülkenin önünde bu süreci gayet başarıyla yürütmekteyiz. Bu manada üretim sektöründeki firmalarımız özellikle sosyal bilincin, sosyal sorumluluğun artırılması adına üzerine düşeni fazlasıyla yerine getirmektedir. Bu manada girdiden proseslerimizin içerisindeki çalışan iş görenlerimiz, soyunma odaları, lavabolar, üretim alanları, servisler ve nihai sürece kadar hijyen, enfeksiyon yönetimi adına yapılması gereken pandemi süreci gereklerini gayet güzel yürütmektedir. Bu kılavuz çerçevesinde tabi ki olağanüstülükler yaşanabilir ama riski bertaraf edecek bütün altyapı çalışması dökümantasyonu ve uygulamasıyla beraber belirli bir noktaya geldi. Hazırlanmış kılavuz üzerinden İstikbal AŞ, sektörde Kayseri'de bir ilke imza atmış oldu."

İstikbal Mobilya Genel Müdürü Ahmet Ali Yörük de her zaman sektörlerinde öncü olamaya gayret ettiklerini söyledi.

Yönetimsel olarak ihtiyaç duyulan bütün belgeleri TSE yetkilileriyle yaptıkları ortak çalışmalarla hep sektörlerine kazandırdıklarını dile getiren Yörük, şöyle devam etti:

"Çin'de başlayan bu salgın hızlı bir şekilde dünyaya yayıldı. Türkiye'ye ulaştıktan sonra o dönemde devlet büyüklerimizin bize açıkladığı andan itibaren biz de İstikbal Mobilya olarak üzerimize düşen ne varsa yapma gayreti içerisinde olduk ve hızlı bir şekilde aksiyon aldık. Fabrikalarımızda 2 hafta sadece bu salgını durdurmak amacıyla üretimimize ara verdik. Sonrasında da çok sınırlı sayıda yani sosyal mesafeyi koruyacak şekilde yüzde 30 kapasiteyle çalışma planlayarak 1,5 ay kadar devam ettik. Sonrasında TSE ile yaptığımız bu çalışmalarla mevcut üretim tesislerimizde Covid-19 salgını şartlarında güvenli çalışma ortamını sağladığımızı ispat ettikten sonra artık tam kapasite çalışmaya başladık."

Vestel,

TSE'den Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı

Dünya Sağlık Örgütü ve Sağlık Bakanlığının yönergelerini takip ederek üretim hatlarımızdan ofislerimize, mağazalarımızdan müşteri hizmetleri uygulamalarımıza kadar titizlik içerisinde ek önlemler aldık.

Vestel Beyaz Eşya, 7 ayrı fabrikasıyla TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

Ocak ayından bu yana Covid-19 kapsamında gerçekleştirdiği personel bilgilendirmeleri ve eğitimleri, üst düzey hijyen tedbirleri, çalışma ve üretim alanlarının uygunluğu, yemekhaneler, dinlenme alanları, atık yönetimi, kreş ve servislerde yapılan düzenlemeler ve tüm paydaşların sağlığını gözetten uygulamalarıyla Vestel Beyaz Eşya, TSE'nin hazırladığı Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu'nda belirtilen tüm şartları sağladı.

Vestel CEO'su Turan Erdoğan, Vestel olarak Covid-19'un Çin'de salgın haline gelmeye başladığı Ocak 2020 itibarıyla tüm eylem planlarını hazırladıklarını ve eş zamanlı olarak çalışanlarını bilgilendirdiklerini aktararak, şunları kaydetti:

"Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgın sürecini en başından itibaren hassasiyetle takip ettik. Çalışanlarımızın, müşterilerimizin ve iş ortaklarımızın sağlığını korumak için en üst düzey önemleri sürecin en başında uygulamaya aldık. İlk iç duyurumuzu 14 Ocak günü yaparak çalışanlarımızı bilgilendirdik ve ocak ayı sonunda personel eğitimlerine başladık. Dünya Sağlık Örgütü ve Sağlık Bakanlığının yönergelerini takip ederek üretim hatlarımızdan ofislerimize, mağazalarımızdan müşteri hizmetleri uygulamalarımıza kadar titizlik içerisinde ek önlemler aldık. Bu süreci çalışanlarımızın, iş ortaklarımızın ve paydaşlarımızın sağlığını her şeyin önünde tutarak yürüttük ve bu şekilde sürdürmeye devam edeceğiz. Attığımız bu adımlar neticesinde de TSE'den Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi aldık. Bundan sonraki süreçte de hem çalışan hem toplum sağlığını gözetten uygulamalarımızla Vestel teknolojisini üretmeye devam edeceğiz."

Vestel Beyaz Eşya, TSE'nin hazırladığı Covid-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu'nda belirtilen tüm şartları sağladı.

Küresel turizm Covid-19 nedeniyle bu yıl 1,2 trilyon dolar kayıp yaşayabilir

Birleşmiş Milletler (BM) Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından yayımlanan bir raporda, Covid-19'un dünya genelinde turizme etkisine ilişkin tahminler paylaşıldı.

Raporda, salgının mart ayından bu yana sebep olduğu ekonomik gerilemenin etkisiyle dünya turizm sektörünün 2020'de 1,2 trilyon dolar kayıp yaşayabileceği, bunun da küresel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYH) yüzde 1,5'ine denk geldiği belirtildi.

Raporda, uluslararası turizmdeki söz konusu durğunluğun 8 ay daha sürmesi halinde sektördeki küresel kaybın, 2,2 trilyon dolara yükselebileceği uyarısı yapıldı.

UNCTAD, uluslararası turizmde 12 aylık bir aranın (2021 Mart ayına kadar) ise en kötümser senaryoda 3,3 trilyon dolar (Küresel GSYİH'nın yüzde 4,2'si) kayıp anlamına gelebileceği tahmininde bulundu.

Raporda, en iyimser tahminlere göre, dünyanın iki önemli turizm ülkesi Jamaika'nın GSYİH'nın yüzde 11'ini, Tayland'ın ise yüzde 9'unu kaybedeceği tahmini yer aldı. Kenya, Mısır ve Malezya gibi turizmin ön planda olduğu ülkelerde ise GSYİH'de yüzde 3 gerileme olabileceği kaydedildi.

Raporu değerlendiren UNCTAD'ın uluslararası ticaret direktörü Pamela Coke-Hamilton, "Bu rakamlar, sık sık unuttuğumuz, sektörün ekonomik önemi ve tüm dünyada milyonlarca insan için bir yaşam kaynağı olduğu rolünü açık bir şekilde bize hatırlatıyor" ifadesini kullandı.

Hamilton, turizmden geçinen küçük ada ülkeleri ve pek çok gelişmekte olan ülkenin turizmdeki çöküşlerinin, ayrıca kalkınma umutlarına da darbe vuracağını belirterek, "Bu, maliyetini karşılayabileceğimiz bir şey değil" değerlendirmesinde bulundu.

Küresel uçuşlarda yolcu talepleri yüzde 91,3 düştü

Öte yandan, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) ise yaptığı açıklamada, küresel taşımacılıkta yolcu talebinin mayıs ayında bir önceki yıla göre yüzde 91,3 düştüğünü bildirdi.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütüne (UNWTO) göre son 20 yılda büyüklüğünü 3 kat artıran ve birçok ülke ekonomisinin bel kemiği durumundaki turizm, dünya çapında milyonlarca insanın geçim kaynağı konumunda bulunuyor.

Güvenli Turizm Sertifikasyonu, müşteriye belgeli tesis aramaya yönlendirecek

Türkiye’de Covid-19 tedbirleri kapsamında hayata geçirilen Sağlıklı Turizm Belgelendirme Programı ile Güvenli Turizm Sertifikası alan tesislere her gün yenileri ekleniyor.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Avrupa ile kıyaslandığı zaman Covid-19’la mücadeleyle yönelik tedbirler açısından en güvenli ülkenin Türkiye olduğunu belirtti. Ersoy, Güvenli Turizm Belgelendirme Programını kalıcı hale getireceklerini ifade etti.

Ersoy, “Özellikle kendi vatandaşımız için söylüyorum. Sertifikalı tesislere gönül rahatlığı ile gidebilirler. Şu anda tesisler çok iyi denetleniyor. Standartlar çok iyi tespit edildi. En güvenli neresi dersiniz, en güvenlisi sertifika edilmiş tesisler. Sertifika rutin eğitim, rutin denetim ve gizli denetimleri içerdiği için disiplinli bir durum var. Birçok turizm seyahat acentesinin sitesine girdiğiniz zaman sertifika logolarını görüyorsunuz. Avrupa seyahat acenteleri de sertifikalı tesisleri tercih etmeye başladı. Vatandaşlarımızın ilk görüşleri çok olumlu” diye konuştu.

Kültür ve Turizm Bakanlığı öncülüğünde, Sağlık, Ulaştırma ve Altyapı, İçişleri ile Dışişleri Bakanlıklarının katkıları ve tüm sektör paydaşlarının iş birliğiyle başlatılan Güvenli Turizm Belgelendirme Programı’na dahil olmak isteyen işletmeler ve restoranlar hijyen ve sosyal mesafe açısından mekanlarını yeniden dizayn etti.

Türkiye’nin Güvenli Turizm Sertifikasyon Programı, tatilini Türkiye’de geçirecek tüm Türk vatandaşları ve yabancı ziyaretçilere, ulaşımdan konaklamaya, tesis çalışanlarından yolcuların sağlık durumuna uzanan geniş yelpazede önerilen bir dizi tedbiri tanımlıyor.

Güvenli Turizm Sertifikasını almaya hak kazanan ve belgelendirme süreçleri devam eden tesisler, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı sitesinde ilan ediliyor.

Bağımsız kuruluşlar denetliyor

AA muhabirinin derlediği bilgiye göre, sertifika almak isteyen ulaşım ve konaklama tesisleri, yetkili uluslararası akreditasyon kuruluşlarına başvuruda bulunabilecek.

Vatandaşların sağlıklı bir tatil yapması için gerekli önlemleri yerine getirecek turistik tesisler, ulusal veya uluslararası hijyen ve temizlik malzemesi tedarikçisi kuruluş iş birliğinde, Bakanlıkça belirlenen akreditasyon şirketlerinin denetiminden geçmeleri halinde belgeyi alabilecek.

Konaklama ve yeme-içme tesisleri, tur ve transfer araçlarını ayrı ayrı kriterler çerçevesinde uluslararası standartlarda denetlemeye ve Güvenli Turizm Sertifikasını vermeye yetkili olan kuruluşlar, Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB), Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED), Turizm Restoran Yatırımcıları ve Gastronomi İşletmeleri Derneği (TÜRYİD) gibi sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınarak belirlendi.

Denetim kuruluşları belirlenirken, başka bir ürünün üretiminde faaliyet göstermeyen, sadece denetim, analiz ve kontrol işlerinde faaliyette bulunan, çıkar çatışması olmayan bağımsız kuruluşlar göz önüne alındı.

Bakanlık, sertifikasyon denetimleri için ilk fazda aralarında Türk Standardları Enstitüsü Sistem Belgelendirme Grup Başkanlığı ve uluslararası firmaların olduğu akreditasyon şirketlerini görevlendirdi.

Denetimlerde uygunsuzluk üzerine ihtar veriliyor

Aylık denetlenen tesislerde denetim 1 gün olarak sınırlandırılıyor ve uzaktan değil 'yerinde' denetim yapılıyor. Bunun dışında 2 aylık periyotlarda 'gizli müşteri' denetimi yapılıyor ve bu denetim ayrıca raporlanıyor.

Saha denetiminin ardından belgelendirme en geç üç gün içinde tamamlanıyor. Denetimlerde, kriterler ile uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda ilgili tesise ihtar veriliyor, uygunsuzluğun devamı halinde belge iptaline gidiliyor.

Denetim sonucu verilecek belgelendirme dokümanında karekod bulunacak. Karekod herkese açık olacak ve okutulduğunda denetim zamanı, denetçi ismi, denetim sonucu düzeltilen eksikler ve denetime ilişkin diğer detaylara ulaşılacak. Denetim sonucu tesislerin girişlerine ve diğer görünür noktalarına yapıştırılacak etiketler, tesislere adetli ve zimmetli olarak teslim edilecek.

Turistik işletmelerin, tüketicinin beklentilerini karşılayarak olumlu algı ve rekabet üstünlüğü yakalamaları için öncelikle tüm süreci yönetecek bir yönetici görevlendirmeleri, tüm departmanlarına yönelik protokoller hazırlamaları, çalışanlara bu konularda eğitim verilmesini sağlamaları, hijyen ve dezenfeksiyon ile sosyal mesafe konusunda etkin çalışma yürütmeleri hedefleniyor.

Oteller, belge alabilmek için misafirin otele girişinden acil durum ve izolasyona kadar farklı başlıklarda 132 kriteri, yeme içme tesisleri 120 kriteri, tur ve transfer araçları ise 44 kriteri yerine getirerek sertifika alıyor.

Buna göre, sertifika almak isteyen tesisler:

- Tüm departman ve birimleri için hijyen uygulamalarını kapsayan protokoller hazırlayacak.
- Otellerde, sosyal mesafe planı hazırlanacak.
- Ortak kullanım alanlarında alkol bazlı el antiseptiği veya dezenfektanı bulunacak.

Tesislerin sertifika alabilmeleri için çalışanların Covid-19 eğitimi almış olması ise başta gelen koşullar arasında bulunuyor. İşletme bünyesinde görev alan çalışanlara, uygulanacak plan ve protokoller konusunda periyodik temel eğitimler verilecek.

Covid-19 ve hijyen uygulamalarına ilişkin personel alanları ve genel alanlara en az 3 dilde çevirisi yapılmış duvar şemaları asılacak.

Tesiste koruyucu kıyafet ve ekipman, tesis girişinde ise maske hazır bulundurulacak.

Çalışanların işe giriş ve çıkışlarında vücut ısı ölçümleri termal sensörle yapılarak, biyometrik yüz tanımları aynı anda kayıt altına alınarak takibi sağlanacak.

Oteller, acil durumlar ile hasta, semptomlu veya şüpheli vaka tespit edilmesi halinde uygulanacak protokolü, ulaşılacak kişi ve kurumları belirleyecek.

Misafirlerin otele girişte ve konaklamaları sırasında öksürme, halsizlik, yüksek ateş gibi hastalık durumu göstermeleri halinde tesis personelinin müdahale planı oluşturulacak, personelin müdahale planı hakkında bilgisi olması sağlanacak.

Ziyaretçilerin termal kamera veya temassız termal sensörlü ateş ölçerlerle vücut sıcaklığı kontrolleri gerçekleştirilerek yüz görüntüleriyle kayıt altına alınması sağlanacak. Sıcaklık aralığı haricinde bir tespit mevcut ise değişimler de kayıt altına alınacak.

Otel içinde acil durumlarda izolasyon alanları ve odaları oluşturulacak. İzolasyon alanlarının kullanımı ve tahliyesi sonrasında temizlik şartları belirlenecek ve temizlik uygulamaları kayıt altına alınacak.

Covid-19 teşhisi konulan misafirin odasındaki nevresim, çarşaf, havlu gibi tüm tekstil malzemesi ayrı ayrı poşetlere konularak çamaşırhane veya otel dışında çamaşır yıkama hizmeti alınan firmaya iletilerek, bu ürünlerin diğer malzemelerden ayrı yıkanması sağlanacak.

Tesis çalışanları, kendilerinde Covid-19 şüphesi duyduklarında veya hastalık belirtisi gösterdiklerinde durumu tesis yöneticisine bildirecek.

Resepsiyonlarda alkol bazlı el antiseptiği veya dezenfektanı, koruyucu ekipmanlar bulundurulacak.

Misafirlerin yapacağı ödemelerde, nakit ödeme yerine mümkün olduğunca temassız pos cihazları, online ödeme gibi yöntemler tercih edilecek.

Oda kartı veya anahtarı, havlu kartı, kalem, resepsiyon zili gibi ekipmanların kullanım tekrarı olması durumunda dezenfeksiyonu gerçekleştirilerek uygun şekilde muhafazası sağlanacak.

Odalardaki su ısıtıcıları, televizyon ve klima kumandaları misafirler otelden ayrıldığında dezenfekte edilecek.

Tesislerdeki masalar arasında en az 1,5 metre, sandalyeler arasında ise 60 santimetre mesafe bırakılacak. Yeme ve içme alanlarında servis ekipmanları servis öncesi ve sonrası düzenli olarak temizlenecek.

Otellerde ortak kullanımdaki çay ve kahve makinası, sebil, içecek makinası ve benzeri cihazlar kaldırılarak, misafirlerle bir görevli aracılığıyla bu cihazlardan içecek verilmesi sağlanacak.

Yemek masaları ve mobilyalarının, masa üstü ekipmanlarının (tek kullanımlık olanlar hariç) alkol bazlı ürünler ile temizlikleri her müşterinin kullanımı sonrasında gerçekleştirilecek.

Açık büfe uygulamasının sürdürülmesi durumunda, büfedeki yiyeceklerin misafirler tarafından alınmaması ve yiyeceklerle temas kurulmamasına yönelik bir cam siperlik bulunacak.

Önlemler dahilinde istenen yiyeceklerin bir görevli tarafından misafire verilmesi sağlanacak.

Havuz ve plajlar

Sertifikasyon için, havuz suyundaki klor seviyesinin açık havuzlarda 1-3 ppm, kapalı havuzlarda ise 1-1,5 ppm değerlerinde tutulması istenecek ve bu değerlerin periyodik olarak kayıt altına alınması talep edilecek.

Havuz ve plaj çevresindeki tuvaletler, duş ve soyunma kabinleri sık sık temizlenecek ve dezenfekte edilecek. Bu çalışmalar kayıt altına alınacak.

Konya'daki 20 firma ve kuruma TSE COVID-19 Güvenli Üretim ve Hizmet Belgesi verildi

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından Konya'daki 20 firma ve kuruma, "TSE COVID-19 Güvenli Üretim", "TSE COVID-19 Güvenli Hizmet", "TS 13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi" ile "COVID-19 Güvenli Turizm" belgeleri düzenlenen törenle verildi.

Belge törenine katılan Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede, Covid-19 salgını dolayısıyla kuruluşların bu süreci en az zararla atlatabilmesi için TSE tarafından sanayi kuruluşları için COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu hazırlandığını anımsattı.

Büyükdede, "Enstitümüz de kendisine başvuran kuruluşları hazırlamış olduğu Kılavuzun içeriğine göre denetledi, standartları sağlayıp sağlamadığına baktı. Enstitümüz, süreçlerini Kılavuza uygun yürüten kuruluşlarımızı, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi ve TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Belgesi ile belgelendirdi" dedi.

Büyükdede, bu belgeler sayesinde çalışanların iş yerlerine güveninin, dolayısıyla verimliliğin de arttığını ifade etti.

Belgelendirmenin, firmaların iç ve dış pazarlara ulaşmasında önemli kriterden biri olduğunu belirten Büyükdede, "Yapmış olduğumuz belgelendirme ile salgın ortamında 'güven' kavramını her türlü ekonomik faaliyetin merkezine yerleştirdik. Sanayi tesisleriyle başladığımız, hizmet sektörü ile devam ettirdiğimiz güvenli üretim ve güvenli hizmet belgesi ve kılavuzunu başka sektörlerle de yaymayı planlıyoruz" diye konuştu.

TSE'ye başvuran firmaları, Kılavuz'daki standartları sağlayıp sağlamadığı konusunda denetlediklerini anlatan Büyükdede, şunları kaydetti:

"Denetimlerimiz sonucunda, süreçlerini hazırladığımız Kılavuz'a göre yürüten, Helvacızade Gıda İlaç Kimya Sanayi ile Zade Vital İlaç Kimya Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazandı. Güvenli üretim belgelerimiz kuruluşlarımıza hayırlı uğurlu olsun. Güvenli üretim belgesiyle kuruluşlarımızın bereketinin ve kazancının artacağına tüm kalbimle inanıyorum."

Daha sonra InnoPark Konya Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde düzenlenen törenle 18 kuruluşa TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi verildi.

Tüpraş'a

TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi verildi

Tüpraş İzmit Rafinerisi, Türk Standardları Enstitüsünün (TSE) belirlediği enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürleri çerçevesinde TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesinin sahibi oldu.

Tüpraş'tan yapılan açıklamada, TSE tarafından belirlenen enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürlerini eksiksiz bir şekilde yerine getiren Tüpraş İzmit Rafinerisinin denetimleri başarıyla geçtiği bildirildi.

Tüpraş İzmit Rafinerisi'nin, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazandığı belirtilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

“Sürecin en başından itibaren tüm rafinerilerinde ve idari ofislerinde çalışanlarını ve paydaşlarını koruyan pek çok önlemleri hızla hayata geçiren Tüpraş'ın İzmir, Kırıkkale ve Batman rafinerilerinde belgelendirme süreci devam ediyor. Tüpraş İzmit Rafinerisi'nde, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi prosedürleri çerçevesinde alınan tüm önlemler, TSE denetçileri tarafından titiz inceleme sürecine tabi tutuldu. İzmit Rafinerisi'nin üretim alanları, personel servislerinin kontrolü, pandemi eğitimleri, atık yönetimi, ofislerin uygunluğu, hijyen teçhizatları, yemekhane, dinlenme alanı, tuvaletlerin sterilizasyonu, hizmet tedarikçilerinin kontrolleri gibi birçok farklı alandaki uygulamalar ayrıntılı olarak denetlendi. Yapılan değerlendirme sonucunda İzmit Rafinerisi TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazandı.”

Her hafta video konferans yöntemiyle toplanan Tüpraş Kriz Masası'nın rafineri ve iştiraklerdeki gelişmeleri değerlendirdiği ve gerekli aksiyonların kusursuz şekilde hayata geçirilmesi yönünde kararlar aldığı bilgisi verildi.

Açıklamada, “Koronavirüs kaynaklı risklere karşı ilk günden itibaren Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere bilim insanlarının ve Sağlık Bakanlığımızın yönlendirmelerine uyduk. Koronavirüs kriziyle ilgili tüm gelişmeleri yakından takip edip, Koç Holding Kriz Merkezi'nin yönlendirmelerini dikkate alarak adımlarımızı belirledik” ifadeleri kullanıldı.

SOCAR Türkiye, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı

Hiç şüphesiz, bu süreçteki başarının altında ortak aklın ve eş güdümlü çalışmanın bir sonucu olarak sağlıktan eğitime, güvenlikten ulaştırmaya kadar her alanda devletimizin somut ve dinamik politikaları yatmaktadır.

SOCAR Türkiye Rafineri ve Petrokimya İş Birimi, Covid-19 salgınıyla mücadele kapsamında Türk Standardları Enstitüsü (TSE) denetçilerinin detaylı kontrolünden geçerek TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

Aliağa'daki şirket merkezindeki teslim törenine katılarak konuşma yapan Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede, SOCAR Türkiye Rafineri ve Petrokimya İş Biriminin Covid-19 sürecinde önemli destekler sağladığını, firmanın bu süreçte üretimine devam ettiğini kaydetti.

Büyükdede, salgının henüz Türkiye sınırlarına gelmeden hükümet tarafından gereken tedbirlerin alındığına dikkat çekerek, şunları kaydetti:

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak salgının ilk gününden itibaren attığımız her adımda insanı önceledik. Üretimin tüm cephelerinde faaliyet gösteren sektör meclisleriyle, organize sanayi bölgeleriyle, sanayi odalarıyla istişareler yürüttük. Herhangi bir mağduriyet yaşanmasının önüne geçtik.

“Her türlü talep ve öneri titizlikle incelenerek hareket edildi. Güçlü sağlık sistemimiz ve gecesini gündüzüne katan sağlık personelimiz sayesinde Türkiye, bu küresel şokta en başarılı sınav veren ülkelerden biri oldu. Hiç şüphesiz, bu süreçteki başarının altında ortak aklın ve eş güdümlü çalışmanın bir sonucu olarak sağlıktan eğitime, güvenlikten ulaştırmaya kadar her alanda devletimizin somut ve dinamik politikaları yatmaktadır. Bizler de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak salgının ilk gününden itibaren attığımız her adımda insanı önceledik. Üretimin tüm cephelerinde faaliyet gösteren sektör meclisleriyle, organize sanayi bölgeleriyle, sanayi odalarıyla istişareler yürüttük. Herhangi bir mağduriyet yaşanmasının önüne geçtik.”

Türk Standardları Enstitüsünün (TSE) de bu süreçte tüm kaynak ve imkanlarını Covid-19 ile mücadelede seferber ettiğini ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın talimatları doğrultusunda COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu'nu hazırladığını belirten Hasan Büyükdede, şöyle devam etti:

“Güvenilir ve hijyenik üretim standartlarına uygunluğun belgelendirilmesi için Enstitümüze başvuran SOCAR Türkiye Rafineri ve Petrokimya İş Birimi altındaki kuruluşları kılavuzumuza göre denetledik. Kılavuzda yer verdiğimiz standartları sağlayıp sağlamadığına baktık. Bu kapsamda İş Birimi altında faaliyet gösteren PETKİM Petrokimya Holding, STAR Rafineri ve SOCAR Türkiye Akaryakıt Depolama, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazandı. Güvenli Üretim Belgelerimiz kuruluşlarımıza hayırlı uğurlu olsun. Güvenli Üretim Belgesiyle kuruluşlarımızın bereketinin ve kazancının daha da artacağına inanıyorum. Salgına karşı topyekûn mücadele verdiğimiz bu dönemden inşallah güçlenerek çıkacağız.”

TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin de COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzunu Dünya Sağlık Örgütü, Bilim Kurulu ve ilgililerin çalışmalarından yararlanarak hazırladıklarını belirterek, firma yetkililerini tebrik etti.

SOCAR Türkiye Rafineri ve Petrokimya İş Birimi Başkanı Anar Mammadov, salgın sürecinde yürüttükleri çalışmalar hakkında bilgi verdi. Böyle bir belgeye layık oldukları için gururlu olduklarını aktaran Mammadov, TSE yetkilileri ve çalışma arkadaşlarına teşekkür etti.

Otokar, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı

Koç Topluluğu şirketlerinden Otokar, Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından verilen TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazandı.

Şirketten yapılan açıklamaya göre Otokar, Covid-19 salgın sürecinin en başından itibaren Arifiye'de 552 bin metrekare alana yayılı fabrikasında güvenli üretim uygulamaları ve düzenlemelerini hayata geçirerek TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi için tüm denetimlerini başarı ile tamamladı.

Covid-19 pandemisinin Türkiye'de görülmeye başladığı ilk günden itibaren hayata geçirdiği önlemler, çalışanları için her alanda aldığı üst düzey hijyen tedbirleri ve tüm paydaşlarının sağlığını gözeten uygulamalarıyla Otokar, hem otomotiv hem de savunma sanayi alanlarında TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı.

Sağlık Bakanlığının yönergeleri doğrultusunda önlemler alan, iş yeri hekimlerinin yönetiminde Koronavirüs Danışma Merkezi kuran Otokar; üretim alanları, ofisleri, personel soyunma odaları ile yemekhanesinin uygunluğu, dış hizmet tedarikçilerinin kontrolleri gibi farklı alanlarda TSE denetiminden geçti.

İş yeri hekimlerinin yönetiminde Koronavirüs Danışma Merkezi kuran Otokar; üretim alanları, ofisleri, personel soyunma odaları ile yemekhanesinin uygunluğu, dış hizmet tedarikçilerinin kontrolleri gibi farklı alanlarda TSE denetiminden geçti.

Superfresh'in gıda güvenliği, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi ile tescillendi

SuperFresh'ten yapılan açıklamada görüşlerine yer verilen Kerevitaş Tedarik Zinciri ve Üretim Başkan Yardımcısı Saadettin Atilla, kuruldukları ilk günden bu yana üretim sürecini tedarik aşamasından son tüketiciye kadar yüzde 100 kontrol altında tuttuklarını belirterek, şunları kaydetti:

"Dondurulmuş gıda sektöründeki lider markamız SuperFresh, 50 yıllık tarihi boyunca tüm ürünlerini kaliteli, sağlıklı ve güvenli bir tedarik altyapısıyla sunmaya özen gösterdi ve buna devam ediyor. Fabrikalarımız yüksek standartlı gıda güvenliği ve hijyen uygulamalarına sahip.

Koronavirüsle mücadele kapsamında, tüm yasal gereklilikler, ulusal ve uluslararası otoritelerin tavsiyelerine uygun şekilde ilk günden bu yana tüm tesislerimizde uygulanıyor. Fabrikalarımız devletimizin resmi kurumları tarafından birçok kez denetlendi ve uygunluk aldı. TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ne sahip olmamız gıda güvenliği alanındaki başarımızı tescillendirdi."

SuperFresh, Covid-19 tedbirleri kapsamında sanayi tesislerinde alınması gereken önlemleri yerine getirerek Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından verilen COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

TSE'den Kaleseramik'e COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi

Kaleseramik, Türk Standardları Enstitüsü'nün (TSE) belirlediği hijyen, enfeksiyon önleme ve kontrol değerlendirme programı şartlarını yerine getirerek TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

Şirket açıklamasına göre, Kaleseramik, TSE tarafından verilen TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi için tüm denetimlerini başarı ile tamamladı.

Salgının Türkiye'de görülmeye başladığı ilk günden itibaren sağlık ve güvenlik noktasında tedbirlerini en üst seviyeye çıkartmanın yanı sıra aldığı önlemlerle çalışanlarının, toplumun ve tüm paydaşlarının sağlığını gözeten Kaleseramik, tüm üretim alanlarında TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı.

Kaleseramik Genel Müdürü Altuğ Akbaş: "Bu belgelendirmeler, önümüzdeki dönemde özellikle de uluslararası ticarete daha da önemli hale gelecek."

Açıklamada görüşlerine yer verilen Kaleseramik Genel Müdürü Altuğ Akbaş, "Salgın sürecinde temel önceliğimiz sağlık oldu. Bu kapsamda ilk günden itibaren tüm üretim alanlarımızda hijyen konusunda tedbirlerimizi en üst seviyeye çıkardık. Bizim gibi tüm dünyaya ihracat yapan bir firma için bu belge çok önemli. Önümüzdeki dönemde uluslararası ticarete bu tip belgelendirmeler daha fazla ön plana çıkacak" ifadelerini kullandı.

Belge, işimizi ne kadar doğru yaptığımızın göstergesi

Salgın döneminin ilk gününden itibaren Dünya Sağlık Örgütü'nün yanı sıra Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu ve yerel birimlerin bu konudaki tüm uyarı ve açıklamalarını dikkate aldıklarını aktaran Akbaş, şunları kaydetti:

"Hem çalışan hem de toplum sağlığı için iş sağlığı ve güvenliği, kalite ve hijyen standartlarından hiçbir zaman ödün vermedik. Aldığımız bu belge de işimizi ne kadar doğru yaptığımızı gösterdi. Bu belgelendirmeler, önümüzdeki dönemde özellikle de uluslararası ticarete daha da önemli hale gelecek. Kaleseramik olarak, yüzde 50'si Avrupa Birliği ülkeleri, yüzde 20'si Ortadoğu olmak üzere 100'ü aşkın ülkede 100 milyon dolar civarında bir ihracat yapıyoruz. Bu alanda Türkiye'nin lider, Avrupa'nın 4'üncü, dünyanın ise 16'ncı büyük seramik karo üreticisiyiz.

Stratejik öneme sahip ülkelere yönelik faaliyetlerimiz ile de ihracatımızı daha da artırmayı hedefliyoruz. Önümüzdeki dönemde uluslararası ticarete bu tip belgelendirmeler daha fazla ön plana çıkacaktır. Yabancı müşteriler, muhatap olduğu firmaların hijyen şartlarını sağlayıp sağlamadığına daha çok dikkat edecek. Bu kapsamda üretimlerini güvenli koşullarda gerçekleştirenler, piyasada daha etkin olmaya başlayacaklar."

Serel Seramik, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede, Manisa'da "TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi" almaya hak kazanan Serel Seramik fabrikasının belge teslim törenine katıldı.

Bakanlık olarak salgın döneminde atılan adımlarda, önceliğin her zaman emekçiler olduğunu belirten Büyükdede, reel sektördeki paydaşlarla yakın iş birliği yaparak olası mağduriyetlerin önüne geçildiğini söyledi.

Sanayi ve Teknoloji
Bakan Yardımcısı
Hasan Büyükdede:
"TSE COVID-19 Hijyen,
Enfeksiyon Önleme
ve Kontrol Kılavuzuyla
kuruluşların enfeksiyon
önleme ve kontrol
prosedürleri hakkında
bilgi sahibi olmasını
amaçladık. Kılavuzumuz,
firmalara salgınla
mücadele ederken yol
göstermekle kalmadı,
aynı zamanda salgın
sonrası dönemin ihtiyacı
olan, güvenilir ve hijyenik
üretim standartlarına
uygunluğunun
belgelendirilmesini de
sağladı."

Büyükdede, Türkiye'nin 180 milyar dolarlık ihracatının yüzde 90'ından fazlasını sanayi ürünlerinin oluşturduğuna dikkati çekerek şöyle konuştu:

"Covid-19 ile mücadele etmek, sanayi kuruluşlarımızda çalışanların, ilgili paydaşların sağlığını korumak, üretimde devamlılığı sağlamak için TSE COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzunu hazırladık. Kılavuzla kuruluşların enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürleri hakkında bilgi sahibi olmasını amaçladık. Kılavuzumuz, firmalara salgınla mücadele ederken yol göstermekle kalmadı, aynı zamanda salgın sonrası dönemin ihtiyacı olan, güvenilir ve hijyenik üretim standartlarına uygunluğunun belgelendirilmesini de sağladı. Kılavuzda yer alan standartları sağlayan ve süreçlerini buna uygun yürüten işletmelerimize Güvenli Üretim Belgesi verdik. Hazırladığımız Kılavuz ve verdiğimiz Güvenli Üretim Belgemiz firmalarımıza önemli avantajlar sağladı."

Serel seramik fabrikasının, süreci Kılavuza uygun yürütüp yürütmediğini kontrol ettiklerini anlatan Büyükdede, "Bu kapsamda Matel Hammadde Sanayi ve Ticaret ve Anonim Şirketi Serel Seramik Fabrikası, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazandı. Kuruluşumuza verdiğimiz Güvenli Üretim Belgesi hayırlı uğurlu olsun" ifadelerini kullandı.

TSE Başkanı Prof. Dr. Adem Şahin de törende TSE COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu ile standardizasyon modelinin nasıl geliştirildiği ile ilgili bilgi verdi.

Covid-19 öncesinde bu tip salgın dönemlerine ilişkin hijyen ve yönetim sistemleri standardında 30 civarı belgenin hâlihazırda mevcut olduğunu söyleyen TSE Başkanı Şahin, "Sayın Bakanımız Mustafa Varank'ın talimatı üzerine Dünya Sağlık Örgütü'nün, Sağlık Bakanlığımız altında kurulan Bilim Kurulunun bu konuya ilişkin kararlarını, sanayi tesislerimizde kurumsallaşmış uygulamaları ve çalışanlarımız açısından sendikaların taleplerini dikkate alarak bir belgelendirme modeli oluşturduk. Bu modeli sanayi tesisleri için gıda ve gıda dışı olmak üzere ikili bir ayrımla tesis ettik" dedi.

Şahin, şunları ekledi: “Bahsettiğimiz belgelendirme modeli, yaşadığımız pandeminin hayatın her alanında etkili iki konuyu dengelemek maksadıyla aldığımız tedbirlerin bir parçasıdır. Birincisi, bu dönemde hemen hemen bütün ülkeler sağlık sistemleri çökmeden mevcut sistemleriyle pandemiyle mücadele edebilecekleri bir kapasite oluşturmaya gayret ettiler. İkinci olaraksa üretimi aksatmadan, ekonomiyi durdurmadan sosyal refahın daha az etkileneyeceği tedbirlerin alınması için çalışıldı. Türkiye olarak süreci son derece muntazam yürüttük ve hem sağlık alanında hem de ekonominin diğer alanlarında çok fazla daralma yaşamadan tedbirlerimizi aldık, almaya devam ediyoruz.”

Elginkan Topluluğu İcra Meclisi Başkanı Gaye Akçen ise, SEREL markasıyla seramik sağlık gereçleri üretiminde ürün ve hizmet alanında lider dünya markası ve ebedi müessese olmak vizyonu ile çalışmalarını sürdürdüklerini söyledi. Akçen, hijyenik yüzeyli seramik sağlık gereçleri döneminin SEREL ile başladığının altını çizdi.

Akçen, “SEREL ile Manisa Organize Sanayi Bölgesi’nde bulunan 80.000’i kapalı olmak üzere toplam 141.000 m² üretim alanında değerlerimizi üretime dönüştürüyoruz. Yeni ürün türleri ile fonksiyonları geliştirmek üzere güçlü bir şekilde yürüttüğümüz ve ciromuzun önemli bir kısmını aktardığımız AR-GE faaliyetlerimizle hijyen, su tasarrufu, eko-sürdürülebilirlik başlıklarına odaklanıyoruz. İnovasyon çalışmalarımız ile yeni nesil teknolojilerin araştırılması, geliştirilmesi ve ticarileştirilmesi yoluyla müşterilerimize yenilikçi çözümler üretmek üzere büyük gayret gösteriyoruz. Fabrikalarımızı, üretim tesislerimizi robotik otomasyon sistemleriyle ve ileri hijyen standartlarıyla güncelleyerek çağın gerekliliklerine uygun üretim yapıyoruz” ifadelerini kullandı.

Sağlık ve hijyen konularında farkındalık yaratan ürünler ve operasyonel süreçlerle geçmişten bu yana vitrifiye pazarını farklı yönde etkileyen SEREL’in, Covid-19 sürecinde de insanı ve doğayı önceleyen yaklaşımını koruduğunu belirten Akçen, süreç boyunca Türk Standardları Enstitüsü’nün (TSE) belirlediği tüm prosedürü eksiksiz olarak yerine getirdiklerini belirtti. Gaye Akçen, “Dünya olarak hijyen temelinde güncellenen bir yeni normali deneyimledik, deneyimlemeye devam ediyoruz. Bu deneyimin, içerdiği olumsuz tabloların yanında toplumlara, bireylere, sektörlere ve işletmelere unutulmuş pek çok değeri hatırlattığının inancı içerisindeyim. Elginkan Topluluğu çatısı altında faaliyet gösteren tüm işletmelerimiz adına rahatlıkla söyleyebilirim ki varlık gösterdiğimiz tüm zamanlarda güvenilir ve hijyenik üretim anlayışımızdan asla ödün vermeyeceğiz. Çalışanlarımızın, ziyaretçilerimizin, tedarikçilerimizin kısacası tüm paydaşlarımızın ve hizmet verdiğimiz müşterilerimizin sağlığını gözetten üretim anlayışımızı koruyacağız. Adil, dürüst ve gelişime dayalı çalışma prensibimizle bu köklü değerleri gelecek kuşaklara devretmeyi bir sorumluluk olarak kabul ediyoruz” diye konuştu.

KARDEMİR'e TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi verildi

Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları (KARDEMİR), Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından verilen TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazandı.

KARDEMİR'den yapılan açıklamada, dünyayı etkisi altına alan ve gerek ekonomik gerekse sosyal hayatı derinden etkileyen yeni tip koronavirüsle mücadelenin sürdüğü belirtildi.

Salgın başlangıcından itibaren şirketin, başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere tüm ilgili kuruluşların ve yerel yönetimlerin uyarılarını ve kuralları ciddiye aldığı vurgulanan açıklamada, şunlar kaydedildi:

“Şirket içi çalışmalarımızın yanı sıra kentimize karşı olan sorumluluğumuzun bilinciyle iş birliklerimizi sürdürdük. Sadece KARDEMİR çalışanlarını değil, Karabük halkının da sağlığını gözeterek kararlar aldık. 83 yıllık köklü geçmişimizin verdiği sorumlulukla nisan ayının ortalarında Covid-19 Mücadele Rehberimizi yayınlamıştık. Şirketimizde uygulanan kuralları birçok şirketle paylaşmış ve üretimin her alanında örnek alınarak uygulanmasını tavsiye etmiştik.”

‘Önce insan sağlığı’ felsefelerinden taviz vermeden üretimi sürdürdükleri aktarılan açıklamada, “Bu felsefemiz sonucunda da TSE tarafından verilen TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi’ni almaya hak kazandık. TSE yetkilileri tarafından yapılan denetimlerde ve fabrika sahasındaki gezilerde, şirketimizin üretim faaliyetlerinin salgın sürecine uygun olduğuna karar verildi ve belgeyle tescillendi” ifadelerine yer verildi.

Yılın ilk yarısında 500 milyar lira tutarında kartlı ödeme gerçekleşti

Bankalararası Kart Merkezi'nin (BKM) bu yılın ilk yarısına ilişkin açıkladığı verilere göre, yılın ilk 6 ayında yapılan temassız ödeme adedi de geçen yılın aynı dönemine göre 3 kat arttı.

Haziran sonu itibarıyla Türkiye'de 71,9 milyon adet kredi kartı, 172,9 milyon adet banka kartı bulunuyor. Buna göre, 2019 yılının haziran ayı ile kıyaslandığında kredi kartı sayısında yüzde 6'lık, banka kartı sayısında ise yüzde 11'lik artış görüldü. Toplam kart sayısı ise 245 milyon adede ulaşarak geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9 oranında artış gösterdi.

Pandemi döneminin de etkisiyle ödeme davranışları değişmeye devam ederken 2020 yılının ilk altı ayında kartlarla toplam 500 milyar lira tutarında ödeme yapıldı. Bu değer, önceki yılın aynı dönemine göre kartlı ödemelerde toplamda yüzde 10 büyümeye olduğuna işaret ediyor.

Bununla birlikte, 2020'nin ilk altı ayı 2019'un aynı dönemi ile kıyaslandığında, banka kartları ile yapılan ödemelerdeki yıllık büyümenin yüzde 32'yi bulduğu gözlemleniyor.

En hızlı artış elektronik eşya ve market sektörleri oldu

Kartlı ödemelerde, yılın ilk altı ayında geçen yılın aynı dönemine göre en fazla artışın hangi sektörlerde gerçekleştiği detaylı incelendiğinde, pandemi döneminde bireylerin hayat şartlarındaki değişimin kartlı ödemelerdeki etkisiyle beraber elektronik eşyanın yüzde 43, market-gıdanın yüzde 33, kamu/vergi ödemelerinin yüzde 20, yapı malzemelerinin yüzde 16 ve sigorta sektörünün yüzde 14 büyümeye ile ön plana çıktığı görülüyor.

İnternette kartlı ödeme tutarı 107 milyar lira oldu

BKM verilerine göre 2020 yılının ilk altı ayında toplam 107 milyar lira tutarında internette kartlı ödeme yapıldı. Buna göre internette kartlı ödemelerde, 2019'un ilk altı ayı ile kıyasla, yüzde 24 oranında artış gerçekleşti.

Yine 2019'un ilk altı aylık döneminde toplam kartlı ödemelerin yüzde 18'ini oluşturan internette kartlı ödemelerin bu yılın ilk altı ayında payını arttırarak yüzde 21'e ulaştığı görüldü. Bu trende göre, 2020 yılı sonunda her 4 lira kartlı ödemenin 1 lirasının internette yapılacağı öngörülmüyor.

Hızlı, kolay ve hijyenik olması ile son dönemde yükselişte olan temassız ödemelerde, 2020'nin ilk yarısında gerçekleşen işlem adedi, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre 3 katına çıktı ve 563 milyona ulaştı.

Geçen yıl toplam 502 milyon adet temassız ödeme gerçekleştiği göz önünde bulundurulduğunda, yılın ilk 6 ayında geçen yılın toplamında yapılan temassız ödeme adedi de geçilmiş oldu.

Mağaza içi ödemelerde temassız ödemelerin payı ise yüzde 22'ye yükseldi. Geçen yılın aynı döneminde yüzde 7 olan bu oranın bu seviyeye gelmesi temassız ödemelerin hayatın vazgeçilmez ödeme araçlarından biri haline geldiğini gösterirken, artık mağaza içi her 5 kartlı ödemeden 1'inde temassız ödemeler tercih ediliyor.

Bakan Pekcan, Türkiye'nin ilk e-ticaret verilerini açıkladı

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS) Dijital Tanıtım Toplantısı'nda Elektronik Ticaret Bilgi Platformu hakkında bilgi vererek, Türkiye'nin ilk kez derlenen e-ticaret verilerini açıkladı.

Bu verilerin bundan sonra sektörle ilgili yapılabilecek tüm analizlerde temel kaynak olacağını vurgulayan Pekcan, "Veri setlerimiz gelecekte daha da çeşitlendirilerek gelişecektir" diye konuştu.

Bakan Pekcan, şu bilgileri verdi:

"2019 yılı itibarıyla ülkemizde e-ticaret hacmi 136 milyar lira olarak gerçekleşti. 2019 yılı toplam e-ticaret tutarının yüzde 85'i yurt içi harcamalardan, yüzde 9'u diğer ülkelerin ülkemiz e-ticaret sitelerinden yaptığı alışverişlerden, yüzde 6'sı ise vatandaşlarımızın yurt dışı sitelerden yaptığı alışverişlerden oluştu."

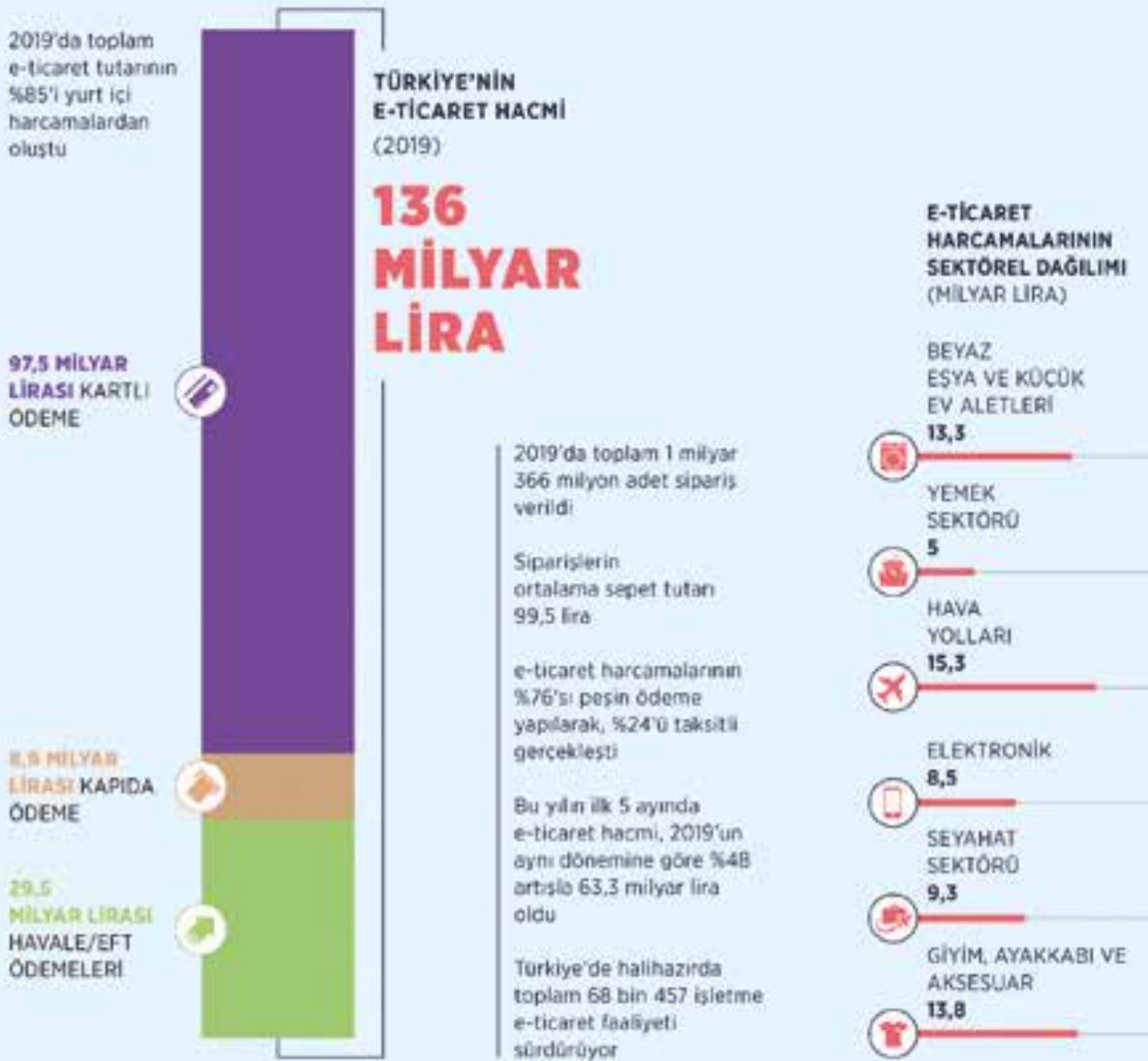
Daha önce e-ticaret hacmi verilerinin 83,5 milyar lira civarında tahmin edildiğini anımsatan Pekcan, hesapların tahminlerin yaklaşık yüzde 64 üstünde çıktığını söyledi.

Pekcan, e-ticaret hacminin 97,5 milyar lirasının (yüzde 71,5'i) kartlı ödemeler, 8,9 milyar lirasının (yüzde 6,5) kapıda ödemeler ve 29,5 milyar lirasının da havale/EFT ödemelerinden oluştuğunu bildirdi.

Sektörel verileri de paylaşan Pekcan, "e-ticarete hava yolları sektörü 15,3 milyar lira ile ilk sırayı alırken, bu sektörü giyim, ayakkabı ve aksesuar 13,8 milyar lira, beyaz eşya ve küçük ev aletleri sektörü 13,3 milyar lira, seyahat sektörü 9,3 milyar lira, elektronik 8,5 milyar lira, yemek sektörü ise 5 milyar lira işlem hacmiyle takip etti" ifadelerini kullandı.

1 milyar 366 milyon sipariş

Pekcan, Türkiye’de şu anda toplam 68 bin 457 işletmenin e-ticaret faaliyeti sürdürdüğüne işaret ederek, işletme sayısının en fazla olduğu ilin yüzde 46 ile İstanbul olduğunu dile getirdi. Bunun yanında e-ticarete kayıtlı işletmelerin yüzde 84’ünün tüccar ve sanayici, yüzde 16’sının ise esnaf işletmesi olduğunu belirten Pekcan, e-ticaret yoluyla gerçekleşen alışverişlerin yüzde 36’sını İstanbul, yüzde 9’unu Ankara, yüzde 6’sını ise İzmir’de yaşayan vatandaşların yaptığını bildirdi.

Pekcan, ödeme şekilleri açısından bakıldığında internetten kartlı, kapıda ödeme ve havale/EFT kapsamında toplam 1 milyar 366 milyon sipariş verildiğini aktararak, şunları kaydetti:

“Kartlı ödemelerde 532 milyon sipariş, kapıda ödemede 176 milyon sipariş, havale/EFT’de 657 milyon sipariş gerçekleşmiştir. Toplam 136 milyar lira olarak gerçekleşen e-ticaret hacmi bakımından değerlendirildiğinde, bu siparişlerin ortalama sepet tutarı 99,5 lirayı bulmuştur. Bu tutar kartlı ödemelerde 183 lira, kapıda ödemede ise 50 lira olarak karşımıza çıkarken, sektörel olarak hava yollarında 874 lira, giyimde 160 lira, seyahatte 174 lira, elektronikte 126 lira, yemek sektöründe 34 lira, kitap ve dergide 64 lira, çiçekçilikte 82 liradır.”

Her 4 alışverişten biri taksitli

Bakan Pekcan, e-ticaret harcamalarından yüzde 76’sının peşin ödeme yapılarak, yüzde 24’ünün ise taksitli gerçekleştiğini ifade ederek, “Dönemsel olarak satışlara baktığımızda, en yüksek e-ticaret satışlarının kasım ayında gerçekleştiğini görüyoruz. Bunun e-ticaret sitelerimizin indirim ve kampanyalarının yapıldığı dönem olduğunu tahmin ediyoruz. En düşük e-ticaretin de Ramazan ve Kurban Bayramı arifelerinde gerçekleştiğini görüyoruz. e-ticaretin haftanın ilk günlerinde daha yüksek seyrettiği, haftanın son günlerine doğru gelindiğinde ise düşüş gösterdiği gözlenmiştir” dedi.

Covid-19 döneminde e-ticaret yoluyla gıda alışverişleri 6 kat arttı

2019 verilerinin yanı sıra henüz işlenmemiş 2020 yılının 5 aylık dönemine ilişkin verileri de açıklayan Pekcan, şunları kaydetti:

"Bu senenin ilk 5 ayında, özellikle de Covid-19 salgını sürecinde e-ticaret hacmi, geçen senenin aynı dönemine göre yüzde 48 artışla 63,3 milyar lira olarak gerçekleşti. İlk 5 ayda, kartlı işlemlerde en fazla artış gösteren sektörler yüzde 75 artışla beyaz eşya ve ev aletleri, yüzde 43 artışla giyim, ayakkabı ve aksesuar, yüzde 53 artışla elektronik sektörü, yüzde 95 artışla yazılım sektörü, yüzde 400'ün üzerinde artışla gıda-süpermarket gibi sektörler dikkati çekti. Buna karşın ilk 5 ayda, araç kiralama (yüzde 8), hava yolları (yüzde 40), seyahat-taşımacılık (yüzde 47) ve eğlence-sanat (yüzde 16) gibi sektörlerde geçen sene ilk 5 aya göre düşüş göze çarptı. Özellikle Covid-19 sürecini kapsayan mart-nisan-mayıs aylarının toplamına bakıldığı zaman, geçen seneye göre e-ticaret kanalıyla gıda-süpermarket harcamalarında 6 kattan fazla, kimyasallarda 2,5 kat, beyaz eşyada 2 kat, bebek bakım harcamalarında 2 kat artış yaşandı. Söz konusu 3 ayda konaklamada yüzde 80, seyahat-taşımacılıkta yüzde 77, hava yollarında yüzde 75 düşüş görüldü."

Akkuyu NGS'de çalışmalar devam ediyor

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'ne (NGS) yaptığı ziyarette Akkuyu Nükleer AŞ Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı Anastasia Zoteeva ile inşaat çalışmalarını inceledi.

Gezinin ardından gazetecilere açıklama yapan Dönmez, Nükleer Düzenleme Kurumu ve diğer bağımsız denetleme kurumlarının sahadaki gelişmeleri, inşaat çalışmalarını ve malzemelerin imalatını sürekli kontrol ettiğini vurguladı.

Dönmez, Türk iş insanlarının dünyadaki birçok önemli projede yer aldığını vurgulayarak, şöyle devam etti:

"İlk defa burada, bir nükleer güç santralinde Türkiye'deki bir yerli firmanın projeye dahil olması son derece önemli. Yine 'lokalizasyon' dediğimiz yerli malının kullanımı konusunda da proje firmasıyla bir mutabakatımız söz konusu. Bu çalışma ve anlaşma, kullanılacak malzemelerin mümkün mertebe Türkiye'den temin edilmesine dair. Burada standartların belirlenmesi, o standartlara göre ürünlerin sertifikasyonu da son derece önemli. Bu noktada Türk Standartları Enstitüsü (TSE), Rusya ile bir anlaşma yaptı. Türkiye'de üretilen malzemelerin TSE laboratuvarlarında test edilmesi ve belgelendirilmesi konusunda bir mutabakata varmış olduk. Milli standartların geliştirilmesi konusunda da TSE süratle bir çalışma yürütüyor."

Akkuyu NGS'de ilk ünitenin 2023 yılında açılmasının planlandığını belirten Bakan Dönmez, şunları kaydetti:

"Projelendirme, standartların belirlenmesi, inşa ve işletme dönemlerinde ilgili kurallara riayet etmek, bu tip mega projelerin güvenliği açısından son derece önemli. Biz de en başından beri 'önce güvenlik' diyoruz. Hem tesislerin hem de çalışanların güvenliği öncelikli geliyor. Güvenlik konusunda, tavizsiz ve sıfır toleransla ilerliyoruz."

Aksaray Üniversitesi,

TS 13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi Belgesi almaya hak kazandı

Aksaray Üniversitesi (ASÜ) Rektörü Prof. Dr. Yusuf Şahin, üniversitenin Türk Standardları Enstitüsünden almaya kazandığı TS 13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi Belgesi ile ilgili olarak, "Öğrencilerimiz her bakımdan her alanda kendilerini daha güvende hissedecek" dedi.

Üniversite olarak uzun zamandır temizlik hassasiyeti içerisinde olduklarını, salgın süreciyle birlikte bu durumu biraz daha ileri bir konuma taşıdıklarını belirten Şahin, şöyle konuştu:

"TSE'ye müracaatlarımızı yaptık. Temmuz ayının başında geldiler. Üniversitemizin bütün birimlerini denetlediler. TS 13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemi Belgesi'ni almaya hak kazandık. Bu belge bizim için çok kıymetli. Devlet üniversiteleri içerisinde alan ilk üniversite olduk. 5 yıldır sürdürmeye çalıştığımız hijyen ve sanitasyonla ilgili standartlarımızı bu defa belgelendirmiş şekilde sürdürmeye çalışacağız. Hijyen ve sanitasyon konusunun ne kadar önemli olduğunu bu salgın sürecinde daha iyi anladık. Bu sürece katkı veren herkese teşekkür ediyorum."

Öğrencilerin temizlik standardı yüksek bir üniversitede güvenle eğitim almaya devam edeceklerini ifade eden Şahin, şunları kaydetti:

"Havuz, yemekhane, kütüphanemizi, fakültelerimizi ve tüm alanları denetlediler. Bunların hepsinin birbirinden farklı temizlik standardı var. Tuvaletler için farklı, yemekhane için farklı. Her birim için farklı farklı kriterleri içeren denetimler yapıldı. Hatta temizlik yapılan malzemelerin de nasıl temizleneceği konusuna varıncaya kadar her şeyi denetlediler. Yani tüm kampüsümüz denetlendi diyebiliriz. Öğrencilerimiz her bakımdan her alanda kendilerini daha güvende hissedecek."

Aksaray Üniversitesi (ASÜ) Rektörü Prof. Dr. Yusuf Şahin: "Hijyen ve sanitasyon konusunun ne kadar önemli olduğunu bu salgın sürecinde daha iyi anladık. Bu belge sayesinde öğrencilerimiz her bakımdan her alanda kendilerini daha güvende hissedecek."

Gaziantep Üniversitesine

TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Belgesi verildi

Gaziantep Üniversitesi (GAÜN), Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından verilen TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Belgesi'ni almaya hak kazandı.

Üniversiteden yapılan açıklamaya göre, Türkiye'de bu anlamda belge alan ikinci üniversitenin GAÜN olduğu belirtildi.

TSE Güneydoğu Bölge Koordinatör Vekili ve Diyarbakır İl Müdürü Mehmet Genç, GAÜN Rektörü Prof. Dr. Ali Gür'e TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Belgesi'ni vererek, başarılar diledi.

Gür, konuya ilişkin açıklamasında salgın sürecinde yaptıkları çalışmalarla herkese iyi örnek olduklarını ifade etti.

Belgeyi almada emeği geçen herkesi gönülden kutlayan Gür, şunları kaydetti:

"Yapmış olduğumuz çalışmalarda hem personelimizin hem de hizmet verdiğimiz her kesimin sağlığını düşünmek zorundayız. Süreci yönlendirmek adına Türkiye'de bu belgeyi alan ikinci üniversite olmak ayrı bir övünç kaynağı. Her çalışmamızda kaliteli hizmet vermenin öneminin farkında olarak ülkemizin bu süreçten olumlu şekilde çıkacağı inancındayım. Süreçte emeği geçen tüm arkadaşlarıma ve ekibime sonsuz teşekkürlerimi sunarım."

ASSAN Alüminyum, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı

Kibar Holding çatısı altında faaliyet gösteren, Türkiye’de sektörünün lider üreticisi konumunda bulunan Assan Alüminyum, ocak ayından bu yana aldığı Covid-19 önlemleri, hayata geçirdiği uygulamalar ve düzenlemelerle Türk Standardları Enstitüsünden TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı.

Assan Alüminyum’dan yapılan açıklamaya göre, Assan Alüminyum, Covid-19 kapsamında aldığı önlemler, hijyen tedbirleri, çalışma ve üretim alanlarının uygunluğu, yemekhaneler, dinlenme alanları, servislerde yapılan düzenlemeler ve tüm paydaşların sağlığını önceliğe alan uygulamalarıyla TSE’nin hazırladığı COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu’nda belirtilen tüm şartları sağladı.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Assan Alüminyum Genel Müdürü Göksal Güngör, Covid-19 salgını sürecin başından itibaren takip edip yetkili kuruluşların yönergelerini uygulayarak ek önlemler aldıklarını belirterek, şunları kaydetti:

“Assan Alüminyum olarak Covid-19 kapsamında başta çalışanlarımız olmak üzere tüm paydaşlarımızın sağlığını odak noktası belirleyerek üst düzey tedbirler alarak üretime devam ettik. Alüminyum folyo üretimimizin büyük kısmı gıda ambalaj sektöründe kullanılıyor ve ülkemizde üretilen gıda ambalajlarındaki alüminyum folyonun önemli bir kısmını da biz üretiyoruz. Ürettiğimiz ürünün gıda tedarik zincirinde kritik öneme sahip olması nedeniyle toplumun temel ihtiyaçlarını karşılamasının tehlikeye düşmemesi açısından üretime ara vermedik. Bu süreci çalışanlarımızın ve paydaşlarımızın sağlığını birinci planda tutarak yürüttük ve bu şekilde sürdürmeye devam edeceğiz. Aldığımız önlemler ve hayata geçirdiğimiz uygulamalar sonucunda TSE tarafından yapılan denetlemeler sonucu verilen TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi’ni almaya hak kazandık. Önümüzdeki süreçte de üst düzey tedbirleri alarak üretime ve ihracata devam edeceğiz.”

Banvit, tüm tesislerinde gerçekleştirdiği uygulamalarıyla TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldı

Çin'in Wuhan kentinde koronavirüsün ortaya ilk çıktığı tarihten bugüne geçen süreçte Banvit; ofis ve üretim alanlarında Covid-19 ile mücadeleye uygunluk, bilgilendirme çalışmaları, personel eğitimleri, yemekhaneler, dinlenme alanları, servis ulaşımındaki düzenlemeler ve paydaşlarının sağlığını gözeten uygulamalar kapsamında pek çok çalışma gerçekleştirdi. Bu çalışmalarıyla Banvit, Türk Standardları Enstitüsü'nün (TSE) hazırladığı COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu'nda belirtilen tüm şartları sağladığını da belgelemiş oldu.

Konuyla ilgili bilgi veren Banvit CEO'su Tolga Gündüz, "Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü'nün yönergelerini takip ederek, üretim hatlarımızdan ofislerimize kadar tüm çalışma alanlarımızı Covid-19 mücadelesi kapsamında sürekli dezenfekte ediyoruz. Uygulamalarımızı, başta çalışanlarımız olmak üzere iş ortaklarımız ve tüm paydaşlarımızın sağlığını her şeyin üzerinde tutarak yürütüyor, önlemlerimizi titizlikle uyguluyoruz. Bu çalışmalarımızın, TSE tarafında karşılık bulması ve Banvit'in TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi alması bizler için bir gurur kaynağı oldu" dedi.

Gündüz: "Üretimlerimizi yüksek hijyen standartlarında gerçekleştiriyoruz."

Banvit'in, beyaz et sektörünün öncü markalarından biri olarak sorumlu üretici kimliğinden taviz vermeden çalışmalarına hızla devam ettiğini vurgulayan Gündüz, "BRF'in global bilgi ve tecrübesini arkamıza alarak, uluslararası standartlarda hijyen sağlayarak, hassasiyetle uyguladığımız önlemlerimizle üretimimize ara vermeden devam ettik. Bu süreçte halkımızın gıdaya sorunsuz olarak ulaşmasını, toplumsal bir sorumluluk olarak gördük. Banvit olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemiz için yüksek katma değer yaratmaya devam edeceğiz" dedi.

Pandemi sürecinde üretim ve lojistik ayağı dışındaki tüm alanlarda uzaktan çalışma modeli uyguladıklarını belirten Gündüz, "Banvit yaklaşık 3 yıl önce global bir marka olan BRF bünyesine katıldı. Bu birleşme sonrasında da dünyanın farklı noktalarında hizmet veren daha büyük ve çok uluslu bir yapıya sahip oldu. Yeni şirket yapısına bağlı olarak uzaktan çalışma modelini etkin bir şekilde tüm iç süreçlerimize adapte ederek bu çalışma modelini adeta DNA'mıza işledik. Bu kapsamda tüm ekiplerimiz video konferans cihazlarımız ve mobil görüşmeyi destekleyen tüm uygulamalar sayesinde Dubai ve Brezilya'da bulunan Üretim, Satış, Pazarlama, Finans, İnsan Kaynakları ve diğer Üst Yönetim Ekiplerimiz gibi iş akışını doğrudan etkileyen departmanlarımız ile rutin toplantılarını sürdürmeye devam ediyor. Dolayısıyla mevcut yapımızdan kaynaklanan uzaktan çalışma modeli deneyimimiz bizim bu dönüşüm sürecine avantajlı olarak başlamamızı sağladı. Covid-19 için alınan önlemler kapsamında uzaktan çalışma modeline tüm ekiplerimiz ile birlikte sorunsuz, hızlı ve kolay geçiş sağladık" dedi.

Pandemi sürecinde devam eden işe alımların büyük kısmında internet üzerinden görüntülü görüşmelerle adaylarını belirlediklerini belirten Tolga Gündüz, "Global şirketimiz BRF'in online eğitim platformunu aktif olarak kullanıyoruz. Bu platformda tüm eğitimler videolu olarak sunuluyor ve her çalışanımız kendisine ait sayfada tamamladığı tüm eğitimleri takip edebiliyor. Buna ek olarak evde nasıl daha verimli bir şekilde çalışabileceğimiz, zaman yönetimi, mobil faydalı uygulamalar ile birlikte ergonomi, doğru beslenme, lezzetli yemek tarifleri gibi çalışanlarımızın kendilerini her alanda geliştirebilecekleri bilgilendirici e-postalar, çeşitli tavsiyeler paylaşıyor. Bu yeni çalışma modeli ile artık eğitim ve kişisel gelişim için ayırdığımız zamanı artırmış olduk" dedi.

Dünyanın en önde gelen gıda şirketlerinden biri olan BRF çatısı altında faaliyetlerini sürdüren ve Türkiye'de beyaz et sektöründe 52 yılı geride bırakmış köklü bir marka olan Banvit, tüm stratejilerini BRF'in uluslararası standartları olan kalite, sağlık, lezzet ve güvenlik olarak ön plana çıkan dört ilke çerçevesinde geliştiriyor. Üretim sürecinin her aşamasında bu dört ilke çerçevesinde tüketicilerin taleplerine en uygun çözümleri sunan firma, dünya gıda sektöründeki trendleri çok yakından takip ederek Türkiye'de benzer uygulamaları eş zamanlı hayata geçiriyor. Bu konuda çok hassas olduklarını belirten Tolga Gündüz, tedarik zinciri konusunda da aynı hassasiyete sahip olduklarını, tedarikçilerini iş ortağı olarak gördüklerini belirtti. Gündüz, "Bizim için, işimizi daha iyi yapabilmemize destek veren tüm tedarikçilerimizin büyük bir önemi var. Bu nedenle her tedarikçimizi stratejik iş ortağımız olarak görüyor ve çalışacağımız tedarikçilerimizi seçerken titizlikle yaklaşıyoruz. Ancak sadece tedarikçilerimiz değil, ürünlerimizi tüketicilerimize ulaştırmamızda bize iş ortağı olarak destek veren tüm kesimleri kucaklıyoruz. Çünkü toplam kalite anlayışımızın bir parçası olarak bu zincirdeki tedarik, üretim, pazarlama, lojistik, satış vb. gibi her bir halkanın ayrı bir önemi ve değeri olduğunu biliyoruz" dedi.

Gizemfrit'e

TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi verildi

Türk Standardları Enstitüsünün (TSE) belirlediği Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Prosedürlerini eksiksiz yerine getiren kimyasal kaplama malzemeleri üreticisi Gizemfrit, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

Gizemfrit'ten yapılan açıklamada, üretim tesislerinde Covid-19 salgınına karşı en üst düzey tedbirlerin uygulandığı belirtildi. Emaye, seramik, yapışmaz ve dekoratif kaplamalar pigment ile cam ürün gruplarında üretim yapan Gizemfrit'in, salgın sürecinde faaliyetlerini ara vermeden sürdürdüğü bildirildi.

Üretim tesislerinde TSE'nin belirlediği prosedürlerin eksiksiz olarak yerine getirildiğine işaret edilen açıklamada, firmanın çalışma ve üretim alanlarının uygunluğu, yemekhaneler, dinlenme ve mola noktaları ile servislerde gereken düzenlemeleri yaptığı ifade edildi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Gizemfrit Genel Müdürü Veysi Küçük, salgın sürecinin başından itibaren tedbirleri üst düzeyde tutarak, bulaş ihtimalinin en aza indirilmesinin hedeflendiğini belirtti.

Gizemfrit'e verilen TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi ile önlemlerin yeterliliğinin tespit edildiğini vurgulayan Küçük, şunları kaydetti:

"Gizemfrit olarak, çalışan ve toplum sağlığıyla ilgili sahip olduğumuz hassasiyet uyarınca ilk günden itibaren tüm temizlik önlemlerini harfiyen uyguluyoruz. Bu süreçte hiçbir ihmale izin vermeden üretime devam ediyor ve ihracattaki stratejik payımızla ülkemize katkı sağlıyoruz. Başvurduğumuz önlemler sayesinde denetlemelerden başarıyla geçerek, Türk Standardları Enstitüsünden TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandık. Önümüzdeki dönemde de tedbirlerden taviz vermeden daha çok üretmeye ve ihracata destek sunmaya devam edeceğiz."

Tekfen Tarım, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Sertifikası aldı

Türk Standardları Enstitüsünün (TSE) belirlediği Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Prosedürlerini eksiksiz yerine getiren Tekfen Tarım Adana Agripark Ar-Ge Merkezi, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

Tekfen Tarım'dan yapılan açıklamaya göre, Tekfen Tarım, koronavirüs salgınının Türkiye'de görüldüğü ilk andan itibaren tüm tedbirleri eksiksiz olarak yerine getirerek çalışanlarının, müşterilerinin ve iş ortaklarının sağlıklarında yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçti.

Atılan bu adımların yeterliliğinin yerinde tespitin yapılması, değerlendirilmesi ve denetlenmesi adına, Tekfen Tarım Adana Agripark Ar-Ge Merkezi, pilot tesis olarak seçilmiş ve TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi için başvuru yapılmıştı.

Tesis, filyasyon ve sürveyans aşamaları, seralar, laboratuvar, üretim proses alanları, pandemiye yönelik eğitimler, soyunma odaları, yemekhane ve servis araçlarında izlenebilirlik programları, idari bina ofisleri, home-office uygulamaları, temizlik, sanitasyon ve sterilizasyon planları, atık yönetimi, hizmet tedarikçilerine aldırılan tedbirlerin kontrolü gibi birçok farklı konuda TSE denetçileri tarafından sıkı bir denetimden geçirildi.

TSE'nin belirlediği Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Prosedürlerinin eksiksiz yerine getirildiği Adana Agripark Ar-Ge Merkezi, hiçbir uygunsuzluk yaşamadan ve ek süre almadan TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandı.

TSE yetkililerinin tebliği doğrultusunda Tekfen Tarım, Türkiye çapında belgeye sahip olan 86'ncı şirket olma unvanını aldı. Tarım sektöründe belgeye sahip olan ilk firma olarak kayıtlara geçen tesis, sektördeki diğer tüm firmalara örnek olacak bir uygulamaya imza attı.

Tofaş ile TSE iş birliği protokolü imzaladı

Tofaş ile Türk Standardları Enstitüsü (TSE) arasında Güvenli Hizmet Belgesi iş birliği protokolü imzalandı.

Tofaş'tan yapılan açıklamaya göre, TSE ile imzalanan Güvenli Hizmet ve Güvenli Üretim belgelendirme protokolleri ile üretimden servise kadar olan tüm süreçlerde sağlık önlemlerinin ön planda tutulması ve belgelendirilmesi hedefleniyor.

TSE tarafından hazırlanan COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu ve Belgelendirme Programı çerçevesinde içinden geçilen zorlu süreçte Türkiye'nin, öncesindeki kazanımlarına yeniden dönebilmesi, kuruluşların sağlık önlemleri açısından güvenle tercih edilebilmesi amaçlanıyor.

Bu kapsamda da Güvenli Hizmet Belgesi ile hizmetlerin bütün aşamalarında kalite altyapısının ülke yararına gelişmesini sağlamak ve destek olmak amacı ile belgelendirme ve eğitim alanlarında iş birliğinin geliştirilmesi planlanıyor.

Açıklamada verilen bilgiye göre TSE, Haziran ayında Tofaş fabrikası için TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi kapsamında incelemelerde bulundu.

İncelemelerin ardından Tofaş Fabrikası sertifika almaya hak kazanırken, fabrika kapsamındaki sertifikasyon sürecinin akabinde, Tofaş'ın temsil etmekte olduğu Fiat, Fiat Professional, Alfa Romeo ve Jeep yetkili satış ve servis noktalarını kapsayan Güvenli Hizmet Belgesi İş birliği Protokolü, TSE Genel Sekreteri Aykut Kırbaş ve Tofaş Satış Direktörü Mahmut Karacan'ın katılımıyla imzalandı.

Protokol kapsamında Tofaş, Güvenli İşe Dönüş Rehberi ile belirlenen kriterlerin bayi ve servislerde uygulanması konusunda öncü rol üstlendi.

Tofaş'ın Türkiye'de temsil etmekte olduğu Fiat, Alfa Romeo ve Jeep markalarının protokol kapsamında belirlenen kriterlere uyan bayi ve servisleri, ilgili sertifikaya sahip olacaklar.

Ayrıca protokol kapsamında TSE'nin görev alanlarında ya da tarafların mutabık kalacağı alanlarda eğitim programlarının da düzenlenmesi planlanıyor.

Tüketiciler de araç almak ya da incelemek için ziyaret ettikleri servis ve bayilerin hangi kriterleri hayata geçirdiklerini TSE sertifikası ile öğrenebilecek.

Covid-19, tedarik zinciri değişikliklerini hızlandıracak

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluğu Moody's, Covid-19 salgınının tedarik zinciri değişikliklerini hızlandıracasını belirterek, tedarik zincirlerinin daha sağlam, parçalı ve bölgesel odaklı hale geleceğini bildirdi.

Moody's'ten yapılan açıklamada, Covid-19 salgınının küresel ticaret ilişkilerindeki temel değişiklikleri özellikle Asya'da hızlandıracasını belirtildi. Tedarik zincirlerinin gücü artırarak arz güvenliğini sağlamanın maliyet ve verimlilik konularını geride bırakan bir hedef haline geleceğine işaret edilen açıklamada, "Tedarik zincirlerinin daha sağlam, parçalı ve bölgesel odaklı hale gelmesi muhtemel" değerlendirmesinde bulunuldu.

Açıklamada, şirketlerin güçlü tedarik zincirleri oluşturmak için hem çeşitlendirme hem de bölgeselleşme stratejilerini kullanacakları ifade edildi. Çeşitlendirme stratejisinin tek bir tedarikçiye olan bağımlılığı azaltmayı hedeflediğinin aktarıldığı açıklamada, bölgeselleşmeyle ise üretimin iç pazara yakın bir yere taşınmasının amaçlandığı kaydedildi.

Açıklamada, tedarik zinciri değişikliklerinin kapsamının sektöre göre değişim göstereceğine işaret edilerek, en büyük değişimlerin ilaç sektörü gibi büyük stratejik öneme sahip alanlarda olacağı belirtildi.

Tedarik
zincirlerinin
daha
sağlam,
parçalı ve
bölgesel
odaklı hale
gelmesi
muhtemel

Pandemi ortamında güven

kavramını ekonomik faaliyetlerin merkezinine yerleştirdik

Mustafa Varank

► Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, küresel pandemi ilan edilen, ekonomi başta olmak üzere hayatı durduran yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgını ortamında aldıkları önlemler ve uyguladıkları etkin politikalarla salgına karşı başarıyla mücadele ettiklerini kaydetti. Bakan Varank, hayata geçirdikleri uygulamalarla "güven" kavramını ekonomik faaliyetlerin merkezine yerleştirdiklerini ifade etti.

Türk Standardları Enstitüsü'nün (TSE) sanayi kuruluşları ve hizmet sektörü için salgında alınması gereken önlemleri içeren kılavuzunu değerlendiren Bakan Varank, Standard dergisine şunları yazdı:

“Seferberlik ruhuyla hareket ettik”

Küresel pandemi ilan edilen koronavirüse karşı ilk günlerinden itibaren, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde hükümet olarak uyguladığımız etkin politikalar sayesinde başarıyla mücadele ettik. Topyekün seferberlik ruhuyla, kamu yönetiminin her alanında dinamik bir yaklaşım sergiledik. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak salgın döneminde attığımız adımlarda önceliğimiz her zaman emekçiler oldu. Reel sektördeki paydaşlarımızla yakın iş birliği ile olası mağduriyetlerin önüne geçtik. Üretimde devamlılığı sağlayacak uygulamaları hayata geçirirken çalışanların sağlığı kırmızı çizgimiz oldu.

“TSE liderliğinde kılavuz hazırladık”

Türkiye'nin 180 milyar dolarlık ihracatının, yüzde 90'ından fazlasını sanayi ürünleri oluşturuyor. Bu sağlam altyapıyı salgın sürecinde de en iyi şekilde muhafaza etmenin gayreti içerisinde olduk. Bu kapsamda Covid-19 ile mücadele etmek, sanayi kuruluşlarımızda çalışanların, ilgili paydaşların sağlığını korumak, üretimde devamlılığı sağlamak için Türk Standardları Enstitümüzün (TSE) liderliğinde, TSE COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzunu hazırladık. Kılavuzla kuruluşların enfeksiyon önleme ve kontrol prosedürleri hakkında bilgi sahibi olmasını amaçladık. Çalışanların, ziyaretçilerin, tedarikçilerin, daha doğrusu tüm paydaşların sağlığını gözettik. Firmalara yüksek maliyetler yüklemekten, basit ama etkili tedbirler alınmasını önerdik. İşletmelerin kolaylıkla uygulayabileceği bir çerçeve çizerek, tutarlı ve esnek bir yaklaşım sunduk.

“Güvenli üretimi belgelendirdik”

Kılavuz, firmalara salgınla mücadele ederken yol göstermekle kalmadı. Aynı zamanda salgın sonrası dönemin ihtiyacı olan, firmaların güvenilir ve hijyenik üretim standartlarına uygunluğunun belgelendirilmesini de sağladı. Kılavuzda yer alan standartları sağlayan ve süreçlerini buna uygun yürüten işletmeler, TSE'ye başvurular. İşletmeleri buna göre denetledik. Süreci tamamlayan firmalarımıza “Güvenli Üretim Belgesi” verdik.

Sanayi kuruluşları için hazırladığımız kılavuz ve TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi büyük ilgi ve takdir gördü. Sanayi kuruluşları başta olmak üzere, her ölçekte faaliyet gösteren imalatçı işletmelerden sunduğumuz bu hizmetten ötürü teşekkür mesajları aldık. Sanayi tesisleriyle başladığımız bu belgelendirme faaliyeti hizmet sektörlerinde de ses getirdi. Hizmet sektöründe faaliyet gösteren pek çok kuruluş TSE'ye başvurup belgelendirme için müracaat etmek istediklerini bildirdiler. Karşılaştığımız yoğun ilgi üzerine ülkemizin dört bir yanındaki hizmet sektörü temsilcileriyle toplantılar gerçekleştirdik.

Küresel pandemi ilan edilen koronavirüse karşı ilk günlerinden itibaren, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde hükümet olarak uyguladığımız etkin politikalar sayesinde başarıyla mücadele ettik.

“Hizmet sektörü için de kılavuz hazırladık”

TSE COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzumuza hizmet alanlarını ekledik. Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan “COVID-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi”nden de yararlandık. Böylece hizmet sektörümüz için “TSE COVID-19 Güvenli Hizmet” kılavuzumuzu hazırladık.

“İşletmelerimize rehberlik edecek”

TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Kılavuzumuz; sunulan hizmetlerin temiz, özenli, estetik değerlere uygun, konfor sağlayıcı bir şekilde üretilmesi ve sürdürülmesinde kolaylık sağlayacak. İnsan sağlığı ve güvenli hizmet sürekliliğinin sağlanması ile sağlıklı iş ortamında çalışılabilmesi konularında yol gösterecek. Hijyen koşullarının oluşturulması ve sürdürülmesi, ilgili tarafların hijyen ve güvenlik beklentilerinin karşılanması, hizmet süresince bulaş riskini elimine ederek güvenli alan oluşturulması, ilgili taraflarda oluşan virüs bulaşma endişesinin giderilmesi konularında işletmelerimize rehberlik edecek.

Kılavuzlarımız, güvenli üretim ve hizmet belgemiz ile “güven” kavramını her türlü ekonomik faaliyetin merkezine yerleştirmenin peşindeyiz. Belgelendirme faaliyetlerimiz kuruluşlarımıza uluslararası arenada büyük katkılar sağlıyor.

“Soru işaretlerini giderdik”

Sanayi ve hizmet sektörümüz için hazırladığımız kılavuz ile verdiğimiz güvenli üretim ve güvenli hizmet belgelerimiz firmalarımıza önemli avantajlar getiriyor. Çalışanların işyerlerine güveni arttı, böylelikle dolaylı olarak verimlilik artışına da katkıda bulunduk. İnsan sağlığına uygun üretim teşvik ederek, tüketicilerin hijyen konusunda kafalarının da oluşan soru işaretlerini giderdik.

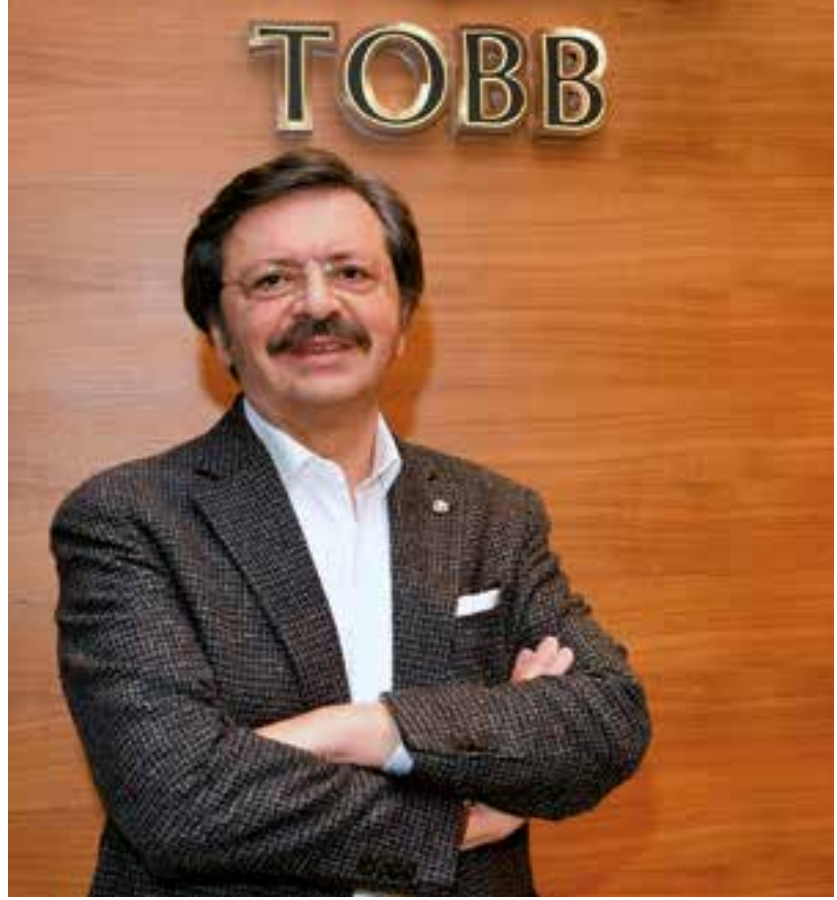
“Firmalarımıza katkı sağladık”

Kılavuzlarımız, güvenli üretim ve hizmet belgemiz ile “güven” kavramını her türlü ekonomik faaliyetin merkezine yerleştirmenin peşindeyiz. Belgelendirme faaliyetlerimiz kuruluşlarımıza uluslararası arenada büyük katkılar sağlıyor. Güvenli üretim ve güvenli hizmet belgelerimiz, firmalarımızın iç ve dış pazarlara ulaşmasında önemli kriterlerden biri oldu. Sanayi tesisleriyle başladığımız, hizmet sektörü ile devam ettirdiğimiz güvenli üretim ve güvenli hizmet belgesi ve kılavuzunu başka sektörlerle de yaymayı planlıyoruz...

Küresel Salgının Yansımaları

M. Rifat Hisarcıklioğlu
► TOBB Başkanı

Virüsü dikkate almadan günlük hayatımız ve ekonomi ile ilgili kararlar almak mümkün olmuyor.

Koronavirüs salgını ilk tahminlerden daha yaygın şekilde seyretmeye devam ediyor. Dolayısıyla yapılan hesaplar da değişiyor. Her gün meselelerin bir başka yanını keşfediyoruz ve öğreniyoruz.

Başlangıçta bir süre eve kapanmak, okulları ve işyerlerini kapatmak ve sosyal izolasyonla vaka sayılarının azalacağı ve sonrasında virüsle birlikte yaşamaya başlanacağı bekleniyordu. Şimdilerdeyse meselenin bu kadar kolay atlatılamayacağı görüşü hâkim. Virüsle birlikte yaşamının ilk başta beklendiği gibi kolay olmadığı görülüyor.

Şimdilerde vaka sayılarının azalmasının, virüsün gücünü kaybetmesi demek olmadığını öğreniyoruz. Ekonomiyi yeniden açmanın da ayrıca ciddi bir planlama ve risk analizi gerektiren bir süreç olduğunu öğreniyoruz. Kısacası virüs gücünü kaybedince ekonomiyi yeniden açacak ve işler eski haline dönüşürecek ihtimali eskisi gibi öne çıkmıyor.

Tüm bunlar, hastalıkla ilgili bir tedavi ve aşı bulunmadan, virüsle yaşamının kolay olmayacağını işaret ediyor. Bu da ticaret kanalları ile turizm gibi sosyal etkileşimi yüksek sektörlerde eskiye dönüşün umulduğu kadar hızla gerçekleşmeyebileceği anlamına geliyor. Herkesin kendi iş planlarını gözden geçirmesi gereken bir sürecin içindeyiz. Bugüne kadar nereden girdi tedarik edip, kimlere satış yapılıyorsa, bu geçiş döneminde artık bu standart rutinin dışına çıkma ihtiyacı artacak. Şimdi herkesin salgın ihtimali düşünülmeyen tasarlanmış ofisleri, üretim alanlarını yeniden organize edip, yeni mallar tasarlamaya başlaması, yeni tedarik yolları ve yeni pazarlar bulması gerekecek.

Türkiye bu durumu yeni bir fırsata da çevirebilir. Zira rakamlar da gösteriyor ki, eskiden yaptıklarımızı yapmaya devam ederek 10 bin dolar kişi başına gelirden 30 bin dolar kişi başı gelire yükseliyoruz. 3 bin dolardan 10 bin dolara gelmek için yaptıklarımızla yetinirsek, aynı seviyede kalıyoruz. Dün mevcut iş planına kilitlenmiş kalmış ve hatta bir miktar rehabet içindeydik. Bugünse artık yeni bir iş planı tasarlamak zorundayız. Geleneksel sektörlerimizi terk etmek değil, çağ atlatmak ve küresel değer zincirlerinde yer edinmek gerekiyor.

Küresel salgınının yarattığı atmosfer aynı zamanda pek çok ülkede hükümetlerin yanlış kararlar vermesine de neden oluyor. Zira salgın herkesi son derece hazırlıksız yakaladı. Bu nedenle küresel sistemin ve işleyişin unutulup, herkesin kendi evinin içine odaklandığı bir panik dönemi yaşadık. Kendi kendimize yeterli olmanın öne çıktığı bir nevi 1930'ların devletçiliği söylemi ortalığı sardı.

Halbuki 1930'ların devletçiliği bir tercih değil, bir zorunluluktur. 1929 buhranına merkez ülkelerde verilen yanlış tepkiler, bizim gibi ülkelerde bu tür sonuçlara yol açmıştı. Bu kez öyle bir dönemin içinde değiliz. Ülkenin üretim kabiliyetini sıçratmak bugün çok daha kolay ve bu amaca ulaşmak için ülkeyi dışa kapatmak değil, tam tersine daha çok açmak gerekiyor.

Bunun böyle olduğu görülmeye de başlandı. Başlangıçta hazırlıksız yakalanan ülkeler şimdi güçlü oldukları alanlarda üretimlerini artırıp bunu diğer ülkelere de aktarıyor. Yani küresel iş bölümü daha çok ürünün daha çabuk hazırlanmasına yardımcı oluyor. Salgının başında herkese vize engeli koyan ABD yönetimi bile şimdilerde deneyimli sağlık personeline vize kolaylığı getirmiş durumda. Özetle küresel iş birliği, küresel rekabetin önüne geçtiği ölçüde salgınla mücadelede başarılı olma ihtimali artıyor.

Ticaret kanalları ile turizm gibi sosyal etkileşimi yüksek sektörlerde eskiye dönüş, umulduğu kadar hızla gerçekleşmeyecek.

Esasında Covid-19 ile mücadelenin daha zor olan bölümüne geçiyoruz. Artık işin organizasyon kabiliyeti gerektiren ikinci aşaması başlıyor. Bulaşıcı hastalıkla birlikte yaşayacağız. Eski normale dönüş ancak üçüncü aşamada mümkün. Bu da ancak bir aşı bulunduğunda veya virüs mutasyona uğradığında olacak. Firmaları, dükkânları, fabrikaları yeniden açmak çok kapsamlı bir süreç. Maskeden sosyal mesafe koymaya, sterilizasyondan el yıkamaya, çalışanların sağlığını korumak için onlarca yeni tedbir alınması gerekiyor. Tüm bu tedbirler neticesinde bile, fabrikalar ancak yüzde 50 kapasite ile çalışmaya başlayacak. Zira mesela fabrika binaları, bir bulaşıcı hastalık ihtimali düşünülerek tasarlanmış değil.

Bulaşıcı hastalık ihtimali düşünülmeden inşa edilmiş bir binada, çalışanların, hastalığa yakalanma ihtimalini azaltmanın yolu, çalışan sayısını seyreltmekten geçiyor. Fabrika içinde, insan hareketliliğini yeniden tanzim etmek gerekecek. Çalışanların birbirlerine yaklaşımları engellenecek. Çalışanlar kentin hangi bölgelerinden geliyorsa, o bölgelerin hastalık yoğunluğu takip edilecek. Benzer durum oteller, lokantalar ve ulaşım gibi hizmet sektörü için de geçerli. Bulaşıcı hastalık salgını düşünülerek tasarlanmamış olan her mekânda, insan hareketliliğinin yeniden tasarımı gerekecek.

Peki, kapasite kullanımında daralma ne demek? Ya bütün mal ve hizmetlerin fiyatları yükselecek demek. Ya da firmaların işletme sermayesi ihtiyacı belirgin bir biçimde yükselecek demek. Dolayısıyla meseleye böyle baktığımızda, Covid-19 ile mücadele sürecinde hem çalışanlar hem de işletmeler açısından ilkinden daha ciddi bir yeni aşamaya geçmekte olduğumuzu düşünüyorum.

Ülkemizde de ekonomideki daralmaya karşı genişletici maliye politikaları uygulanıyor. Böylece iç talep bir nebze de olsa harekete geçiriliyor. Ayrıca kamu bankaları kanalıyla çarpıcı bir kredi artışına gidiliyor. Kamu bankalarının kredi arzı, 1 yıl öncesinin aynı dönemine kıyasla iki katına çıkmış durumda. Bu bankaların bilançolarına destek için de devlet onlara sermaye desteği veriyor. Yani, ekonomiye bütçeden verilebilecek desteğin bir kısmı kamu bankaları kanalıyla verilmiş oluyor.

Öte yandan hem tüketici kredileri hem de ticari kredilerdeki hızlı genişlemenin ara malı ve tüketim malı ithalatını tetiklemesi riski de doğuyor. Üretimdeki keskin düşüşe bağlı olarak belirgin biçimde azalması beklenen ithalat, beklentilere paralel biçimde azalmıyor. Oysa hem ihracatımızda hem de turizm gelirlerimizde derin bir düşüş var.

Salgın nedeniyle oluşan bir arz kısıtı da mevcut. Kapanan fabrikalar ve işyerleri yeniden açılıyor ama üretim hemen sıçramıyor. Zira vardiyalı çalışma veya çalışanlar arasında artırılan fiziki mesafe gibi salgınla mücadele önlemleri kapasite kullanımını sınırılıyor. Çok hızlı kredi genişlemesi, talebi artırıyor. Ama talep artışı, birebir üretime

Fabrika içinde, insan hareketliliğini yeniden tanzim etmek gerekecek. Çalışanların birbirlerine yaklaşımları engellenecek. Çalışanlar kentin hangi bölgelerinden geliyorsa, o bölgelerin hastalık yoğunluğu takip edilecek. Benzer durum oteller, lokantalar ve ulaşım gibi hizmet sektörü için de geçerli. Bulaşıcı hastalık salgını düşünülerek tasarlanmamış olan her mekânda, insan hareketliliğinin yeniden tasarımı gerekecek.

değil, ikinci el piyasaya ve fiyatlara yansıyor. Üretime tam olarak yansımalarının ise bayağı bir zaman gerektireceği anlaşıyor. Mesela otomobilde bazı markaların ikinci el fiyatları sıfır kilometre fiyatlarının üzerinde olabiliyor. Çünkü üretim henüz eski düzeyine dönebilmiş değil, ama talep daha hızlı toparlanıyor.

Kısacası, dış borç yükümlülüklerimizin yanı sıra bir de ithalatın yeteri kadar düşmemesine bağlı olarak başta hesapta olmayan cari işlemler açığı artışı nedeniyle döviz ihtiyacımız artıyor. Çok yüksek kredi genişlemesinin özendirilmesi ve faizlerin enflasyonun belirgin biçimde altında tutulması dolarizasyon riskini artırıyor. Faizin düşük, kurun da istikrarlı seyretmesini arzu ediyoruz. Tedaviyi doğru yapabilmek için de teşhisi doğru koymak gerekiyor. Sorunun kökenine inmek yerine semptomları bastırmaya çalışmaksa sonuca ulaşmamızı sağlamıyor. Faiz ve kurun istikrarı için üçüncü sacayağı olan fiyat istikrarının sağlanması da lazım. Küresel ortam bu fırsatı sunuyor.

Önümüzdeki süreçte daha fazla parasallaşma ve daha fazla harcama programı olacak. Ama aynı zamanda artan işsizlik ve azalan geliri telafi için herkesi kapsayacak güçlü bir sosyal korunma ağı da gerekecek. Üçüncüsü de ileriye dönük güvenin korunması ve çalışma şevkini canlı tutmak ve hepimizin dayanma gücünü artırmak üzere, güçlü bir taahhüt içeren somut, güvenilir ve kendi içinde tutarlı, kapsamlı bir ekonomik plan ve yapısal reform programı gerekecek. Bu programın hukuk sisteminin işleyişi ve kural hâkimiyetinden eğitim sistemine, yatırımcının korunmasından mali disipline pek çok konuyu içermesi gerekecek.

Dünyaya baktığımızda, ABD ile Çin arasında salgın nedeniyle arka plana çekilen ticaret ve teknoloji savaşında yeniden ısınma sinyalleri geliyor. Bu da hem salgın sonrası yeni normali hem de genel olarak küreselleşmenin geleceğini tayin edecek unsurlardan biri olacak. Diğer taraftan bu hadise küresel olduğundan, çözüm de küresel olmak durumunda. Yani güçlü bir küresel iş birliği lazım. 2009 küresel krizi sonrasında olduğu gibi G20'nin daha aktif bir şekilde iş başında olması lazım. Yine bu sayede yeşil ekonomi, çevrenin korunması, iklim değişikliğiyle mücadele hız kazanabilir.

MÜSİAD Olarak Pandemi Sürecinde Birçok Çalışma Yürüttük

Abdurrahman Kaan

► MÜSİAD Genel Başkanı

Salgının verdiği tahribatın ortaya çıktığı ilk haftalardan itibaren tüm dünyada, hastalığın yayılmasına ve etkilerinin en aza indirilmesine yönelik sıkı tedbirler alındı ve alınmaya devam ediyor.

Ülkemizi ve tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisi, tüm ülkeleri maddi, manevi, sosyal ve toplumsal alanda çok ciddi bir mücadeleye zorladı. Salgın, yalnız halk sağlığı bakımından değil sosyal, toplumsal ve ekonomik yansımaları da düşünüldüğünde, birçok konuda tehdit oluşturmaktadır. Salgının verdiği tahribatın ortaya çıktığı ilk haftalardan itibaren tüm dünyada, hastalığın yayılmasına ve etkilerinin en aza indirilmesine yönelik sıkı tedbirler alındı ve alınmaya devam ediyor. Söz konusu önlemler çerçevesinde, devletimizin hızlı karar alarak harekete geçtiğine ve salgının etkilerini azaltmak üzere birçok farklı alanda sıkı tedbirleri hayata geçirdiğine tanıklık ettik.

MÜSİAD, üyeleriyle, dostlarıyla ve aynı hedef doğrultusunda yürüdüğü tüm paydaşlarıyla, güçlü bir sermaye platformu, her bir ferdinin birbirine bağlılığıyla dünyada eşine az rastlanan büyük ve köklü bir ailedir. Bu güzel aile iyi günde olduğu gibi kötü günde ve fertleri her dara düştüğünde, yardıma ihtiyacı olana hiçbir zaman kayıtsız kalmadan elini uzatan, vefalı bir yapıdır.

Bu sorumlulukla, MÜSİAD olarak, bütün dünyayı derinden sarsan Covid-19 pandemi sürecinde, virüsün ekonomik ve sosyal etkisini en aza indirebilmek için devletimizin tedbirlerine ek olarak bizler de çeşitli çalışmalar yürüttük, yürütmeye devam ediyoruz.

Hızlı ve başarılı bir şekilde organize olan yaygın teşkilat ağımızın sağlamış olduğu büyük avantajı da kullanarak yardımlarımızı, ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza ulaştırdık.

Pandemi sürecinde, ticari faaliyetlerin büyük bir kısmı sekteye uğramış, esnaflarımız başta olmak üzere iş insanlarımız, ticarethaneler ciddi bir darboğaza girmiştir.

Bizler, gerçekçi bir şekilde durumu analiz ediyor, bu süreçten en az hasarla çıkmanın yolları üzerine gece gündüz çalışıyoruz. Bu kapsamda ihtiyaç sahibi kardeşlerimize, üyelerimize de çeşitli yardımlar ulaştırdık ve ulaştırmaya devam ediyoruz.

Covid-19

Kriz Yönetim Merkezi'ni kurduk

Kurulduğumuz günden bugüne her zorlu dönemde devletimizin ve milletimizin yanında yer alarak destek olmayı şiar edinmiş bir yapı olarak, pandemi sürecinin başında, MÜSİAD Genel Merkezi bünyesinde Covid-19 Kriz Yönetim Merkezi'ni hayata geçirdik.

STK'lar bünyesinde kurulan ilk ve tek Kriz Yönetim Merkezi olan bu uygulama aracılığıyla belirlediğimiz hedefler; başta üyelerimiz olmak üzere tarafımıza bu süreçte gelen talep, şikayet ve önerileri değerlendirerek acil eylem planları oluşturmak, halkımızı süreçler ve tedbirler anlamında bilgilendirmek, iktisadi, ticari ve sektörel hayatın sekteye uğramadan devam etmesi ve üretim dengemizde oluşacak muhtemel kayıpların önüne geçmek, anlık bilgileri ilgili makamlara iletmek, çözüm setleri oluşturmak, global iktisadi mimaride oluşan değişimleri stratejik eylem planları halinde sektörel ve bölgesel bazda analiz etmek ve kısa-orta vadeli yol haritaları belirlemek olmuştur.

Süreç boyunca topladığımız bilgileri, eksiksiz olarak ilgili makamlara ilettik. Konuyla ilgili hazırlamakta olduğumuz detaylı raporu da yine gereken mercilere sunacağız.

Her zaman gururla andığımız, MÜSİAD'ın saha yaygınlığı ve geniş örgütsel yapısı sayesinde sağladığımız avantajı, ulusal mücadele eylem planımıza naçizane bir katkı sunabilmek adına kullanmak bizim için bir borçtur.

MÜSİAD'ın
saha yaygınlığı
ve geniş
örgütsel yapısı
sayesinde
sağladığımız
avantajı, ulusal
mücadele
eylem
planımıza
naçizane
bir katkı
sunabilmek
adına
kullanmak
bizim için bir
borçtur.

MÜSİAD olarak, yeni dönemle birlikte kurduğumuz güçlü ticaret ağları sayesinde ticaretimizi, pandemi öncesi düzeyin de çok üstüne taşıyacağımıza olan inançla, üyelerimizle olan iletişimimizi canlı tutuyor, umutlarımızı her geçen gün daha da yeşertebilmek adına, üyelerimizden ve dostlarımızdan güç alıyoruz.

Yalnızca Türkiye'nin değil, küresel ekonominin istisnasız bütün aktörlerinin Covid-19 salgını nedeniyle oldukça kritik bir süreçten geçtiğine şahit oluyoruz. Bu süreç ne kadar sürerse sürsün sürecin ardından, artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı bir hikâyenin içerisinde yer alacağımıza inanıyoruz. Bu süreçte gerek üyelerimizin gerek ihtiyacı olan vatandaşlarımızın her zaman yanında yer alacağımızı, tüm dengeleri altüst eden salgının etkilerinin en kısa zamanda silinmesi adına elimizi taşın altına çekinmeden koyacağımızı bir kere daha güçlü bir şekilde ifade etmek istiyorum.

Pandeminin zorunlu kıldığı dönüşümü doğru okumalıyız

Bizler, öncelikle salgın sürecinin sanayide millileşmenin önemini bir kez daha gösterdiğine inanıyoruz. Zira sadece hizmet sektörüne dayanan ekonomilerin doğal olarak bu süreçte çok daha ağır hasar aldığını, ülkemizin ise mevcut sanayi kapasitesiyle diğer ülkelerden olumlu bir şekilde ayrıştığını görüyoruz. Bu kapsamda esnek üretim kapasitemiz ve büyük piyasalara yakınlığımız sayesinde, çevre ülkelerle kıyaslandığında, Türkiye'nin büyük bir üretim üssü olmaya aday olduğunu ifade edebiliriz. Bu fırsatın, birçok sektörümüzü ve her kapasitedeki üretim gücünü kapsayacak şekilde, oldukça geniş bir çerçevede olanak tanıyacağına inanıyoruz.

Elbette bu sürecin hem pozitif hem de maalesef negatif anlamda ayrışan sektörleri de olacaktır. İlk bakışta tıbbi malzeme ve hizmetler, gıda üretimi ve perakende, bilgi ve iletişim teknolojileri ve e-ticaret sektörü için büyük avantaj sağlama potansiyeli taşıdığını söyleyebiliriz. Salgın sürecinden en olumsuz etkilenecek sektörlerin ise turizm ve konaklama, her türlü hava-deniz-kara taşımacılığı, fuarcılık, eğlence, otomotiv ve inşaat sektörleri olacağını tahmin edebiliriz. Ancak bundan sonraki süreçte, sektör ayrımı olmaksızın bütün işletmelerin sanal çalışma ve iletişimi destekleyen araçlara verdikleri önem ve yatırımlar da hızlı bir şekilde artış kaydedecektir. Zira salgın sürecinin küresel düzeyde istihdam piyasalarını derinden etkileyeceği, neredeyse bütün ülkelerde işsizlik oranının ciddi bir sıçrama yapacağı tahmin edilmektedir. Küresel ekonominin yakın geleceğine yönelik ortaya koyulan projeksiyonlar, birçok ülke için 20'lere varan işsizlik oranının söz konusu olacağına işaret etmektedir.

Bu bağlamda iş gücünde sürekliliğin sağlanması adına, dijitalleşmeye olan ilgi de elbette artacaktır. Dijitalleşme süreci, iyi değerlendirildiği takdirde birçok avantajı da beraberinde getirecektir. Bilhassa KOBİ'lerimizin dijitalleşmeye yönelik ilgi ve iştahlarının artması durumunda, üretimde ciddi bir verimlilik artışı sağlanacaktır. Yine bu kapsamda, çok kârlı ve yüksek hacimli bir iş kolu olan e-ihracat da önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Bu nedenle dinamik nüfusumuz ve iş yapabilme becerilerimiz sayesinde, bu dönüşümün gereklerini doğru okuyarak hareket etmemiz elzemdir.

İç piyasada reel sektör ve tüketicilerimiz için sunulan ve sunulacak olan ilave destekler, dış piyasada ise oluşacak muhtemel fırsat ortamlarının iyi değerlendirilmesi neticesinde ülke olarak bu süreci en az hasarla kapatacağımıza inanıyoruz.

Sizleri saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

İlk bakışta tıbbi malzeme ve hizmetler, gıda üretimi ve perakende, bilgi ve iletişim teknolojileri ve e-ticaret sektörü için büyük avantaj sağlama potansiyeli taşıdığını söyleyebiliriz. Salgın sürecinden en olumsuz etkilenecek sektörlerin ise turizm ve konaklama, her türlü hava-deniz-kara taşımacılığı, fuarcılık, eğlence, otomotiv ve inşaat sektörleri olacağını tahmin edebiliriz.

COVID-19 Sonrası

İsmail Gülle

► Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı

İhracatımızın
yaklaşık yarısını
gerçekleştirdiğimiz
Avrupa Birliği
ülkelerinin dramatik
küçülmeler
yaşayacağı
öngörülmüyor.

Covid-19 salgını etkisiyle küresel ekonomi, 1929 Büyük Ekonomik Buhran sonrası en büyük kriz ile karşı karşıya kalmış durumda. Salgının Çin'de ortaya çıkması ile ilk aşamada başlayan tedarik zincirlerindeki kırılma, salgının pandemiye dönüşmesi ile kısa sürede finansal piyasalara ve reel ekonomiye daha önce karşılaşmadığımız türden bir şok yaşattı.

IMF'in 14 Nisan'da yayımladığı küresel ekonomik görünüm raporuna göre kurumun önceki beklentisi olan yüzde 3,3 pozitif yönlü 2020 yılı küresel büyüme tahmini, yüzde 3 küçülme olarak revize edildi, OECD ise daha karamsar bir tablo çizerek küresel ekonominin 2020'de yüzde 4,8 küçülmesini bekliyor. İhracatımı-

Reel Ekonomi ve İhracat

zın yaklaşık yarısını gerçekleştirdiğimiz Avrupa Birliği ülkelerinin ise dramatik küçülmeler yaşayacağı öngörülüyor. Özellikle önemli ihraç pazarlarımız arasında olan Almanya'nın yüzde 7, İngiltere'nin ise yüzde 6,5 küçülmesi beklentisi ihraç ürünlerine talep noktasında bir baskı oluşturmakta. Dünya Ticaret Örgütü de en iyimser senaryoda dahi dünya ticaretinde yüzde 13'lük bir daralma beklentisini koruyor.

Dünya ticaretinde yüzde 40'a ulaşan bir düşüşün ihtimal dahilinde olduğu bu ortamda bile ihracatçılarımız başarılı bir performans ortaya koydular. Başta Avrupa'da olmak üzere dünya genelinde azalan küresel talep ve salgın nedeniyle alınan tedbirler nedeniyle, 2020 yılının ilk iki ayına rekorla başlamış olsak da ihracatımızda mart ayı ortalarından sonra tahmin ettiğimiz ölçüde bir düşüşle karşılaştık. Fakat ihracatta dünyadaki birçok ülkeden iyi durumdayız. Haziran ayı itibarıyla da ihracatımızda pandemi öncesindeki pozitif döneme yeniden döneceğiz. Normalleşme adımlarının sıklaştığı bu günlerde çalışmalarımıza online toplantılar yoluyla hız kesmeden devam ediyoruz.

İhracatımızda en kötü geride kaldı; ihracatta son iki buçuk aydaki kayıplar şoklara dayanıklı ve değişen şartlara hızla uyum sağlayabilen ticaret kültürümüzle telafi edilmeye başlandı. İhraç pazarlarımızdaki normalleşme adımları ile küresel tedarik zincirindeki değişimler neticesinde, ihracat rakamlarımızda beklentimiz normalin üzerinde seyrediyor.

Bakanlıklarımız efektif ve koordineli çalışmaları ile ihracatçılarımızın bu süreçte karşılaştığı engelleri aşması, bu sürecin en az hasarla atlatılması adına gerekli çalışmalar yaptı. Bu zorlu süreçte dahi gümrüklerimiz işledi, sınırlarımızda maksimum önlemle ihracat gerçekleştirdik. İran ve Irak gümrük kapılarımızın yeniden ticarete açılması ile birlikte bu bölgeye olan ihracatımızda da yukarıya doğru bir seyir olacaktır. Bu dönemde bir taraftan ihracatımızın hasar almaması için çalışırken bir taraftan da Covid-19 sonrası için hazırlık yapıyoruz. Salgınla birlikte sekteye uğrayan ticaret heyetlerimizin önümüzdeki aylarda da olumsuz etkilenmemesi adına ticaret heyetlerimizi sanal ortamda gerçekleştirmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Diğer yandan hedef ülkelerimizin Büyükelçileriyle "TİM Export Talks" buluşmaları ile salgın süresince hedef pazarlarımızın durumu ve Covid-19 sonrası süreçte ülkemiz için hangi ürün ve sektörlerde fırsatların gelişeceğini değerlendiriyoruz.

Covid-19 döneminde ardı ardına yaşadığımız arz ve talep şoklarının etkisini yitirmesiyle son aylarda ihracatımızda yaşadığımız kaybın hızlıca telafi edileceğini ve Covid-19 sonrası dönemde ihracatçımızın gücüne güç katacağını biliyoruz.

Salgının sona ermesiyle birlikte küresel ekonominin hızlı bir toparlanma yaşayacağı öngörülüyor. IMF, 2021 yılında küresel ekonominin yüzde 5,8 büyümesini bekliyor. Covid-19 döneminde ardı ardına yaşadığımız arz ve talep şoklarının etkisini yitirmesiyle son aylarda ihracatımızda yaşadığımız kaybın hızlıca telafi edileceğini ve Covid-19 sonrası dönemde ihracatçımızın gücüne güç katacağını biliyoruz.

Şoklara dayanıklı yapısı ile ülkemiz iş dünyası ve özellikle ihracatçı firmalarımız Covid-19 sonrası dönemde “yeni normal”e hızlı bir şekilde uyum sağlayacaktır. Bu uyum sürecinde, dünyadan gelecek yeni taleplere ve beklentilere hızlıca yanıt verebilmemiz, ihracatımızın geleceği için önem arz etmekte. Türkiye, “Güvenilir Tedarikçi Liman” konumunu perçinleyerek, sürecin sonucunda yeni tedarik merkezleri arayışına girecek ülkeler için tedarikin merkezi olacaktır.

Covid-19 sonrası dünyada temiz üretim, yeşil sertifika gibi kavramları daha fazla duymaya başlayacağız. Bu noktada, üretim tesislerimizi ve firmalarımızı hızlı bir şekilde sertifikalandırmalı ve global vitrinde Türk ürünü algısının yanında “Sertifikalı Ürün” ve “Çevre Dostu Ürün” gibi talebi etkileyebilecek diğer faktörlerle süslemeliyiz.

Covid-19 sonrası dünyada temiz üretim, yeşil sertifika gibi kavramları daha fazla duymaya başlayacağız. Bu noktada, üretim tesislerimizi ve firmalarımızı hızlı bir şekilde sertifikalandırmalı ve global vitrinde Türk ürünü algısının yanında “Sertifikalı Ürün” ve “Çevre Dostu Ürün” gibi talebi etkileyebilecek diğer faktörlerle süslemeliyiz.

Salgın süreci ülkemize ve tüm dünyaya bir kez daha gösterdi ki; stratejik ürünler, yerli ve milli imkânlarla üretilebilir olmalı veya "güvenilir bir tedarikçi" tarafından temin edilmelidir. Salgın sürecinde tedarik zincirindeki kırılmalar, ürünlerin "nispeten ucuz" olduğu için tedarik edildiği ülkelere karşı olan güveni azalttı. Tüm dünyanın tek bir fabrikaya bağımlı olmasının sürdürülebilir bir durum olmadığı bir kere daha gözler önüne serildi.

Türkiye, salgın süreci boyunca pek çok ülkeye yaptığı tıbbi malzeme, maske ve dezenfektan yardımlarıyla bu coğrafyalardaki yumuşak gücünü ve tedarik mekanizmasının sağlamlığını doğrudan sahada ve salgın sürecinin ortasında tüm dünyaya tekrar hatırlattı. Bu yumuşak güç uygulamasının, gelecekte ihracatımızda oluşturabileceği olumlu yansımaları sıkça görmemiz ve bugünleri hatırlamamız, bugün attığımız bu adımların eseri olacaktır.

Yeni Düzen Yeni Yaklaşımlar

Ender Yorgancılar

► EBSO Yönetim Kurulu Başkanı

Yeni düzene,
eski alışkanlıkları
ile devam
edenler hiç
şüphe yoktur ki,
kaybedenlerden
olacaktır.

Covid-19; dünya için birçok açıdan bir dönüm noktası ve ciddi bir deneyim imkânı oldu. Bu deneyimi fırsata çevirebilenler, gerekli motivasyonu, know-how'ı ve kaynaklarını doğru kullanmasını bilenler kazananlar arasında yerini alacaktır.

Bu yeni düzene, eski alışkanlıkları ile devam edenler, çevik olamayan ve kaynaklarını verimli kullanamayanlar ise hiç şüphe yoktur ki, kaybedenlerden olacaktır.

Yüzyılın krizi, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana karşılaşılan en büyük kriz gibi sıfatlarla anlatılan ve daha da anlatılacak olan Covid-19 sürecinin etkilerini bugün belki de sadece yüzeysel olarak görebiliyoruz.

Böylesi bir krize hazırlıksız yakalanan ülkeler, ilgili kurumlar, iş dünyası kuşkusuz o ilk şoku atlattı. Ancak, ekonomik göstergeler, küreselde de yerelde de şokun büyüklüğünü göstermektedir.

Zor bir yıl olan 2019'un ardından, umutla girdiğimiz 2020 yılında ne yazık ki, tüm dengeler alt üst oldu.

Sınırların kapatılması sonucu ticaretin durma noktasına gelmesi özellikle ihracatçı KOBİ'lerimizi, hizmet sektörünün kapanması ile gündelik hayatta talebin durması küçük ölçekli firmalarımızı ve tedarikçileri ciddi şekilde olumsuz etkilemiştir.

Küresel çapta yaşanan bir kriz, kuşkusuz tüm sektörlerle ve tüm kesimlere olumsuz yansıdı.

Pandeminin etkilerini en yoğun biçimde hissettiğimiz nisan ayında, Covid-19 sürecinin üyelerimizi nasıl etkilediğini tespit etmek amacıyla gerçekleştirdiğimiz anketimiz, çok önemli çıkarımlar elde etmemizi sağladı.

Öncelikle yakın coğrafyamızdaki ülkelerin artık Çin gibi uzak ülkeleri tercih etmek yerine yakın bölge tercihlerinde ülkemizin adı sıkça geçmekle birlikte, farklı sektörlerden farklı firmaların da Türkiye'ye sıcak baktıkları bilgisini almaktayız.

Salgından sektörlerin ne derece etkilendiğini, iç ve dış pazarlardaki azalma derecelerine yönelik sorumuza verilen yanıtlarda görmekteyiz. Öncelikle, iç pazardaki siparişlerle ilgili sorduğumuz soruya her 3 sektör temsilcisinden 1'inin (yüzde 31,08) iç pazarda siparişleri yüzde 51-75 aralığında azaldığını, toplamda da üyelerimizin %80'ninin farklı oranlarda iç siparişlerinde azalma gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

Benzer şekilde dış siparişlere ilişkin olarak; her 4 sektör temsilcisinden 1'inin (yüzde 40,54) dış pazarda siparişleri yüzde 51-75 aralığında azalırken, toplamda da üyelerimizin yüzde 85,5'inin dış pazar siparişlerinde azalma görülmüştür.

Diğer yandan, firmalarımızın yüzde 83'ü farklı oranlarda da olsa üretimlerinde azalmaya gittiklerini ifade etmiştir.

Ancak, altını çizmekte fayda görmekteyim ki, Covid-19'un yoğun yaşandığı, ekonomilerin kapandığı bir dönemde bu sonuçları normal karşılamak ve firmalarımızın ilk şoktaki tepkilerini doğru değerlendirmek gerekmektedir.

İlk 6 aya ilişkin gerçekleşme ve ikinci 6 ay için beklentileri ölçeceğimiz anketimiz bize daha sağlıklı sonuçlar verecektir.

Ülkemiz için bu süreç, oldukça zorlayıcı geçse de bu sürecin önemli fırsatları da barındırdığını görmeli ve buna uygun politikalar geliştirmeliyiz.

Öncelikle yakın coğrafyamızdaki ülkelerin artık Çin gibi uzak ülkeleri tercih etmek yerine yakın bölge tercihlerinde ülkemizin adı sıkça geçmekle birlikte, farklı sektörlerden farklı firmaların da Türkiye'ye sıcak baktıkları bilgisini almaktayız. Ancak, şu bir gerçek ki, o ülkeler için Çin kadar ucuz olmamız mümkün olamaz. Yine de kuracağımız ilişkiler ve yaratacağımız fırsatlarla Avrupa için ideal bir üretim merkezi olabiliriz. Özellikle de katma değerli üretim için bu seçenek iyi değerlendirilmelidir.

Bir diğer fırsatımız, sağlık turizmi olacaktır. Türkiye'nin sağlık sisteminin itibarı uluslararası arenada kanıtlanmışken, başta bölgemiz olmak üzere sistemli bir şekilde sağlık turizmi atağına geçebilmeliyiz.

Covid-19 ile özellikle de KOBİ'lerimiz dijitalleşmenin önemini fark ederek belki 5 yıl sonra atacağı adımı bugün atmaya başladı. O nedenle de Türkiye için bunu bir fırsat olarak görüyor ve kısmen yapılan destekleri önemsiyoruz. Ancak bu süreçte faaliyetleri dışında, dijitalleşme yatırımları için KOBİ'lerimize ivme katacak destekler verilmelidir.

İhracatımızın yaklaşık yüzde 50'sine yaklaşan Avrupa'nın ekonomik krize girmesi en son istediğimiz şey. Bu, Türkiye için bu süreçte çok önemli bir kayıptır. Telifisi için de Ticaret Bakanlığımızdan yeni pazarlar noktasında ihracat seferberliği ve destekleri talep ettik.

Zira, küresel ekonomi için büyüme beklentileri; IMF yüzde 4,9, Dünya Bankası yüzde 5,2, OECD tek dalga olması halinde %6 daralma şeklinde. Yani 3 kurumun ortalama yüzde 5,3 daralma. Diğer yandan, Türkiye için benzer şekilde ortalama yüzde 4,5 daralma, ihracat pazarımız olan Euro Bölgesi için ise yüzde 9,5 daralma paylaşıldı. Özellikle Euro Bölgesi'ni telafi edecek alternatif pazarlar için çalışmalıyız.

Diğer yandan, Başkanlığını sürdürdüğüm Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak, salgın sürecinin başından beri aktif olarak üyelerimizle farklı platformlardan kurduğumuz yaygın iletişim ağı ile 7/24 üyelerimizin taleplerini aldık.

Oda olarak neler yaptık?

- Sürece ilişkin gelişmelerden üyelerimizin bilgilendirilip, ilettikleri konuların derlenerek analizi, ilgili bakanlıklar ve kurumlar nezdinde girişimlerde bulunulması amacıyla EBSO OHAL Masası oluşturulması,
- 64 Meslek Komite, Meclisimize ve Yüksek İstişare Kurulumuza ayrı ayrı Whatsapp iletişim grupları açılarak üyelerle sıcak temas sağlanması, taleplerinin ve çözüm önerilerinin alınması,
- Yine üyelerimizden gelen talepleri hızlıca yanıtlayabilmek için Whatsapp acil durum ve bildirim hattının oluşturulması,
- İzmir Ticaret Odası ve İzmir Ticaret Borsası ile de görüşülerek, bu kurumların üyelerinden gelen taleplerin birleştirilerek derlenmesi ve ilgili bakanlıklara girişimde bulunulması,
- TOBB ev sahipliğinde yapılan webinarlarda, bakanlarımıza birebir konularımızın aktarılması,
- Benzer şekilde, İzmir İl ve İlçe Oda ve Borsa Yönetim Kurulu Başkanları ile video konferans yapılarak istişarelerde bulunulması,

- Açıklanan destek paketlerinin ve atılan tüm adımların güncellendikçe üyelerin bilgisine sunulması,
- Üyelerimize maske dağıtılması,
- Üyelerimize ve kendi çalışanlarına antikor testi için talep toplanması,
- Karantina döneminde firmalar için çalışma izni, şehir dışı görev formu gibi sürece özel yeni hizmetleri de yerine getirdik.

Son olarak üyelerimizin nakit ihtiyacını dikkate alarak TOBB Nefes Kredisi'ne kendi payımıza düşen oranda destek olduk ve üyelerimizin nefes almasına katkı sağladık.

Ve bu süreçte, yazılı ve görsel basında öncelikle firmalarımızı, insanımızı yaşatmamız gerektiğinin altını hep çizdik. Çünkü, yaşat ki yaşayasin. Bugün de firmalarımıza Covid-19 sonrasında karşı karşıya kalabileceği durumlara hazırlıklı olması gerektiğine dair farkındalık yaratmaya çalışıyoruz.

İşletmelerimizin, bu süreçte sabır ve dayanışma içerisinde olmaları ve gelişmeler karşısında proaktif adımlar atmaları en büyük temennimizdir. Sonuç itibarıyla böylesi derin bir kriz, hepimizi zincirleme etkileyen bir yapıya sahiptir. Öncelik insan sağlığı olduğu için alınan tedbirlere sıkı sıkıya uymak zorundayız.

Sağlık çalışanlarımız başta olmak üzere, bu süreci atlatmamız için tüm riskleri göze alıp canla başla çalışan herkese minnettarız.

Salgının en kısa sürede aşılabilmesi ve salgın sonrası yeni dünyaya en kapsamlı şekilde hazırlanabilmemiz ümidiyle, ülkemize ve dünyaya sağlıklı günler diliyorum.

Salgın Sürecinde Gıda Sektörü

Şemsi Kopuz

► Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu Başkanı

Toplumun “gıda güvencesi” hissini sarsılmaması, besleyici ve güvenli gıdaya her zaman olduğu gibi bu dönemde de ulaşması sanayimizin önceliğidir.

Türkiye’de ve tüm dünyada yaşanan COVID-19 pandemisinde gıda sektörü, sağlık sektörü gibi üretimi ve hizmeti asla duramayacak sektörlerin başında geliyor. Beslenme ve gıda olmadan hayat devam edemeyeceğinden gıda üretimi her zaman devam etmek zorundadır. Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) olarak biz ilk günden itibaren sürece bu gözle baktık ve hiç zaman kaybetmeden eyleme geçtik.

Tarladan sofraya gıda tedarik zincirinin tüm halkalarını ilk günden itibaren korumak amacıyla, tüm paydaşlarımızla bir araya gelerek, gıdaya ilişkin gerekli önlemleri alarak tüm ortaya çıkan ve çıkabilecek sorunlar ile ilgili önlemler aldık ve mücadele ettik. Aslında bakarsanız bugün itibarıyla halen bu mücadeleye devam ediyoruz.

Gıda tedarik zincirindeki halkalardan herhangi birinde yaşanacak bir aksaklık, insanların güvenilir gıdaya erişimini ciddi anlamda kesintiye uğratabilmektedir. Toplumun “gıda güvencesi” hissini sarsılmaması, besleyici ve güvenli gıdaya her zaman olduğu gibi bu dönemde de ulaşması sanayimizin önceliğidir.

Öte yandan tarladan sofraya gıda sistemlerinin sürekliliği dış ticarete, taşımacılığa, arz talep dengesine, verimliliğe, nakit akışına da temelden bağlıdır. Salgının kontrol altına alınması amacıyla uygulanan ulusal ve küresel önlemlerin de ekonomiyi ve ticareti her ölçekte alt üst ettiği de bir gerçektir.

COVID-19 Sonrası Gıda ve İçecek Sektörü Toplantıları

Yukarıda detaylandırdığımız yaklaşım ve vizyonla, pandemi sürecinin ülkemizde de başlamasıyla birlikte TGDF olarak tüm paydaşlarımızla bir araya gelerek güncel durumu ve sonrasını değerlendirdik. Tüm alt sektörlerimiz ile ayrı ayrı “COVID-19 Sonrası” teması ile düzenlediğimiz online toplantılarda, sektöründe önde gelen kişileri konuşmacı olarak ağırladık.

İlgili ve yan sektörlerden de bu toplantılara oldukça yoğun bir izleyici katılımı sağladık. Böylece hem sektörlerimizin içinden geçmekte olduğu dönemde bir koordinasyon zemini oluşturarak yol haritasını belirledik, hem de tedbirler kapsamında evde daha çok zaman geçirdiğimiz bu dönemi verimli kullanmış olduk.

“COVID-19 Sonrası” toplantılarımızda toplamda 27 oturumda 60 konuşmacı ve 3.000’in üzerinde katılımcı ile oldukça geniş çaplı bir iş yapmayı başardık. Tüm oturumlarımızın kayıtlarını “Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu” YouTube kanalı-mıza yükleyerek bu değerli toplantıları arşivledik ve kayda aldık.

Toplantılarımız tamamlandıktan sonra da tüm oturumları özetleyerek “COVID-19 Sonrası Gıda ve İçecek Sektörü” başlıklı bir rapor haline getirdik. Şu anda baskı ve yayın aşaması tamamlanmak üzere olan rapora kısa bir süre sonra akademi. tgdf.org.tr adresinden de ulaşabileceksiniz.

TGDF-TSE Güvenli Üretim İş Birliği Protokolü

25 Haziran 2020 tarihinde Türk Standardları Enstitüsü (TSE) ile Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) arasında dijital ortamda Türkiye gıda ve içecek sektörünün kalite altyapısını dünyada ilk sıraya yerleştirmek amacıyla önemli bir protokol imzalandı.

Taraflarca imzalanan protokol ile, TSE ve sanayi kuruluşları arasında bilgi paylaşımının artırılması ve teknik alanlarda iş birliğinin güçlendirilmesi, böylelikle COVID-19 sonrası üretimin daha güvenli hale getirilmesi öngörüldü.

Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Araştırması

Süreç devam ederken, EY-Parthenon ile ortaklaşa bir şekilde Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Araştırması'nı da gerçekleştirdik. Alkolsüz içecek, ambalaj, süt ve süt ürünleri, et-tavuk-balık ürünleri, atıştırmalık, tarım ve hububat, gıda bileşeni, hazır gıda-dondurma, baharat, konserve, ekmek ve unlu mamuller, yem, meyve-sebze, bal ve alkollü içecek alanlarında faaliyet gösteren, sektörünün önde gelen 58 şirketinin üst düzey yöneticileri ile yapılan anketler sonucu oluşturulan araştırma; sektörün COVID-19 salgını öncesi ve sonrası performansı, gelecek öngörüler, sektörü bekleyen riskler ve bu risklere karşı alınması gereken aksiyonlara ışık tuttu.

Araştırmada özellikle ev dışı tüketimin durma noktasına gelmesi ve ödemelerdeki aksamaların gıda ve içecek sektöründe ciddi ciro kayıplarına ve nakit yönetiminde zorluklara neden olduğu ortaya kondu.

Sektörün 2021'den önce eski performansını yakalayamayacağı, bu nedenle gıda ve içecek sektör şirketlerinin bu dönemde otel, restoran, kafe gibi ev dışı tüketim kaynaklı ciro düşüşlerini bertaraf etmek üzere, uzun dönemli stratejilerini korumakla birlikte kısa vadede ürün ve kanal çeşitlendirmelerine gitmelerinin faydalı olacağı öngörüldü.

Dış ticaret

Dış ticaret tarafında ise TÜİK tarafından açıklanan dış ticaret verileri baz alınarak Agrimetre tarafından hazırlanan TGDF Dijital Veri Paneli'ne baktığımızda, yılın ilk 5 ayında tarım, gıda ve içecek sektörünün 8,15 milyar dolarlık ihracat, 6,69 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdiğini gördük.

İhracat, ilk 5 ayda geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10,9, ithalat da yüzde 18,4 artış gösterdi. Geçen yılın aynı dönemine göre 2020'nin ilk 4 ayında ihracat yüzde 16,1, ithalat da yüzde 20,6 artış kaydetmişti.

İhracat birim değeri, 2020'nin ilk 5 ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 1,6 düşerek 1.035 dolar/ton, ithalat birim değeri de yüzde 3,6'lık artışla 480 dolar/ton olarak gerçekleşti. 2020 yılının ilk 5 ayında ihracatta öne çıkan ürünler sırasıyla fındık içi, un ve makarna olurken, söz konusu ürünler toplam ihracatın yüzde 15,1'ini oluşturdu.

En çok ithal edilen ürünler ise sırasıyla buğday, soya fasulyesi ve ayçiçeği yağı oldu. Söz konusu ürünler toplam ithalatın yüzde 23,9'unu oluşturdu. Hazırladığımız bu verileri daha detaylı şekilde incelemek için www.tgdf.org.tr internet sitemizin İstatistikler bölümünü ziyaret edebilirsiniz.

Sektörün sıkıntıları ve bekleyen riskler

Salgının ihracata yönelik olumsuz bir etkisi olmaması bizi sevindirirse de sosyal ve ekonomik hayattaki daralmaları göz ardı etmemiz mümkün değil. Tedarikçilerin nakit akış dengesinin bozulması sebebi ile ürün sağlamaması ve bu sebeple de ham madde veya ara madde tedarikinde sıkıntılar yaşanması sektörü bekleyen en önemli tehlikeler arasında.

Ham maddelerimizin yarısının ithal olması nedeniyle yerli tedarikçiler gibi yabancı tedarikçilerde de ülke yaptırımları nedeniyle ciddi sorunlar yaşanabilmektedir. Tedarik zinciri yönünden hazır olabilmek için alınması planlanan aksiyonlara baktığımızda ise tedarikçilerin çeşitlendirilmesi ve paydaşlarla iletişimin artırılarak tedarik zincirindeki saydamlığın artırılması öne çıkmaktadır.

Pandemi sürecinde tüketici davranışlarında belirgin değişimler olduğunun bilincindeyiz. Tüketici davranış değişikliklerine yanıt verebilmek, sektörün karşısında başarılması gereken bir görev olarak duruyor. Özellikle birincil üretimde dijitale dönüş kısmında önemli adımlar atılmalı, teknolojik yatırım planları yapılmalıdır.

COVID-19, güvenli ve ambalajlı gıdanın önemini hatırlattı

Pandemi döneminde ambalajlı gıdanın güvenilirliği ve hijyeni bir kez daha önem kazanmıştır. Bunu tüketici davranışlarında da gözlemlemekteyiz. COVID-19 pandemisinden önce de tarih boyunca diğer salgınlar ve sağlığa tehdit oluşturabilecek risk unsurları ile mücadelesini sürdürögelmiş bir sektör olarak, bu süreçlere oldukça alışkındık.

Nitekim ürünlerin ilk ambalaja koyulması veba salgını ile başlamıştır. Bu nedenle üretimimize her zaman insan sağlığını koruyacak ve gıda güvencesini devam ettirecek şekilde devam etmekteyiz. TGDF olarak düsturumuz; eskiden de olduğu gibi gıdayı en güvenilir ve sürdürülebilir şekilde, herkese ulaştırmaktır.

COVID-19 Sürecinde TSE'nin Yeni Belgelendirme Faaliyetleri

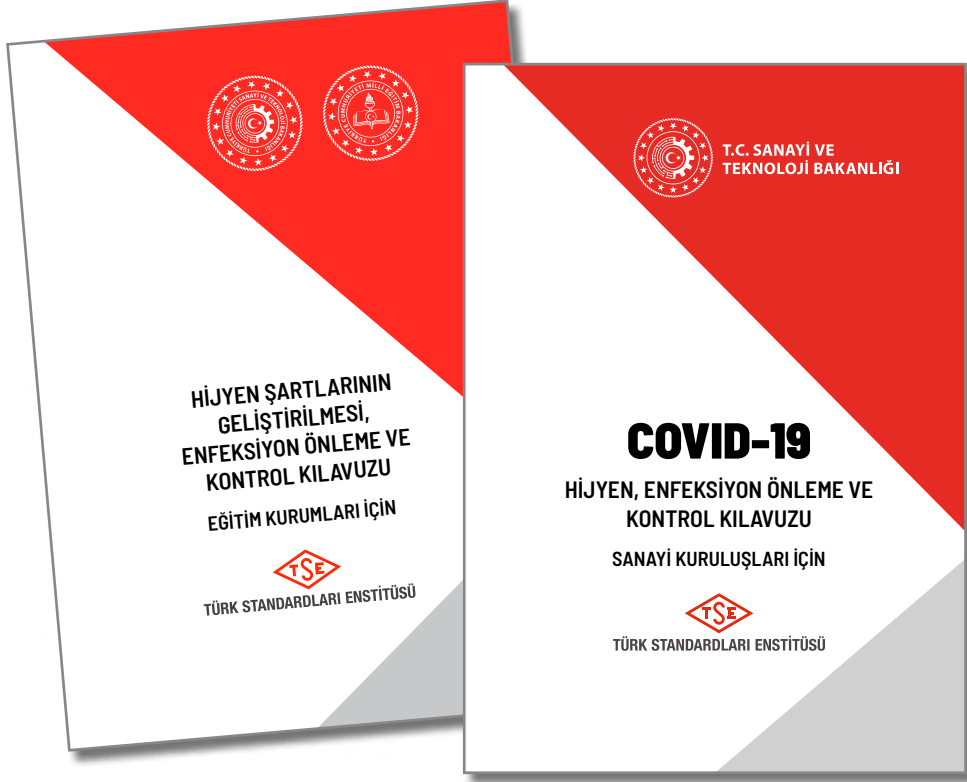
Aykut Kırbaş

► TSE Genel Sekreteri

Sanayi ve Teknoloji Bakanımızın yönlendirmesi ve teşvikleri doğrultusunda, Enstitümüzdeki uzmanlarımız çevrim içi toplantılar yoluyla çalışma grupları kurarak sektör temsilcileri, bilim insanları, çeşitli bakanlıklardan görevliler ve diğer paydaşlar ile temas kurdular.

Geçtiğimiz Mart ayında ülkemizin ve tüm dünyanın COVID-19 pandemisinden etkilenmeye başlamasıyla beraber ülke genelindeki seyahat kısıtlamaları, birçok şehrimizde uygulanan hafta sonu sokağa çıkma yasakları, Sağlık Bakanlığımızın “Evde Kal” telkinleri ile birlikte başta gündelik sosyal hayatta ve ekonomide daha önce eşi benzeri görülmemiş bir dönem yaşandı. Bununla birlikte, bu dönemde Türkiye’deki üretim, hizmet ve turizm sektörlerinde müşteri, çalışan ve diğer paydaşlara güvenli bir ortam sağlayabilmek adına salgın koşullarına ve ‘yeni normale’ uyum sağlama çalışmaları başladı.

Bu olağanüstü ortamda, başta belgelendirme alanında olmak üzere uygunluk değerlendirme hizmeti verdiğimiz sektörlerin pandemi dönemi ihtiyaçlarına cevap verebilmek adına Mart, Nisan ve Mayıs ayları Enstitümüzde oldukça hummalı hazırlıkların yürütüldüğü bir dönem oldu. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın yönlendirmesi ve teşvikleri doğrultusunda, Enstitümüzdeki uzmanlarımız çevrim içi toplantılar yoluyla çalışma grupları kurarak sektör temsilcileri, bilim insanları, çeşitli bakanlıklardan görevliler ve diğer paydaşlar ile temas kurdular. Böylelikle, uzmanlarımız ülkemizde sosyal hareketliliğin oldukça azaldığı bir dönemde gecelerini gündüzlerine katarak faal bir dönem geçirdiler.

Söz konusu gayretlerimizin bir meyvesi olarak, COVID-19 konusunda üretim ve hizmet sektörlerini bilgilendirmek ve bu sektörlerle öneriler vermek amacıyla ilgili otoritelerin ve paydaşların görüşlerini alarak **COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu 2020: Sanayi Kuruluşları** ve **COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu 2020: Hizmet Sektörü** kılavuzlarının hazırlık çalışmalarını hızlı bir şekilde tamamladık.

Bu konuda bir ayrıntıya dikkat çekmek istiyorum; salgın döneminde önemi daha da artan kurumsal ve toplumsal hijyen, sanitasyon uygulamalarının öneminin aslında Enstitümüz tarafından Wuhan'da pandeminin başlamasından çok daha önce fark edildiğini hatırlatmam gerekiyor. Dünyada hijyen ve sanitasyon alanında çerçeve bir kalite yönetim sistemi standardı bulunmaması sebebiyle bu alanda bir eksiklik bulunduğunu düşündük ve 2018 yılı Ocak ayında herhangi uluslararası bir mecradan direkt adaptasyon veya çeviri yapmadan tamamen **Enstitümüzün kendi çabaları** ile **'TS 13811 Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistemleri – Şartlar'** standardını milli standart olarak yayımladık. Yayımladığımız bu standart, hijyen ve sanitasyon alanında dünyada ilk yönetim sistemi standardı olmuştu. Söz konusu standardın

1 Covid-19'un Bulaş Özellikleri 	Bulaş Yolları	İnkübasyon ve Enfeksiyon Periyodu	Bulaş Önlemleri Temas Önlemleri Damlacık Önlemleri Hava Kaynaklı Önlemler	
2 Korunma ve Kontrol Önlemleri 	Hazırlık	Standart Enfeksiyon Kontrol Önlemleri	Bulaş Bazı Önlemler Planlanması	Covid-19 Belirtisi Gösteren Kişilere Yapılacak İşlemler
	Covid-19 Vakasının Tahliyesi	Etkilenmeyen Çalışanlar	Filyasyon/ Sürveyans	Yükleniciler, Dış Servis/ Hizmet Sunucuları, Ürün ve Hizmet Tedarikçileri
3 Uygulamaya Yönelik Önlemler 	Fiziki Mesafe	El Hijyeni	Solunum Hijyeni	
4 Eğitimler 	Standart Enfeksiyon Kontrol Önlemleri	Bulaş Bazı Önlemler	Covid-19 Belirtileri ve Yayılımı	
	Kişisel Hijyen	Kişisel Koruyucu Donanımın Kullanılması	Temizlik Personeli Eğitimleri	

ilgili tüm paydaşlarca benimsenmesine yönelik olarak standart şartlarına uyumlu bir biçimde hizmet veren otel, temizlik, hazır yemek, eğitim kurumu, beşeri ilaç ve kozmetik, engelli bakım merkezi vb. birçok hizmet ve üretim kuruluşunun yer aldığı 30 kuruluşa iki yıllık zaman zarfında Hijyen ve Sanitasyon Yönetim Sistem Belgesi verdik.

COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu 2020: Sanayi Kuruluşları ile COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu 2020: Hizmet Sektörü kılavuzlarını hazırlarken paydaş ve uzman görüşlerinin yanı sıra hijyen ve sanitasyon alanında TS 13811 standardı denetimleri ile edindiğimiz sektörel tecrübelerin de çok katkısı oldu. Bu doğrultuda, söz konusu kılavuzlara ilişkin çalışmalar kapsamında, üretim ve hizmet sektörlerine yönelik **COVID-19 Güvenli Üretim Belgelendirme Programı** ile **COVID-19 Güvenli Hizmet Belgelendirme Programı**'nı oluşturduk ve belgelendirme sürecine yönelik kuruluşlarda yapılacak denetim modellerini belirleyerek soru listeleri hazırladık.

5 Atık Yöntemleri

6 Sosyal ve Ortak Kullanım Alanları

İşletme Girişi,
Güvenlik,
Danışma

Bekleme
Salonu

Restoran,
Yemekhane

Üretim
Alanları

Ofisler

Toplantı
Salonları

Revir/Sağlık
Birimleri

İbadethane/
Mescid

Asansörler

Seyahat
Kuralları

Personel
Servisleri

Tuvalet ve
Lavabolar

Personel
Soyunma
Odaları ve Duşlar

Misafirhane/
Yatakhane

Kreşler/Bebek
Bakım ve
Emzirme
Odaları

Güvenli
Çamaşır
Yönetimi

7 Temizlik

Genel
İlkeler

Temizlik ve
Sanitasyon
Maddeleri

Temizlik

Dezenfekte

Yumuşak
Yüzeyler

Elektronik
Aletler

Ek Önlemler

Ofislerin
Temizlenmesi

Klimalar

8 İş Sağlığı ve Güvenliği Ekipmanları

Maskeler

Personel
Giysi ve
Formaları

Tek
Kullanımlık
Eldiven

Göz
Koruyucu

İçinde bulunduğumuz süreçte bahse konu belgelendirme programlarına üretim, hizmet ve turizm sektörlerinin beklentilerimizin de üzerinde gösterdiği ilgi, kılavuzların ve belgelendirme programlarının tamamlanmasında pandemi döneminde gösterdiğimiz gayrete değdiğini gösterdi. Bu motivasyon ile başvuru yapan ve kılavuzlara uygun bir şekilde üretim ve hizmet ortamlarını iyileştirip denetime hazır olduğunu belirten kuruluşlara yönelik hiç vakit kaybetmeden tektik planlamalarını yaparak denetimleri ivedilikle tamamlayıp denetimlerden başarıyla geçen kuruluşlara belge verme gayreti içerisindeyiz.

Öte yandan bu çalışmalarımıza eş zamanlı olarak, yaz döneminin gelmesiyle birlikte turizm sektörüne ilişkin turistik tesislerde COVID-19 virüsünün bulaşmasını önlemek, ziyaretçilerde oluşan virüs bulaşma endişesini gidermek, ziyaretçilerin yüksek hijyen ve güvenlik beklentilerini karşılamak amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkilendirmesiyle **Güvenli Turizm Belgelendirme Programı**'na başladık.

Güvenli Turizm Belgelendirme Programı çerçevesinde aylık periyotlarda denetlediğimiz tesislerde, işletmelerin tüketicinin beklentilerini karşılayarak olumlu algı ve rekabet üstünlüğü yakalamaları için öncelikle tüm süreci yönetecek bir yönetici görevlendirmelerini, tüm departmanlarına yönelik protokoller hazırlamalarını, çalışanlara bu konularda eğitim verilmesini, hijyen ve dezenfeksiyon ile sosyal mesafe konusunda etkin çalışmalar yürütmelerini sağlıyoruz. Oteller bu belgeyi alabilmek için misafirin otele girişinden acil durum ve izolasyona kadar farklı başlıklarda 132 kriteri, yeme içme tesisleri 120 kriteri, tur ve transfer araçları ise 44 kriteri yerine getirerek sertifika alıyor.

Eğitim alanında başta öğrencilerimizin, velilerimizin, öğretmenlerimizin genel olarak öğretim kurumlarımızın tüm çalışanlarının salgın ile mücadele kapsamında sağlıklı ve güvenilir ortamlarda eğitim ve öğretim faaliyetlerine kesintisiz devam edebilmeleri amacıyla Millî Eğitim Bakanlığımız ile imzaladığımız iş birliği protokolü kapsamında, Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu çerçevesinde ilk ve orta öğretim kurumlarımıza 'Okulum Temiz Belgesi' vermeye başladık. Bu belgelendirme programında yine salgın döneminde başlattığımız diğer belgelendirme modellerinde olduğu gibi Dünya Sağlık Örgütü ve Bilim Kurulumuzun kaynaklarının yanı sıra hocalarımızın tecrübelerinden de yararlandık.

Pandemi dönemi ile birlikte artık sosyal yaşamımızın bir parçası olan yüz maskelerinden, yıkanabilir bez (kumaş) maskelere ilişkin bir çalışma gerçekleştirdik. Bilindiği üzere, toplumda yaygın olarak kullanılmaya başlanan yıkanabilir, çok kullanımlı bez maskelerin virüse karşı korunma ve bulaşıcılığı engelleme hususunda ne kadar etkili olduğuna dair endişeler oluşmuştu. Bu kapsamda, bu endişeleri giderebilmek ve yerli üreticimize yol gösterebilmek adına "TSE K 599 - Tekstilden Mamul Tekrar Kullanılabilir Koruyucu Yüz Maskeleri-Tıbbi Olmayan" kriteri 11 Mayıs 2020 tarihinde yayımlandı. Türkiye böylece, dünyada bu alanda standardizasyon oluşturan üçüncü ülke oldu.

Bunları sahadaki tecrübelerimizle bir araya getirerek okullarımız için Okulum Temiz Belgelendirme sürecini başlattık; şu anda okullarımızdan bu belgeye büyük bir ilgi var. Birçok okulda denetimlerimiz devam ediyor. Bunun yanı sıra geçtiğimiz günlerde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ile imzaladığımız iş birliği protokolü çerçevesinde ilk aşamada 'Yükseköğretim Kurumlarında Sağlıklı ve Temiz Ortamların Geliştirilmesi ve Enfeksiyon Kontrol Önlemleri Kılavuzu'nu hazırlayacağız. Salgın ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele kapsamında üniversitelerde sağlıklı ortamların oluşturulmasına odaklanacak bu Kılavuz ile birlikte üniversitelerde hijyen koşullarının sağlanması, enfeksiyon kontrol önlemlerinin uygulanması ve takibi için gerekli altyapıyı geliştirmeyi hedefliyoruz.

Son olarak Alışveriş Merkezleri ve Yatırımcıları Derneği (AYD) ile imzaladığımız iş birliği protokolü çerçevesinde alışveriş merkezlerini TSE COVID-19 Güvenli Hizmet Belgesi ile belgelmeye başlıyoruz. AVM'lerin yaşam ve ticaret alanlarındaki hijyen standartlarını geliştirip müşterilerin rahat bir şekilde alışveriş yapabilmelerini sağlayacağız.

2020 yılının ilk sekiz ayı gündelik hayatımızı birçok açıdan değiştiren bir dönem oldu. Salgın kaynaklı yaşanan sağlık sorunlarının ve bulaşıcılığın engellenmesi ve sağlık kuruluşlarımızdaki yükün azaltılması adına alınan tedbirler ve bu kapsamda edindiğimiz toplumsal bakış açısı, iş dünyasında ve TSE'nin faaliyet alanları olan standardizasyon ve uygunluk değerlendirme alanlarında da bir dönüşümü beraberinde getirdi. Bu dönem içerisinde üretim, hizmet ve turizm sektörlerine yönelik yayımladığımız kriter ve kılavuzlar ile oluşturduğumuz belgelendirme programları yoluyla TSE olarak paydaşlarımıza bir rehber olma gayesiyle faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

Bu kapsamda, kriter ve kılavuzların hazırlanması ve belgelendirme programlarının oluşturulmasında işin mutfağında çalışan ekibimiz; başvuruları inceleyen, denetim planlarını gecikmeye mahal vermeden oluşturan idari ve teknik personelimiz; denetimleri titizlikle yürüten tecrübeli tetkikçilerimiz ve belge verilme aşamasına dek gerekli işlemleri yürüten ekibimiz ile süreç içerisinde yer alan herkese ayrıca teşekkür ediyorum.

Yoğun bir emek neticesinde herhangi bir kâr amacı gütmeyen cüzi ücretlendirme çizelgeleri oluşturarak tasarladığımız COVID-19 dönemi TSE Belgelendirme Programlarına yönelik halen başvuru yapmamış tüm ilgili kuruluşları web sitemizden (www.tse.org.tr) ücretsiz olarak kolaylıkla erişilebilen kriter ile kılavuzlarımızı incelemeye ve yine çevrim içi yoldan kolaylıkla gerçekleştirilebilen belgelendirme başvurularını yapmaya davet ediyorum.

COVID-19'a Karşı Standartlarla Mücadele

Ömer Eyyupoğlu

► TSE Belgelendirme Merkezi Başkanı

Tüm kurumlarıyla ilk günden her türlü tedbiri almayı, uygulamayı başarmış, çok başarılı bilim insanlarından oluşan Bilim Kurulu doğru ve etkin bilgilendirmeler yaparak, kararlar alarak, Türk bilim insanlarına sonuna kadar güvenmemiz gerektiğini bir kez daha göstermiştir.

Dünya, 2020 yılına bambaşka bir gündemle girdi. Adını, kodunu, ne yapacağını, nasıl davranacağını, nasıl yayılacağını bilmediği bir virüsle, yeni bir felaketle tanışmış oldu. Bu canavarla mücadeleyi kazanmak için yetkili yetkisiz herkes fikir beyan etmeye, insanları yönlendirmeye çalıştı. Virüs tedbir dinlemeden kıtalar arası yolculuğunu sürdürüp, yüzlerce ülkeye, milyonlarca insana ulaşmayı başardı. Yedi ayın sonunda bir şey öğrendik; tek etkili yöntem tedbir alıp, virüsten uzak durmayı başarmak. Yani temizlik, korunma (maske vb.) ve mesafe kurallarını benimseyip hayatımızın bundan sonraki kısmına yerleştirmek.

Yaşadığımız bu süreçte öğrendiğimiz bir şey oldu ki kişiler tedbir kurallarına uyumda kurumlardan gelecek düzenlemeleri beklemekte, tedbirler net kurallarla belirlenip uygulanacak düzenlemeler oluşturulmalı. Ülkemiz bu anlamda verdiği sınavı çok başarılı bir şekilde geçen ülkeler arasında ilk sıralarda bulunmaktadır. Tüm kurumlarıyla ilk günden her türlü tedbiri almayı, uygulamayı başarmış, çok başarılı bilim insanlarından oluşan Bilim Kurulu doğru ve etkin bilgilendirmeler yaparak, kararlar alarak, Türk bilim insanlarına sonuna kadar güvenmemiz gerektiğini bir kez daha göstermiştir.

KORONAVİRÜS RİSKİNE KARŞI

14 KURAL

Bilgi için: www.saglik.gov.tr

- 1 Ellerinizi sık sık su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca olarak yıkayın.
- 2 Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle aranıza en az 3-4 adım mesafe koyun.
- 3 Öksürme veya hapsirme sırasında ağız ve burnu tek kullanımlık mendille kapatın. Mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanın.
- 4 Tokalaşma, sarılma gibi yakın temaslardan kaçınınız.
- 5 Ellerinizi gözlerinize, ağızınıza ve burnunuza dokunmayın.
- 6 Yurt dışı seyahatlerinizi iptal edin ya da erteleyin.
- 7 Yurt dışından dönüşte ilk 14 günü evinizde geçirin.
- 8 Bulunduğunuz ortamları sık sık havalandırın.
- 9 Kıyafetlerinizi 60-90°C'de normal deterjanla yıkayın.
- 10 Kapı kolları, armatürler, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.
- 11 Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa yaşlılar ve kronik hastalığı olanlarla temas etmeyin, maske takmadan dışarı çıkmayın.
- 12 Havlu gibi kişisel eşyalarınızı ortak kullanmayın.
- 13 Bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin.
- 14 Düşmeyen ateş, öksürük ve nefes darlığınız varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

**KORONAVİRÜS
ALACAĞINIZ TEDBİRLERDEN
DAHA GÜÇLÜ DEĞİLDİR.**

Başta Cumhurbaşkanlığımız ve Sağlık Bakanlığımız olmak üzere, devlet tüm organlarıyla tüm kurum ve kuruluşlarıyla bu mücadelede üstüne düşenin fazlasını yapmak üzere adeta bir yarış havasında gayret göstermiş, başka ne yapabilirim çalışmaları günlük mesai haline gelmiştir. Ekonomiyle, üniversiteleriyle, üretim tesisleriyle dünyanın gıpta ettiği o büyük ülkeler başta olmak üzere onlarca ülkeye koruyucu donanım ve mücadele etme yöntemleri ile ilgili destek olmayı başardık. Dünya var olduğundan bu yana yaşanmış benzer olaylardan başarıyla çıkmış kadim Anadolu'nun bu büyük halkı, bu salgını da yeneceğine inanmış, bütün enerjisini ortaya koymuş, sayılı günlerle sınırlı olacak, bir gün bitti diyebileceğimiz bu felaketten en az etkilenip hatta güçlenerek çıkmayı şiar edinmiştir. Ülke ekonomimizle birlikte halkımızın sosyolojik ve psikolojik açıdan moral ve motivasyonunu üst seviyelerde tutmayı başardığımızda amaca ulaşılmış olacaktır.

Bu anlayış ve ruhla, Sanayi ve Teknoloji Bakanımızın talimat ve yönlendirmeleriyle Enstitümüz bu süreçte ne yapabilir, ülkesine ve milletine nasıl faydalı olabilirim gayreti içine girmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın, turizm ekonomisinde iyi bir noktada bulunan ülkemizin, bu süreci iyi yönetip, insanların ülkemize güvenerek gelebilmesini sağlamak amacıyla başlattığı Güvenli Turizm Belgelendirme çalışmalarının hazırlıklarına TSE de dahil olmuş, sonrasında da belgelendirme faaliyetini başlatarak talep eden turizm tesislerinin belgelendirilmesine başlanmıştır.

Güven duygusu temin edebilmenin en kestirme yolu tüm kurum ve kuruluşların gerekli tedbirleri aldığını, aldığı bu tedbirleri tarafsız, bağımsız ve güvenilir bir kuruluşun onayından geçirmeleridir. Enstitü olarak biz de tam olarak bunu gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Standardizasyon ve belgelendirme faaliyetleri alanında 60 yılı aşkın bir süredir hizmet veren Enstitümüz, bu birikim ve tecrübesini bu dönemde de sahaya yansıtmayı başararak, beklenenden çok daha hızlı bir şekilde COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzları yayımlamış, sanayi ve hizmet sektörüne ihtiyaç duyduğu desteği vermeye başlamıştır. Bu alanlarda belgelendirme programları çok hızlı bir şekilde oluşturulmuş, başvuran kuruluşların COVID-19 Güvenli Üretim ve COVID-19 Güvenli Hizmet belgelendirmelerine başlanmış, başvurular her geçen gün katlanarak devam etmektedir.

Yapılan tüm bu çalışmalar göstermektedir ki, gerekli her türlü tedbiri almakta hassasiyet gösteren halkımızla birlikte güven duygusu içinde kontrollü normal hayata geçişi adım adım tesis etmemiz gerekmektedir. Güven duygusu temin edebilmenin en kestirme yolu tüm kurum ve kuruluşların gerekli tedbirleri aldığını, aldığı bu tedbirleri tarafsız, bağımsız ve güvenilir bir kuruluşun onayından geçirmeleridir. Enstitü olarak biz de tam olarak bunu gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. İlgili tüm tarafların görüş öneri ve çalışmalarını da dikkate alarak, alınması gereken tedbirleri bir kılavuzda toplayıp uygulayıcılara ulaştırmayı, sonrasında da alınan tedbirleri bu kuruluşlarda denetleyip onaylamayı başardık.

Bu büyük felaketin bir an önce dünya üzerinden uzaklaşması ve Enstitümüzün de benzer çalışmalar yapmak zorunda kalmaması temennisiyle, TSE'ye güven duyup teveccüh gösteren halkımıza şükranlarımızı sunuyor, sağlıklı ve huzurlu yeni bir dönemin başlamasını diliyoruz.

53 Yıldır Olduğu Gibi COVID-19 Sürecinde de Güvenli Üretime Devam

Arzu Aslan Kesimer

► TAT Gıda CEO'su

Her geçen gün önemini arttıran sürdürülebilirlik, gıda şirketlerine ve tüketicilerine sağlıklı, kaliteli ve hijyenik ürünler sunmanın şart olduğunu gösterdi.

Pandemi döneminde tüm dünya olarak sağlık ve gıdanın önemini bir kez daha kavradık. Sağlığımız yerinde olmazsa ve yaşamımızı sürdürebilmek için gıdaya ulaşamazsak hayatın da bir anlamı yoktur. Bu süreçte gıdanın varlığı ve temini kadar güvenilirliği de ön plana çıktı. Her geçen gün önemini arttıran sürdürülebilirlik, gıda şirketlerine ve tüketicilerine sağlıklı, kaliteli ve hijyenik ürünler sunmanın şart olduğunu gösterdi.

Pandeminin başından itibaren önceliğimiz, her zaman olduğu gibi çalışanlarımızı koruma altına almak oldu. Bu zorlu dönemde toplumumuzun gıdaya olan ihtiyacı ve talebi daha çok artınca bu talebe cevap verebilmek için özveriyle görevinin başında olan, emeği ve fedakarlığı ile fabrikalarda üretmeye devam eden, depolarda ve sahada hız kesmeden çalışan iş arkadaşlarımızın sağlığı da bize emanetti. Merkez ofis çalışanlarımız evden çalışmaya devam ettiler. En çok önem verdiğimiz konulardan birisi hem alanda hem de evde çalışmaya devam eden her bir çalışanımızla iletişimimizi kesmemek oldu. Kendileri ile sık sık iletişimde kaldık ve bilgilendirmelerimizi ve gelişmelerimizi aktarmaya, onları dinlemeye özen gösterdik, şirket doktorlarımız çalışanlarımıza online olarak hizmet vermeye başladı.

Bu süreçte aldığımız önlemlere, gerçekleştirdiğimiz tedbirlere ve uygulamalara ek olarak çalışanlarımızın hayatlarını kolaylaştıracak yeni bir uygulama sunduk. Çalışanlarımız için indirimli olarak satışa sunulan ürünlerin siparişi, Düzey ekiplerimiz tarafından elektronik posta aracılığıyla alındıktan sonra kapılarına kadar teslim edildi. Benzer uygulamamız olan ve kurum içi girişimcilik projelerimizden çıkan “Pazar Cepte” uygulaması da yine bu dönemde çalışanlarımızın mutfağında ihtiyacı olan sebze ve meyvelerini kapılarına kadar teslim etmek üzere hayata geçti.

Gıda ulaştırmakla yükümlü olduğumuz müşterilerimiz içinse gıda üretimi ve tedarikini güvenli ve hijyenik standartlarda kesintisiz olarak sunma amacı doğrultusunda çalıştık. Tat ile çiftçimizin ve tüketicilerimizin yanında olduğumuzu anlatan reklam filmimizi yayınlarak desteğimizi hissettirmek istedik. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Valiliği ile iş birliği yaptık, ihtiyaç sahipleri için ürün bağışında bulunduk. Kadıköy Belediyesi ile yaptığımız iş birliğiyle 65 yaş üstü vatandaşlarımızın evlerine servis edilen paketlere ürün desteği sağladık. Getir uygulaması ile ayrı bir iş birliği yaparak da sağlık çalışanları için hazırlanan kahvaltı paketlerinin içinde ürünlerimizle yer aldık.

İçinde bulunduğumuz şartları üreterek ve el ele vererek atlatacağımızdan eminiz. Üretim ve çiftçimiz en büyük önceliğimiz... Bu kapsamda sözleşmeli çiftçimizin mahsulüne verdiğimiz alım garantisinin yanında, 2019 yılına göre toplam avans miktarımızı yüzde 30 artırarak 23 milyon TL'ye yükselttik. Tarımın sürdürülebilir olması için destek olduğumuz çiftçi destek paketi tohum, fide, tarımsal gübre ve diğer sulama materyalleriyle beraber nakit avansı da kapsıyor. Hepimizin gündemindeki salgın nedeniyle çiftçilerimizin toprağını işleme konusundaki maddi çekinceleri ve yaşayabilecekleri olası sıkıntıları göz önüne alarak sağladığımız tüm desteği bu yıl öne çektik ve çiftçilerimize ulaştırmaya başladık. Bu destek paketi kapsamında avans olarak verilen gübre miktarını geçen seneye göre yüzde 40 civarında artırarak sözleşmeli çiftçimizin tamamına yakın bir oranda destek olduk. Fide ve tohum desteğini ise tüm sözleşmeli çiftçilerimize sağladık.

Türk Traktör ile birlikte çiftliklerdeki mevsimlik işçilerimiz için hijyen programını da devreye aldık. Her zaman olduğu gibi salgınla mücadele kapsamında da çiftçimizin yanında yer alarak onların en temel sorunlarına çözüm bulmak istedik. Proje kapsamında Bursa ve İzmir'de bulunan 500'e yakın sözleşmeli çiftçiye tarımsal faaliyetlerde yardımcı olan mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı 10 ayrı lokasyona öncelikle duş ve tuvalet konumlandırıdık. Proje kapsamında aynı zamanda mevsimlik tarım işçilerine eldiven, maske, sabun, şampuan gibi hijyen için gerekli temel ürünlerin yer aldığı bir hijyen paketi desteğimiz var. Ayrıca günlük kontrollerin yapılabilmesi için ateş ölçerler de temin ettik. Projede mevsimlik işçilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesine ek olarak, bilinçlendirme faaliyetlerinin de büyük öneme sahip olduğunu düşünüyoruz. Kişisel hijyen koşullarının sağlanması, risk faktörlerinin belirlenmesi, alınabilecek önlemlerin fark edilebilmesi için koronavirüsten korunmanın yollarının anlatıldığı "Bilinçlendirme Çalışmaları"nı da projemiz kapsamına dahil ettik. Bilinçlendirme çalışmaları kapsamında sağlık çalışanları tarafından sözleşmeli çiftçilerimize ve mevsimlik tarım işçilerimize detaylı eğitimler verildi.

Türkiye'nin pazar lideri markasıyız ve firmalara salgınla mücadelede yol göstermenin yanında, salgın sonrası dönemin ihtiyacı olan, firmaların güvenilir ve hijyenik üretim standartlarına uygunluğunu denetleyen, hızlı bir şekilde değişen dünya ve iş ortamının öncülerinden olmaya devam ediyoruz.

Pandemi sırasında başlayan değişim, sonrasında da kendisini daha belirgin gösterecek. İnsanlar değişecek. Mobil alışkanlıklar ve yeni rutinler kazanacaklar. Bugün tüketicilerin tercihlerinde ağırlıklı olarak etkin olan fiyat hassasiyeti, ilerleyen süreçte yerini daha çok ürünlerin sağlıklı olup olmamasına veya ne kadar organik olup olmadığına bırakacak. Bu doğrultuda çalışan bir şirket olarak işimiz daha kolay ama sektör olarak sorumluluğumuz büyük. Bu sorumluluğu yerine getirmek için doğaya saygılı ürünler üretmeye, besleyici değeri yüksek ürünler geliştirmeye devam edeceğiz. Aynı zamanda kurum kültürü içerisinde, çalışma arkadaşlarımızla birlikte kaynak kullanımına çok daha fazla özen göstereceğiz. Sürdürülebilirlik kavramı tüm çalışmalarımızın merkezinde olacak ve attığımız her adımı bunu düşünerek atacağız. Çevreye ve doğaya duyarlı olduğumuz gibi çiftçilerimize, üreticilerimize, ekiplerimize ve tüm organizasyonumuza özenmeye ve onlar için güvenli, sağlıklı çalışma alanları sunmaya devam edeceğiz.

TAT ve SEK üretim işletmelerinde; iş sağlığı ve güvenliği, kalite ve hijyen standartlarından ödün vermeden üretim yapan Tat Gıda olarak Türk Standardları Enstitüsü (TSE) uzmanları tarafından, sanayi tesislerinde alınması gereken önlemlere yönelik denetimden geçen firmalara verilen "TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi"ni almaya hak kazanan sektöründeki ilk şirket olduk. Bu, çalışmalarımızın ve emeğimizin bir ödülü diyebilirim...

Aygaz Genel Müdürü Gökhan Tezel:

Aygaz ailesi olarak aldığımız Güvenli Üretim Belgeleri ile bu sürecin de öncülerinden olmaktan mutluyuz."

Gökhan Tezel

► Aygaz Genel Müdürü

Çok değil, 4 ay öncesinde hayal bile edemediğimiz, öngöremediğimiz bir süreçten geçiyoruz. Koronavirüs haberleri gündemi yoğun bir şekilde meşgul ediyor. Bu durum hem şirketleri hem çalışanlarını hem de iş yapış şekillerimizi önemli bir biçimde etkiliyor. Beklenen ve öngörülemeyen birçok etkiyi içinde bulunduran bu durum iş sürekliliğinin ve parçası olan kriz yönetiminin önemini bir kez daha gösterdi.

Koronavirüs salgınının, toplum ve günlük yaşantımız üzerinde büyük etkileri oldu. Kısa zamanda hepimizin hayatında köklü değişiklikler yaşandı. Sokağa çıkma yasakları, işyerlerinin kapatılma durumunda kalması, tedarik zinciri problemleri ve toplumsal yaşamın büyük bir hızla yavaşlaması... Salgının yayılımını engellemek için günlük iş hayatının bir parçası olan seyahatleri erteledik, toplantıları online ortama taşıdık, hatta geçmiş alışkanlıklarımızı sorgulamaya başladık. Evden çalışma seçeneği hiç olmadığı kadar popüler hale geldi. Ailece evden çalışmayı öğrendik. Bazı mesleklerin önemini daha iyi anladık. Bu meslekler içinde Aygaz bayilerimizin de olması bizleri gururlandırdı. Başta sağlık çalışanları olmak üzere bizim için özveri ile çalışanlara toplum olarak saygımız arttı. Türk toplumu olarak temel değerlerimiz içinde yer alan dayanışmanın önemini yeniden hatırladık ve tek bir amaç için mücadele etmeye başladık. O da sağlıklı olmak ve ekonomimize değer katmaya devam etmek. Bizler de Aygaz ailesi ve tüm paydaşlarımızın işlerine sağlıklı devam etmesi için çaba göstermeye devam ediyoruz. Bu süreçte başta Koç Holding ve Aygaz Yönetimimiz olmak üzere çalışan ve bizlere destek veren tüm arkadaşlarımıza da ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Salgının başlangıcından bu yana Devletimizin sürece yaklaşımını, toplum sağlığının yanı sıra ekonomik sürdürülebilirlik konusunda yapılan çalışmaları memnuniyetle takip ediyoruz. Kamuoyu ile paylaşılan Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi ile pek çok sektörümüz için iş sürekliliği ve istihdamı korumaya yönelik önemli kararlar uygulamaya alındı.

Covid-19 sürecinde hijyen standartları doğrultusunda aldığımız önlemlerle, "TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi" alan işletmeler arasında yerimizi aldık.

Sağlık Bakanlığımız toplumsal bilinci arttırırken hem de sıkı tedbirler ile salgından en az etki ile çıkmamız yönünde çaba gösterdi. Tüm Bakanlıklarımız ve ilgili Kurumlar sektörlerin iş sürekliliğinin sağlanmasında güçlü adımlar attı. Bu süreçte TSE'nin liderliğinde başlatılan Güvenli Üretim Belgesi ise çalışanlarıyla fark yaratan şirketlere bu çalışmalarını paylaşım fırsatı sunarken, işletmeleri de daha iyi yapma yönünde cesaretlendirdi. Tüm emeği geçenlere teşekkür ederiz. Sanayi ve Teknoloji Bakanımızın kamuoyu ile paylaştığı andan itibaren belgelendirme süreci bizleri heyecanlandırdı. Yapılan çalışmanın hedefi, ulaşılmak istenen sonuçlar özellikle toplum sağlığı açısından son derece önemli idi. Hazırlanan Kılavuz, işletmelerin yaptıkları uygulamaları yeniden gözden geçirmelerini, varsa ek tedbirleri de almalarını sağladı. Aygaz ailesi olarak aldığımız Güvenli Üretim Belgeleri ile bu sürecin de öncülerinden olmaktan mutluyuz.

Bu süreçte TSE'nin liderliğinde başlatılan Güvenli Üretim Belgesi ise çalışanlarıyla fark yaratan şirketlere bu çalışmalarını paylaşım fırsatı sunarken, işletmeleri de daha iyi yapma yönünde cesaretlendirdi.

Geçtiğimiz Mart ayı başında koronavirüsün Türkiye’de görülmesiyle şirketimizde de hızlıca gerekli tedbirleri alarak çalışmaya başladık. Yönetimin değerlendirmesi ile hızlıca alınan kararlardan birkaçı, mümkün olan tüm personelin evden çalışmaya başlaması, maske tedariki sağlanması, sosyal mesafe uygulamasının hayata geçirilmesi, iş yerinde farkındalık artırıcı işaretlemeler, ortak kullanılan tüm malzeme ekipmanının kaldırılması konularında oldu. Son derece yerinde olan ve hızlı alınan bu tedbirler, sürece çok daha hazırlıklı başlamamızı sağladı. Sık sık bilgilendirme mesajları yayınladık ve bu mesajları ilgili arkadaşlarımızın desteği ile sahalarımızda tüm çalışanların, yüklenicilerin göreceği şekilde iletişim kanallarımızı çeşitlendirdik. Öncelikli aksiyonlarımızdan biri de Covid-19 kapsamında tüm lokasyonların risk değerlendirme çalışmasını yapmak oldu. Mevcut uygulanan önlemleri değerlendirdik ve iyileştirme alanlarını belirleyerek hızlıca devreye aldık. Düzenli olarak yaptığımız kriz yönetim ekibi toplantılarımızda, alınan tedbirleri hep birlikte değerlendirdik ve yeni ihtiyaçları görüşerek çalışanlarımızın sağlığını korumaya yönelik her konuda aksiyon aldık.

Bu süreçte en önemli gündemlerimizden birisi hijyen oldu. Sahalarımızda kullanılan kişisel koruyucu ekipman ve dezenfeksiyon malzemeleri hakkında bilgi notu oluşturarak tüm Aygaz saha çalışanları ile paylaştık. Bu notu güncel gelişmelere göre yeniliyoruz. Mevcut durumda çalışanlar için gerekli olan kişisel koruyucu ekipman stokları çok önemli. Takip ederek, temin sürekliliği sağlanmasını önemsiyoruz. Hangi çalışanların hangi durumda hangi ekipmanı kullanması gerektiği yönünde uyarılar yapıyoruz. Ayrıca, İSG uzmanlarımız ve hekimler aracılığı ile doğru kişisel koruyucu ekipman kullanımı yönünde ve sosyal mesafe kuralına uymak kaydıyla hijyen konularında birebir eğitimler ve bilgilendirmeler yapıyoruz.

Bakanlıklarımızın yayımladığı kılavuzlar kapsamında sağlık kontrolleri ve vaka tespitine ilişkin süreç dokümanı hazırladık, güncel gelişmelere göre revize ediyoruz. Her bir vaka sonrasında ilgili birimimiz ile detayları değerlendirip aksiyonlar konusunda görüşlerimizi paylaşıyoruz. Tesislerimizdeki ekiplerimize hassasiyetleri için çok teşekkür ederiz.

Aygaz ailesi olarak bu süreci tüm paydaşlarımız ile birarada yönetiyoruz ve birlikte “iyileşmek” için büyük çaba gösteriyoruz. Önümüzdeki süreçte de hayatın her alanında değişimler bizi bekliyor, hatta başladı bile.

Hala tüm ekiplerimiz ile ofislerimizde çalışmaya başlamadık. Kademeli bir geçiş öngörüyoruz. İlk günden itibaren uzaktan çalışanlar için evden çalışma süreci kapsamında sağlık önerileri ile ilgili bilgilendirmeler yapmaya devam ediyoruz. Çok yönlü etkilerinin olacağı ilk gün itibarıyla belli olan virüse karşı, iş yerlerimizin mevcut iş sürekliliği ve kriz yönetimi planlarını güncellemeleri önem arz ediyor. Bizler de Aygaz olarak bu konuda da öncü yaklaşımımızı sürdürüyoruz.

Müşterilerimiz ile ilgili konularda pazarlama ve satış ekiplerimiz yoğun iletişim içerisinde. Abone servis görevlilerimiz ve su dağıtımı yapan ekiplerimiz her gün binlerce eve servis yapıyor. Bu dönemde, kimsenin dışarı çıkamadığı bir ortamda müşterimize aksatmadan hizmet götürmek çok kıymetli bir çalışmaydı. Bu hizmeti veren arkadaşlarımızın da sağlıklarını korumak bizim için son derece önemliydi. Hızlı aldığımız aksiyonlardan biri de tüm abone servis görevlilerimize ve Pürsu ekiplerine evlere serviste kullanmaları için maske ve eldiven dağıtımı yapmak oldu. Bu gerçekten büyük bir organizasyon ve büyük bir kaynak yönetimi. Hastanelerin su ihtiyacının karşılanması yönünde Pürsu markamız ile destek verdik. Nakliyecilerimizi yakından takip ederek, alınması gereken tedbirler konusunda uyardık.

Aygaz ailesi olarak bu süreci tüm paydaşlarımız ile bir arada yönetiyoruz ve birlikte "iyileşmek" için büyük çaba gösteriyoruz. Önümüzdeki süreçte de hayatın her alanında değişimler bizi bekliyor, hatta başladı bile. Bazı ülkelerde polisler temas kurmadan kızılotesi ile ateş ölçen kasklar ile dolaşıyor. Birkaç yerde oteller müşterilerine robot personelle hizmet veriyor. Formula 1 sanal yarışlar düzenliyor. Özetle iş yapış şekillerimiz değişiyor. Başta tarım ve hayvancılık olmak üzere bazı mesleklerin önemi daha da artıyor. Hepsinin ortak paydası ise sağlık ve güvenlik. Uzmanlar salgından önceki hayata dönmek için bir süre beklememiz gerektiğine dikkat çekiyorlar. Ne kadar sürede normale dönebileceğimizi ise karantina sürecinde alacağımız önlemler ile sürenin ve kayıplarımızın en aza indirilmesinin belirleyeceğini düşünüyorum. Bu nedenle, ekip olarak önümüzdeki süreçte de sıkı tedbirlere devam etmenin önemli olduğu inancıyla çalışmaya devam edeceğiz. Bizim için en önemli konulardan biri ise yeniden normale dönme sürecimiz. Bu kapsamda da proaktif bir planla ilerliyoruz.

Elbette ki bugün yaşanan değişimlerin ne kadarının kalıcı olacağını ve ne kadarının geçmişteki haline geri döneceğini bilmek imkânsız. Ancak karantinada olmamıza rağmen çok kısa bir zamanda hızlıca değişikliklere uyum sağlamayı başardık. Değişimlere, daha farklı krizlere hazır olmalıyız. Tarihte yaşanmış pek çok kriz gibi bundan sonra da insanlık tarihinde toplumlar pek çok kriz yaşayacak. Bizlere düşen, krizleri çevik bir şekilde yönetebilmek, önce sağlık sonra iş sürekliliğini korumak. İnsanoğlunun yaşadığı geçmiş tecrübelerle baktığımızda her felaketin sonucunda yaratıcılığın, bilimin ön plana çıkarak bir çözüm yolu bulduğunu görüyoruz. Bu süreçte de elbette yeni ilaçlar, yeni tedavi yöntemleri, yaşama dair çözümler ile teknolojinin daha da ilerlemesi için yeni bir ortam var. Bizler de gelişmeleri takip etmeye devam edeceğiz.

Gündemde çok fazla yer alan sosyal mesafe kavramının geçici olduğunu ve bu süreyi alacağımız tedbirlere en sıkı şekilde uyarak kısaltabileceğimizi unutmayalım... Sağlık ve huzur bizlerle olsun...

Salgın Dönemi ve Güvenli Üretim Sistemleri

Aykut Özüner

► TürkTraktör Genel Müdürü

İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerini, üst düzey yönetimden başlayarak her çalışana ulaşan bir sorumluluk anlayışıyla yönetiyoruz.

1979 yılında Türkiye'nin ilk traktör ihracatını gerçekleştiren üretici olarak, iş ortağımız CNH Industrial'ın küresel ağı aracılığıyla, 130'dan fazla ülkeye traktör ihracatı yapıyoruz. Geçtiğimiz sene Türkiye'nin toplam traktör ihracatının yüzde 90'ını gerçekleştirdik.

Türkiye’de iki fabrikasıyla üretim yapan tek üretici olan şirketimizin, 2014 yılında “Yeşil Bina” konseptiyle açtığı Erenler Fabrikası, Avrupa’nın üretim hacmi açısından en büyük traktör fabrikası konumunda. Tesisimiz, uygulamaya koyduğu enerji verimliliği ve çevreyi korumaya yönelik stratejiler doğrultusunda LEED Sertifikasının ALTIN seviyesine sahip. Bu fabrikamız aynı zamanda çevre dostu yaklaşımı ve Sıfır Atık politikasıyla, farklı kurum ve kuruluşlar tarafından da çeşitli ödüllere layık bulundu.

Bununla birlikte fabrikalarımızda, Dünya Klasında Üretim (WCM-World Class Manufacturing) metodolojisiyle iş yeri organizasyonu, iş güvenliği, kalite, maliyet, bakım, lojistik ve çevre gibi ana üretim süreçlerini sürekli geliştiriyoruz. WCM metodolojisi dünya klasında üretimde günümüz ihtiyaçlarına uygun olarak geliştirilen bütünsel bir anlayışa sahip. Biz de TürkTraktör’de bu bakış açısıyla ‘sıfır hata, sıfır kaza, sıfır arıza, sıfır kayıp ve atık’ yaklaşımı sayesinde hem ürün kalitemizi yükseltmeyi hem de maliyet/kalite dengemizi korumayı başarıyoruz. Bu yaklaşım kapsamında yapılan tüm çalışmalarla, açılışının beşinci senesinde Erenler fabrikamız ‘Gümüş Seviye’ye ulaşmayı başardı. Böylelikle CNH Industrial fabrikaları içerisinde de en hızlı şekilde ‘Gümüş Seviye’yi hak eden fabrika olduk.

En değerli varlığımız insan kaynağımız

İş sağlığı ve güvenliğinin temelindeki proaktif yaklaşım felsefesini birinci önceliği haline getiren şirketimiz, bunun gerekliliklerini yerine getirmeyi amaç edinmiştir. Kaza ve kayıpların önlenmesi, yönetim ve çalışanların doğrudan ve ortak sorumluluğudur.

İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerini, üst düzey yönetimden başlayarak her çalışana ulaşan bir sorumluluk anlayışıyla yönetiyoruz. Bu bilinç ile hastalık, yaralanma, yangın gibi can ve mal güvenliğini tehdit eden bütün tehlikeleri ortadan kaldırmak amacıyla çalışmaları sürdürüyoruz.

Tüm üretim tesislerimizde, acil durumları önceden önlemeye yönelik uygulamalar yürütülürken oluşabilecek acil duruma zamanında ve eksiksiz müdahale edebilmek amacıyla eğitimli personel görev alıyor. TürkTraktör, almış olduğu yetki ile kendi ilk yardım eğitim merkezine sahip ve fabrikalar içerisinde gerekli olan ilk yardım personeli ihtiyacını kendi kendine karşılıyor.

Sahada karşılaşılan riskli durumların ve kazaya yol açabilecek uygunsuzlukların hızlı bir şekilde düzeltilmesini sağlamak ve çalışanların sağlık kayıtlarının anlık güncellenebilmesi amacıyla süreçlerimizde dijital çözümlere yer veriyoruz. 2018 yılında tamamlanan dijitalleşme çalışmalarımız sayesinde, uygunsuzlukları, sağlık taramalarını, periyodik kontrolleri, EKED sürecini, risk değerlendirmesi, karşı önlem takibi ve buna benzer süreçleri kullandığımız programlar aracılığıyla yürütüyoruz.

2016 yılından beri yayımladığımız “İş Sağlığı ve Güvenliği Gazetesi”nin yerini alan GelecekBiziz mobil uygulaması hem üst yönetimin hem de tüm çalışmaların sesi oluyor. Ayrıca elektronik ortamda dağıtılan “Güvende Kal”, “Sağlık Bülteni” ve atölye içinde dağıtımı yapılan “İş Güvenliği Uyarısı” ile önemli güvenlik konularında tüm çalışanlar ile etkili iletişim kuruyoruz.

Mart 2020’de ilk vakanın görülmesiyle birlikte Türkiye’nin de dahil olduğu Covid-19 mücadelesi kapsamındaki tüm çalış- ma ve uygulamalarımızı da biraz önce detaylandırmaya çalıştığım ve sahip olduğumuz iş sağlığı ve güvenliğinin teme- lindeki proaktif yaklaşım felsefesiyle gerçekleştiriyoruz.

Salgına karşı önlemlerimizi Şubat’ta almıştık

TürkTraktör olarak, henüz Türkiye’de vaka görülmeden önce, konuyla ilgili tüm gelişmeleri uluslararası ortağımız CNHI ile yakından takip ettik.

Şubat 2020’de Covid-19 özelinde kendi pandemi kurulumuzu oluşturduk ve kriz planımızı o tarihte yapmanın çok bü- yük faydasını gördük. Sahip olduğumuz İş Sağlığı ve Güvenliği yaklaşımımız kapsamında sürecin en başından itibaren, çalışanlarımız başta olmak üzere müşterilerimizden, bayi ve tedarikçilerimize kadar ekosistemimizde yer alan herkesi güvence altına alacak birçok uygulamayı çok hızlı şekilde hayata geçirdik. Bunların eksiksiz olarak uygulanması konu- unda da halen büyük bir titizlik ve hassasiyetle çalışıyoruz.

Giyinme odaları yeniden düzenlenerek, renk kodu uygulaması yapıldı ve dolaplar arasına da mesafe konuldu.

Salgının daha ilk günlerinde ofis çalışanlarımız için evden çalışma düzenlemesine geçerken, fabrikalarımızda da üretime ara vermiştik.

Fabrikalarımızda, üretime yeniden başlamadan önce ise çalışan yaşam döngüsündeki bütün süreçleri fiziksel mesafe kuralına uygun şekilde ve izlenebilirlik temelinde yeniden düzenledik. Çalışanlarımızın sabah servise binmesi ve akşam inmesi arasında geçen süre içinde bulunan her adım yeniden kurgulandı.

Ankara ve Erenler fabrikalarımızın üretim bantlarının bulunduğu çalışma alanlarından, sosyal alanlara, depo ve yemekhanelerimize kadar çalışanlarımızın bulunduğu tüm alanlarda maske, eldiven gibi koruyucu malzeme kullanımı zorunlu hale getirildi.

Giyinme odaları yeniden düzenlenerek, renk kodu uygulaması yapıldı ve dolaplar arasına da mesafe konuldu. Yemekhanelerimiz izlenebilirlik temeli kapsamında çalışanlarımızın kendileri için belirlenen alanlarda yemek yiyeceği şekilde düzenlendi. Servis araçlarımız için de oturma düzenleri belirlendi.

Tüm bu süreçte çalışma arkadaşlarımızın sağlık durumlarını yakinen takip ettik ve etmeye de devam ediyoruz. İç iletişimde kullandığımız mobil uygulamamızla hem bilgilendirmeler yapıyor hem de düzenli gönderilen anket ile sağlık yoklamasını gerçekleştiriyoruz. Bunun yanı sıra çalışanlarımızın evde olduğu dönemde her çalışanımızı iki günde bir arayarak sağlık taraması yaptık; şu anda ise izinli olan ya da kronik hastalığı nedeniyle evde olan çalışanlarımıza bu ara-malarımızı sürdürüyoruz. Hem kendilerinin hem de ailelerinin sağlık durumunu kontrol ediyoruz.

Sağlık sektöründe ihtiyaç duyulan medikal ekipman açığını karşılamak adına entübasyon kabinleri, biyolojik numune kabinleri gibi ekipman üretimlerini gerçekleştirdik.

Ekosistemimizde yer alan herkesin yanında olma yaklaşımıyla hareket ediyoruz

Benzeri yakın zamanlarda hiç yaşanmamış olan bu olağanüstü salgın döneminin başından itibaren çalışanlarımız kadar müşterilerimiz, bayi ve tedarikçilerimiz gibi ekosistemimizde yer alan herkesin yanında olmaya ve tüm paydaşlarımıza dokunan uygulamaları da hızlı bir şekilde hayata geçirmeye odaklandık.

Bu kapsamda, salgın dönemiyle birlikte özellikle de ekim-dikim ve bazı ürünlerde de hasat mevsiminin gelmesiyle öncelikle tarımda üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak adına gıda tedarikinde kritik rol oynayan çiftçilerimize yönelik projeleri hızlıca kurguladık ve hayata geçirdik.

Çiftçilerimizin bulunduğu yerde teknik servis hizmetlerinden yararlanabilmeleri için kendilerine Mobil Yol Desteğini sağlarken; tarımsal verimliliği artırmak üzere ise sektörde ilk olan ve 1. yılını dolduran Tarlam Cepte mobil uygulamasını çiftçilerimize tüm özellikleriyle ücretsiz olarak sunduk. Diğer bir yandan ise ücretsiz olarak erişime sunduğumuz online eğitimlerle çiftçilerimizi bu zor dönemde desteklemeye devam ettik.

Mevsimlik tarım işçilerinin tarlalardaki çalışmalarını en hijyenik koşullarda yapabilmeleri için grup şirketimiz Tat ile birlikte de ortak bir proje yürüttük.

Müşterilerimize doğrudan temas noktamız olan bayilerimize yönelik uygulamalarımızı da şöyle özetleyebiliriz: Bayilerimiz ve satış sonrası servis hizmeti verilen alanlar da olmak üzere enfeksiyonun yayılımını önlemek adına tüm lokasyonlarımızda gerekli önlemleri hızlıca aldık ve bunların eksiksiz olarak uygulanması konusunda da büyük bir titizlik ve hassasiyetle çalışmayı sürdürüyoruz. Yaşanan salgın döneminin en başından itibaren şeffaf iletişim yaklaşımıyla tüm bayi ve servislerimizle daima açık iletişim yürüttük; bayi teşkilatımız ile internet üzerinden bir araya geldik ve haftalık iletişim toplantılarımızda güncel durumu, gelişmeleri paylaşarak birlikte değerlendirmeler yaptık.

Kuşkusuz ki salgın döneminde, bir Koç Grubu şirketi olarak toplumsal faydayı destekleme konusunda da birçok proje gerçekleştirdik. Pandeminin ilk gününden itibaren hastaların hayatını korumak ve kurtarmak adına canla başla çalışan sağlık çalışanlarımızı önceliklendirerek, sağlık sektöründe ihtiyaç duyulan medikal ekipman açığını karşılamak adına entübasyon kabinleri, biyolojik numune kabinleri gibi ekipman üretimlerini gerçekleştirdik.

Diğer taraftan ise uzaktan eğitim sistemine geçilmesi sonucu öğrencilerimiz evlerinde kendi imkanları ile derslere katılım göstermek durumunda kaldı. Darüşşafaka ile iletişime geçerek TürkTraktör'de bulunan kullanılmayan bilgisayarların ihtiyaç sahibi çocuklarımıza ulaştırılmasını sağladık.

Sektörümüzün ilk TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni alan üreticisi olmayı başardık

Salgın döneminde planlı ve çok hızlı bir şekilde hayata geçirdiğimiz çalışma ve uygulamalarımızla tüm paydaşlarımızı kapsayan bir yol haritası üzerinden gitmeyi ve üzerimize düşen tüm sorumluluğu eksiksiz şekilde yerine getirmeyi başardığımızı inanıyoruz.

Bu anlamda da Covid-19 salgınına karşı mücadelede özellikle de tesislerimizde planlı ve çok özenli şekilde hayata geçirdiğimiz Güvenli Üretim Sistemi uygulamalarımızı belgelendirmek istedik ve böylece TSE Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi'ne başvurumuzu gerçekleştirdik.

Güvenli Üretim Sistemi kapsamında aralarında İş Yeri Hekimlerimiz, İş Güvenliği Mühendislerimiz, İdari İşler çalışanlarımızın da bulunduğu 10 kişilik bir ekip, 3 ay boyunca araştırma, planlama ve kontrol safhalarını içeren yoğun bir süreci yönetti. Başvuru sürecinde ise başta risk değerlendirmesi, eylem planı ve diğer dokümanlar ile talimatların olduğu belgeleri incelenmek üzere Türk Standardları Enstitüsü'ne teslim ettik.

Ankara ve Erenler Fabrikalarımıza dezenfeksiyon, sosyal mesafe ve maske kullanımı konuları başta olmak üzere bu belgeyi almaya hak kazandıran tüm kriterler kapsamında tesis girişinden itibaren, üretim, ofis, soyunma odaları,

yemekhane ve sosyal alanlar olmak üzere tesisteki tüm alanlarda titiz denetimler yapıldı. Denetimler sırasında eğitim tutanakları ve dezenfeksiyon çizelgeleri gibi uygulama kayıtlarımız da incelendi.

'Güvenli Üretim Sistemi'ni oluşturmak üzere tüm yerleşkelerimizi kapsayacak şekilde hayata geçirdiğimiz planlama, uygulama ve kontrol faaliyetleriyle, denetimlerden başarı ile çıktık ve 'TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni her iki fabrikamız için de almaya hak kazandık.

Kurulduğumuz günden bu yana, 'en önemli değerimiz insan kaynağımızdır' anlayışımız kapsamında, iş sağlığı ve güvenliği bizler için her zaman en öncelikli konumuz olmuştur. Bu alanda, bugüne kadar farklı belge ve ödüllerle sayısız uygulamalarımız oldu.

Tüm dünyanın çok zor bir dönemden geçmesine neden olan yeni virüs pandemisine karşı, çalışan ve toplum sağlığını korumak adına hayata geçirdiğimiz Güvenli Üretim Sistemi uygulamalarımızla da bu başarılarımıza bir yenisini eklemiş olmaktan dolayı çok mutluyuz.

Sektörde bu belgeyi ilk almayı başaran üretici olarak Covid-19 kapsamındaki uygulamalarımızın sistematik olarak yürütüldüğünü belgelerken; aynı zamanda bunların sürdürülebilirliğinin gerekliliğini de vurgulamış olduk. Ancak bu belgeyi almış olmamızın en önemli tarafı, aslında çalışanlarımız ve aileleri ile müşterilerimize sağladığımız güven ve motivasyondur. Bu ise bizim için her şeyden çok daha önemlidir.

Kurulduğumuz
günden bu
yana, 'en önemli
değerimiz insan
kaynağımızdır'
anlayışımız
kapsamında,
iş sağlığı ve
güvenliği bizler
için her zaman
en öncelikli
konumuz
olmuştur.

Boya Sektörünün İlk TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi

DYO'nun

Mehmet Mutlu Uysal

► DYO Boya Fabrikaları Genel Müdürü

"DYO, yapılan denetimler sonucunda TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni alan ilk boya markası oldu."

Küresel pandemi haline gelen Covid-19 salgını, iş çevrelerine yeni tedbirler, uygulamalar ve kurallar getiriyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının önderliğinde Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından yayımlanan COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu'na göre belirlenen kriterleri yerine getiren DYO, yapılan denetimler sonucunda TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni alan ilk boya markası oldu.

Tüm dünyanın içinde bulunduğu pandemi ortamı tüketici alışkanlıklarını değiştirirken, yaşanan gelişmeler de iş dünyasını etkiliyor ve işletmelere yeni çalışma modelleri getiriyor. Çalışanların ve toplumun sağlığını korumak üzere, üretim devamlılığını sağlamaya yönelik temel kriterleri yerine getiren, uygun hijyen koşulları ve güvenli üretim yöntemleri ile faaliyetlerine devam eden firmaların avantajlı olduğu bir döneme giriyoruz.

Türkiye’de boya sanayiine ilkleri kazandıran DYO, pandemi sürecinde çalışanlarının ve toplumun sağlığı başta olmak üzere, üretimin devamlılığını sağlamak için gerçekleştirdiği uygulamalarla sektörün öne çıkan şirketi konumunda. Bizler için insan kaynağı, kurulduğumuz ilk günden bu yana şirketimizin kurumsal değerlerinin ilk sırasında yer alıyor.

Ülkemizde salgının başladığı Mart ayından bu yana üretim tesislerimizde farklı birimlerimizin çalışma koşullarına yönelik pek çok uygulama gerçekleştirdik. Termal kameralar ile vücut sıcaklığı ölçümünden mola alanlarının yeniden planlanmasına kadar tüm uygulamaları ‘hijyen, sosyal mesafe ve tedbir’ kurallarına dikkat ederek yapıyoruz. Covid-19 kapsamında hazırladığımız “Acil Eylem Planı”nı hızlı bir şekilde devreye alarak Sağlık Bakanlığının

yönlendirmeleriyle önlemleri hayata geçiriyor, düzenli olarak çalışanlarımızı bilgilendirerek bilinçlenmelerini sağlıyoruz. Tüm personel servislerimizi, ofislerimizi, yemekhanelerimizi, mola alanlarımızı ve ortak kullanılan tüm alanlarımızı düzenli olarak her gün profesyonel temizlik desteği ile dezenfekte ediyoruz. Covid-19 virüsüne karşı servislerimiz dâhil tüm alanlarda maske kullanımını zorunlu hale getirdik; uyarı etiketleri ve şeritler ile sosyal mesafeye dikkat çekiyoruz.

Çalışanlarımızın temel hakları ve sağlığı bizler için önemli

Çalışanlarımızın temel hakları, sağlık ve güvenlikleri bizim için en önemli konuların başında geliyor. Sektörümüz için örnek teşkil eden uygulamalarımızla bu zorlu zamanlarda üretim sürekliliğimizi korumayı ve pandeminin yaratacağı sosyal yükü engellemeyi hedefliyoruz. Salgın öncesinde iş sağlığı ve güvenliği için hâlihazırda uyguladığımız tedbirlere ek olarak, Sağlık Bakanlığının salgın ile mücadele yönergelerini tüm üretim tesislerimizde hassasiyetle uygulamaya devam ediyoruz.

Salgın süreci önlemlerinin en önemli aşamasını çalışanlarını koruyarak gerçekleştiren şirketler, süreç boyunca hazırladıkları acil durum planları ve yenilikçi uygulamalar ile üretim devamlılığını sağlıyorlar. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı önderliğinde, TSE tarafından yayımlanan “COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu” doğrultu-

sunda belirlenen kriterleri yerine getiren şirketimizin denetimleri geçtiğimiz ay başladı. Haziran ayında denetimleri başarı ile tamamladık. Pandemiye karşı hayata geçirdiğimiz uygulamalarla Çiğli ve Dilovası Üretim Tesislerimizde, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni Türkiye genelinde boya sektöründe almaya hak kazanan ilk firma olduk. Bu bizim için gurur verici. DYO olarak üzerimize düşen sorumluluğu yerine getiriyor, tüm çalışanlarımızın sağlığını korumaya ve güvenli bir şekilde üretim yaparak ülkemize katkı sağlamaya devam ediyoruz.

Normalleşmenin kademeli olarak başladığı bu dönemde, ilk günden beri uyguladığımız tedbirleri, başta çalışanlarımız olmak üzere tüm paydaşlarımızla birlikte ödün vermeden uygulamaya devam ediyoruz.

Pandemi sonrası bu yeni düzende toplum sağlığını koruyan, hijyen koşullarına uygun üretim yapan, kalite sorumluluğu ile hareket eden markalar tüketicilerin öncelikli tercihi olacaktır. Bilinçli tüketiciler, ürün satın alma kararını verirken, toplumun sağlığını korumaya yönelik tedbirleri alan ve bu tedbirlerin denetlendiği, resmi kurumlar tarafından onaylanan firmaların ürünlerini tercih edeceklerdir.

DYO olarak bu dönemi en sağlıklı şekilde atlatmak için, pandeminin ilk günlerindeki tedbirlerimizi tüm paydaşlarımızla birlikte aksatmadan uygularken; hijyen, kalite, iş sağlığı ve güvenliği standartlarından ödün vermeden üretmeye devam ediyoruz.

Ülkemizde ve Dünyanın Dört Bir Yanındaki Tüketiciler için Güvenli Gıda Üretiyoruz

Emine Birinciel

► ASSAN Foods İş Sağlığı ve Güvenliği
Kıdemli Uzmanı

Pandemi süreci gıda tedarik zincirinde sürekliliğin önemini çok net gösterdi.

Kibar Holding bünyesinde 1998 yılında, sanayi tipi domatesin en yoğun olarak yetiştirildiği Karacabey Ovası'nın hemen yanında Susurluk'ta kurulan Assan Foods, bugün Türkiye'nin ketçap, mayonez ve sos kategorilerinde en büyük üreticisi konumundadır. Ülkemizin tek noktada en büyük domates işleme tesislerinden birine sahip olan şirketimiz, günde 4.500 ton taze domates işleme ve 2,5 milyon adet ambalajlı ürün üretebilme kapasitesine sahiptir.

Pandemi süreci tüm dünyayı, her sektörü etkilediği gibi gıda sektörünü de etkiledi. Pandemiye ve etkilerini, yaşayarak deneyimliyoruz, öğreniyoruz. Assan Foods olarak bu büyük sağlık krizinin üretimi üzerinde olumsuz etki yaratmaması için bilimin öngördüğü ve Devletimizin yön verdiği gerekli önlemleri, Mart başı itibarıyla aldık. Öncelikle çalışma arkadaşlarımız, diğer tüm paydaşlarımız ve onların yakınlarından başlayarak insan ve toplum sağlığının korunması yolunda gerekli önlemleri almak ve ülkemize, paydaşlarımıza, topluma karşı görev ve sorumluklarımızı yerine getirmek, bu dönemde iki temel önceliğimizi oluşturdu.

Pandemi süreci gıda tedarik zincirinde sürekliliğin önemini çok net gösterdi. Türkiye'de ilk koronavirüs vakalarının görülmeye başlamasıyla, marketlerde gıda ve hijyen ürünlerine karşı oluşan taleplerin arttığını gördük. Bu noktada, Devletimiz kısa sürede sürecin kontrollü olarak yönetilmesini sağladı. Covid-19 konusunda tüm önleyici ve tedbir faaliyetleri konusunda hem halkı hem de işletmeleri düzenli olarak bilgilendirdi.

Pandemi süreci kapsamında, bilimin ışığında yapılan yönlendirmeleri dikkate alan gıda işletmeleri bu süreci çok daha başarılı bir şekilde yönettiler. Bu işletmeler gerek çalışanlarının ruhsal ve bedensel sağlığı, gerekse tedarik zincirlerindeki iş sürekliliği açısından önemli bir sorunla karşılaşmadılar. Diğer taraftan sokağa çıkma kısıtlamaları ve insanların ev dışında yemek yemekten imtina etmelerine bağlı olarak evde tüketilen gıdalara talep arttı. Toplumda teknoloji kullanımı ile hijyenik olarak üretilmiş güvenli ambalajlı gıdalar ve ürünler konusunda farkındalık ve bilinç yükseldi. Güvenli bir üretim süreci sonrasında yine güvenli bir şekilde paketlenmiş olan gıda maddelerinin beslenme zincirimizde ne kadar büyük bir öneme sahip olduğu konusundaki farkındalık da artış gösterdi.

Bu durum, süreci doğru yöneten işletmeler için sorun olmaktan ziyade bir iş geliştirme fırsatı olarak da kendini gösterdi. Yaşanan bu süreçte gıda sektörüne, büyük görevler düştü. Çünkü bir kriz durumunda insanların aklına ilk gelen konunun beslenme ihtiyaçları olduğunu gördük.

Assan Foods bünyesinde, salgın sürecini Sağlık Bakanlığımızdan, Dünya Sağlık Örgütü'nün web sitesinden ve basın-dan yakinen takip ettik. Gelişmeler ışığında ilk Covid-19 toplantımızı Şubat 2020'de ülkemizdeki ilk vakanın görül-mesinden bir ay kadar önce gerçekleştirdik. Bu amaçla bilimsel verileri sistematik olarak değerlendirecek bir teknik ekip oluşturduk. Risk analizlerimizi yaptık. Personelimizi Covid-19 riskinden koruyacak tedbir faaliyetleri belirledik. İş sürekliliği açısından her türlü olumsuz senaryoya karşı tedbirlerimizi aldık, kriz planlarımızı oluşturduk ve belki de en önemlisi bu süreci nasıl yöneteceğimizi, şeffaf bir şekilde tüm paydaşlarımız ile paylaştık.

Üretimde görevli arkadaşlarımızın sağlık ve güvenliği için gerekli önlemleri titizlikle uyguladık ve uyguluyoruz. Dışa-rıdan girişlerin durdurulması, ateş ölçümleri, nöbetleşe ve uzaktan çalışma uygulaması, kronik rahatsızlığı olanların uzaktan çalışması, servis sayısında artış ve servis içi dezenfeksiyon, şirketin açık ve kapalı alanlarında dezenfeksiyon, maske ve eldiven kullanımını zorunlu hale getirme, sosyal mesafe gibi önlemler aldık.

İş ortaklarımız ve müşterilerimizle iş birliklerimizin sorunsuz devamı yönünde de gerekli adımları attık. Planlama, üretim, tedarik ve sevkiyat konularında gerekli düzenlemeleri gerçekleştirdik. Aynı şekilde, Covid-19'un değiştirdiği tüketici eğilimleri doğrultusunda, ürün ve ambalaj portföyümüzde de projelerimizi hızlıca devreye aldık.

Tüm çalışma arkadaşlarımızı, ciddi bir eğitim sürecinden geçirdik. Bireysel tedbirlerin yanında gerek çalışma alan-larında gerekse yemekhanelerimiz ve diğer sosyal tesislerde bulaşma riskini en aza indirecek fiziki tedbirleri aldık. Olası bir vaka durumunda izlenebilirliği kolaylıkla sağlayabilecek sistematik bir yapı oluşturduk.

Personelimizin yalnızca fabrikada değil, serviste ve sosyal hayatında da dikkat etmesi gereken kuralları farklı plat-form ve materyaller kullanarak anlattık. Belki de süreci yönetme konusunda en doğru yaptığımız işlerden biri bu oldu. Öyle ki, bu önleyici yaklaşımımız sayesinde bazı vakaları fabrikamıza gelmeden önlemiş ve bu vakaların ka-rantinaya alınmasını sağlamış olduk.

Dünyadaki, ülkemizdeki ve bölgemizdeki tüm gelişmeleri günlük olarak takip ettik. Sağlık Bakanlığımızın yönlendirmelerini anlık olarak sahada uygulamaya geçirdik. İlçe Sağlık Grup Başkanlıkları ile yakın iletişimde olarak bölgeye özgü durum ve yönlendirmeler aldık.

Süreci nasıl yönettiğimizi tek bir cümle ile özetleyecek olursak: "Riski gördük ve etkilenmeden önce gerekli önlemleri almaya odaklandık."

Operasyonel, finansal ve ticari olarak yaşanabilecek zorlukları analiz ettikten sonra, gıda sektöründe olmamızın getirdiği avantajımızı kullanarak, pazar kanallarımızı genişlettik, talep artışı olan ürünlerimizin üretimini hızlandırdık. Talep değişikliklerine kolay uyum gösterebilen esnek yapımız ve üretim hatlarımız bizlere avantaj sağladı.

Bununla birlikte çalışanlarımızın mesai süreçlerini değişen koşullar doğrultusunda revize ettik. Mevcut ve yeni müşteri kanallarımıza güvenilir gıda üretimimizin sürekliliğini sağlamak adına tüm önlemleri aldık.

Normale dönüş sürecinde, tüm dünyada tüketicilerin güvenilir gıda farkındalığı ve talebi artarak devam edecek. Global araştırma şirketlerinin ilk değerlendirmelerinden gördüğümüz, koruyucu ambalajlı gıdalara talep artacak. Bizim de bu talebi karşılayacak ciddi bir ambalaj portföyümüz var.

Bunun yanı sıra, tüm dünyada doğru tarımla üretilen ve içerdikleri besin maddeleri ile fonksiyonellik sağlayan ve rejeneratif özellikli gıdalara da ilgi ve talep artıyor. Bunlar bizim de odaklandığımız katma değerli ürünlerdir. Bu ürünlere ilginin yükselişinin süreceğini öngörüyoruz.

Kibar Holdingin en önemli 5 değerinden ilki "Güven"dir.

Bir Kibar Grubu kuruluşu olan ve ülkemizin yanı sıra dünyanın dört bir yanına ürün sunan Assan Foods için hijyen ve gıda güvenliği standartları, üretimde en çok önem verilen unsurların başında gelir. Assan Foods, kuruluşundan bu yana üretimde kalite sistemleriyle çalışmaktadır. Hem sertifikasyon kuruluşları hem de müşterilerimiz tarafından devamlı denetimler alırız. TSE, BRC, IFS, BSCI ve Halal gibi sektörün önde gelen güvenlik ve kalite belgelerine sahibiz.

Temel ilkemiz; salgın öncesinde de olduğu gibi kaliteli, güvenilir ve mevzuata uygun ürünleri, iş sağlığı ve güvenliği gerekliliklerini de eksiksiz uygulayarak hijyenik şartlarda üretmektir. Pandemi sürecinde, bu hassasiyetlerimiz çalışanlarımız ve müşterilerimiz tarafından bir kere daha takdir edildi. Ama sadece kendi paydaşlarımızla kalmayıp, ülkemizin tek standart yapıcı organizasyonu TSE'den almış olduğumuz "TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi" ile taçlandırmış olduk.

Güvenli Üretim Belgesi'nin yeni normal dünya düzeninde ülkemiz gıda üreticilerini dünyadaki rakiplerine göre çok daha avantajlı kılacağını ve bu sayede gıda ihracatında ülkemizin dünya pazarında önemli bir rol üstleneceğini öngörüyoruz.

Pandemi öncesinde hijyen ve gıda güvenliği standartlarına uygun olarak yaptığımız üretimi pandemi döneminde ve sonrasında da devam ettireceğiz. Bu noktada, sürece dahil olan çalışanlarımızın katkıları oldukça büyük. Müşterilerimize ve paydaşlarımıza, Assan Foods çalışanlarının sosyal olarak güvende olduğunu ve güvenli ürünler ile sofralara ulaşacağımızı hem göstermiş hem de taahhüt etmiş olduk.

Covid-19 süreci ile birlikte sadece ülkemizde değil, dünyada da güvenli gıdaya erişmenin ne kadar önemli olduğu belki de ilk kez bu kadar görünür hale geldi.

Genel itibarıyla, Türk gıda üreticilerinin halen devam eden küresel sağlık krizi sürecini başarı ile yönettiklerini düşünüyoruz. Tabii ki bu başarıda süreci başından bu yana doğru yürüten kamu yönetiminin de payı büyük. Aynı şekilde Sayın Bakanımızdan başlayarak sağlık sektörü genelinin fedakârca sergilediği azimli çalışmalar da bu başarıda önemli rol sahibidir.

Güvenli Üretim Belgesi'nin yeni normal dünya düzeninde ülkemiz gıda üreticilerini dünyadaki rakiplerine göre çok daha avantajlı kılacağını ve bu sayede gıda ihracatında ülkemizin dünya pazarında önemli bir rol üstleneceğini öngörüyoruz.

COVID-19 Salgın Sürecinde Bursa Çimento Fabrikası Faaliyetleri

Osman Nemli

► Bursa Çimento Fabrikası Genel Müdürü

Salgının ilk gününden itibaren aldığımız tedbirlerle çalışanlarımızın ve tüm paydaşlarımızın sağlığını gözeterek salgın hastalıkla mücadele yönünde çok kapsamlı çalıştık.

2019 yılı Aralık ayında Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan COVID-19 salgını, ilk vakanın 11 Mart 2020 tarihinde teşhis edilmesiyle ülkemizde de görüldü. Daha sonra Sağlık Bakanlığı verilerine göre hastalık sayısında hızlı bir artış yaşandı ve akabinde okulların kapatılması, sokağa çıkma yasakları gibi önlemlerle salgın hastalık kontrol altına alınmaya başlandı.

Salgın hastalığın ülkemizde ortaya ilk çıktığı mart döneminde fabrikamızda proses revizyon çalışmaları devam etmekteydi ve normal personelimize ek olarak 200'ün üzerinde müteahhit firma personeliyle çalışmaktaydık. Bu yoğun çalışma dönemi ve fabrikamızda iş yapan kişi sayısından kaynaklanan zor şartlar, karar alma ve tedbirleri uygulama konusunda bize güç verdi.

Fabrikamız ilk vakanın açıklanması ile birlikte İSG Kurulunu acil gündem ile toplayarak, etkin bir risk değerlendirme yapılması ve risk değerlendirmesi sonucunda ortaya çıkan aksiyonlar için tedbir alınması kararını aldı.

İSG Birimi liderliğinde tüm müteahhit ve fabrika çalışanlarına yapılan bilgilendirmeler, salgın hastalığın bulaşma yolları ve kişisel olarak alınması gereken tedbirler ile fabrikamızın aldığı tedbirler hakkında bilgilendirmelere başlandı. Yapılan tüm çalışmalar (acil durum eylem planı, prosedür talimat kontrol ve takip listeleri vb.) kalite sitemine entegre edilerek kurallar oluşturuldu; bu kurallar tüm çalışanlar tarafından uygulanmaya ve takip edilmeye başlandı.

TSE'nin COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni hazırladığını, kontrol listesine uygun faaliyet gösteren işletmeleri bu belgeyle tescillediğini öncü fabrika olarak ilk öğrendiğimizde, aldığımız tedbirlerin etkinliğinin değerlendirileceği ve üçüncü taraftan bir bakış açısının olacağını düşünerek başvurumuzu yaptık. Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından sanayi işletmelerinin Covid-19 ile mücadelesini belgelemek üzere uluslararası kalite belgesi standardında olan TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almak için ilk başvuran sanayi şirketlerinden biri olduk. 001 belge numarası ile TSE'ye ilk başvuru yapan ve bu kapsamda denetlenen ilk sanayi işletmesi olarak denetimlerden başarı ile geçtik. 1 Haziran 2020 tarihinde Bursa Bölge Denetim ekibi tarafından yapılan değerlendirmede TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi almaya hak kazandığımızı öğrendik.

Salgının ilk gününden itibaren aldığımız tedbirlerle çalışanlarımızın ve onların ailelerinin, ziyaretçilerin, tedarikçilerin, yani tüm paydaşlarımızın sağlığını gözeterek salgın hastalıkla mücadele yönünde çok kapsamlı çalıştık. Aldığımız tedbirleri, yaptığımız güvenilir ve hijyenik üretimin standartlara uygunluğunu belgeleyerek aldığımız TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi ile sektördeki öncülüğümüzü devam ettiriyoruz.

TSE'nin COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni hazırladığını, kontrol listesine uygun faaliyet gösteren işletmeleri bu belgeyle tescillediğini öncü fabrika olarak ilk öğrendiğimizde, aldığımız tedbirlerin etkinliğinin değerlendirileceği ve üçüncü taraftan bir bakış açısının olacağını düşünerek başvurumuzu yaptık.

Fabrikamız her alanda öncü olmayı kendisine misyon edinmiş ve sektöründe birçok yenilikte ilklerden olmayı başarmıştır. Örneğin WHR ve İkincil Yakıt Tesisi yatırımlarını sektöründe ilk yapan firmalardan birisi olarak enerji tasarrufu sağlamış ve doğal kaynakların daha az kullanılmasına katkı sağlamıştır. TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi sürecinde olduğu gibi, sektöründe öğütme teknolojilerinde yeni bir yaklaşımın ilk uygulayıcısı ve bu teknolojiyi dünyaya tanıtan firma olarak literatüre de geçmiştir.

Bu misyon ile sadece sektöründe veya Bursa'da değil, Türkiye ve dünya çapında lider, öncü ve iyi uygulamaları örnek alınan bir firma olmaya devam ederek TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgemizin de sürekliliği için tedarikçi, fabrika personeli ve müşteri dahil tüm tarafları geliştirme ve tedbirleri iyileştirme çalışmalarımız devam etmekte, yenilikçi tüm uygulamalar fabrikamıza dahil edilmektedir. Bu zor dönemin disiplinli olarak, tutarlı davranarak ve süreklilik sağlanarak aşılabacağına inancımız tamdır.

Pandemi Sürecinde

LAV

Tuğrul Baran

► LAV Genel Müdürü

Camın yenilikçi ve ilham verici markası LAV olarak dünyanın en büyük beşinci sofa camı üreticisi olmak bize gurur veriyor. Hayatın her anına keyif katmak için birbirinden özel tasarımlar üretirken, bütün dünyayı ve tabii sektörümüzü de etkileyen COVID-19 pandemi sürecinde de çalışanlarımızın sağlığı ve ürünlerimizin güvenliği anlamında aldığımız önlemler ile öncü rolümüzü koruduk.

Ülkemizde Mart 2020’de başlayan bu zorlu süreci yürütürken, LAV olarak çalışanlarımızın ve ürünlerimizin olduğu her alanda tedbirler aldık. COVID-19 salgını kapsamında Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından belirlenen gereklilikleri yerine getirdik. Yine TSE tarafından gerçekleştirilen denetimleri başarı ile tamamlayarak TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi’ni almaya hak kazandık. Bu uluslararası belge ile dünya sofralarına sunduğumuz eşsiz tasarımların, güvenli bir ortamda üretildiğini belgelemek de bizim için haklı bir gurur kaynağıdır.

Hijyen konusunda gösterdiğimiz hassasiyetimiz, COVID-19’un ülkemizde görülmeye başladığı ilk günden bu yana fabrikalarımızın her alanında devam ediyor. Sürecin en başında, hamile, engelli, kronik hastalığı olan çalışanlarımızı yasal otoritenin gerekli gördüğü şekilde, idari izinli olarak değerlendirmekteyiz. Fabrikalarımızda ve ofislerimizde ziyaretçi kabulüne bu süre zarfında ara verdik. Ziyaretçilerimiz ile toplantılarımız dijital ortamda devam etmektedir. Zorunlu hallerde gerçekleşen ziyaretçi kabullerinde ‘Yabancı Personel COVID-19 Korunma Talimatı’ başlıklı dokümanımız ile bilgilendirme yaparak ziyaretçilerimizi tesislerimize kabul ettik.

TSE tarafından gerçekleştirilen denetimleri başarı ile tamamlayarak TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi’ni almaya hak kazandık. Bu uluslararası belge ile dünya sofralarına sunduğumuz eşsiz tasarımların, güvenli bir ortamda üretildiğini belgelemek de bizim için haklı bir gurur kaynağıdır.

LAV

TSE COVID-19 GÜVENLİ ÜRETİM BELGESİ'Nİ ALMAYA HAK KAZANDIK

*Sanayi ve Teknoloji
Bakanlığı ve TSE koordinasyonunda
yapılan denetimleri başarı ile geçtik*

**Bu sayede
hem çalışanlarımızın
sağlığına ve güvenliğine
önem verdiğimizizi**

*hem de ürünlerimizin
tüm tedbirlerin alınarak
uygun şekilde üretildiğini
göstermiş olduk*

Şirket içi toplantılarımızı, sürecin en başından bu yana dijital ortam aracılığı ile gerçekleştirmektediriz. Bunun yanı sıra, süreç ile ilgili genel değerlendirme ve bilgilendirme amaçlı yayınlar ile çalışanlarımızla buluşuyoruz. Böylelikle çalışanlarımızın moral ve motivasyonunu her daim yüksek tutarken, yönetime soracakları sorular için de bir platform sunuyoruz. İç iletişimde aktif ve şeffaf bir anlayış sunarken, 7 gün 24 saat çalışanlarımız ile diyalog halindeyiz.

Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından hazırlanan güncel yayınlar ışığında broşürler ve posterler hazırlayarak çalışanlarımız ile paylaşıyoruz. Aynı zamanda fabrikalarımızda bulunan ekranlar ile ortak alanlarda bu bilgileri daha da dikkat çekici bir formatta sahada da yayınlayarak hatırlatmalar yapıyoruz. 'COVID-19'dan Korunmak İçin Uyulması Zorunlu Tedbirler' başlığı ile çalışanlarımızın dikkat etmeleri gereken temel konuları özetleyen bir broşür de hazırladık ve fabrikalarımızda çalışanlarımıza sunduk.

Hijyen uygulamalarında, teknolojinin sunduğu son olanakları takip ederken, sürecin en başından bu yana ekiplerimizi bilgilendirerek işe başladık. Üretim tesislerimizi, yemekhanelerimizi ve tüm ortak alanları düzenli olarak dezenfekte ediyoruz. Yemekhanelerde çalışanlarımızın kullandığı ürünlerin tek kullanımlık ve kapalı hijyenik paketlerde sunulmasını sağlıyoruz. Yemekhanelerimizde yine bir masaya en fazla iki kişinin çapraz oturduğu düzen ile riskli teması engelliyoruz. Fabrikalarımızda kantinlerimizin verdiği hizmetleri de bir süre durdurduk.

Çalışanlarımızın vardiya düzenini ise kalabalık ortamlara yol açmayacak şekilde düzenledik. Soyunma odaları ve dinlenme alanlarında kalabalık ortamın oluşumuna engel bir düzen oluşturduk. Mescitlerde halıları kaldırarak çalışanlarımızın kendi seccadelerinde namaz kılmalarını sağladık. Servislerimizde tek kişilik çapraz oturma düzenine geçerken, sefer sayılarımızı da artırdık. Servis konusunda, hizmet aldığımız tedarikçimizin gerçekleştirdiği dezenfeksiyon işlemini takip ediyor, aynı zamanda biz de bu işlemi gerçekleştiriyoruz.

COVID-19'dan korunmak için başta gelen önlemlerden biri de hepimizin bildiği gibi sosyal mesafe kuralı. Konu hakkında farkındalığı artırmak için zeminlerde, bu kuralı gösteren işaretlemeler yaptık.

LAV olarak, çalışanlarımızın sağlık açısından bir tereddüt hissetmeden huzurla çalışmalarını hedefliyoruz. Bu sebeple ofislerimize, toplantı odalarımıza ve çalışanlarımızın masalarına el dezenfektanı tedarik ettik. Tesis ve fabrikalardaki çalışanlarımızın etkileşimini en aza indirmek amacıyla temassız kapı sistemini hayata geçirdik. Fabrika girişlerimizde ise daha da üst seviyede önlem sağlanması amacıyla dezenfeksiyon paspasları kullanmaktayız. Bu sayede giriş ve çıkışlarda oluşabilecek olası risklerin de önüne geçiyoruz.

Eğitim konusunda gerçekleştirdiğimiz planlı çalışmalara online ortamda devam etmekteyiz. Online ortamda mesleki eğitimlerden pandemi sürecinde ruh sağlığını korumaya yönelik eğitimlere kadar birçok paylaşım yaptık. Çalışanlarımızdan da eğitim çalışmaları ile ilgili olumlu geri dönüşler almaktayız.

LAV olarak, çalışanlarımızın memnuniyeti bizim için çok önemli. Çalışanlarımız evlerinde oldukları süre içerisinde motivasyon ve morallerini hep yüksek tutmak adına, pek çok etkinliği dijital ortamda gerçekleştirdik. Dijital ortamda gerçekleştirdiğimiz yayınlar ile 23 Nisan ve 19 Mayıs'ta çalışanlarımız ve aileleri ile buluşup, paylaşımlarda bulunduk.

Tesislerimizde yaptığımız düzenlemeler doğrultusunda çalışanlarımızın, iş ortaklarımızın ve paydaşlarımızın sağlığını her şeyin önünde tutmaktayız. Böylelikle güvenli bir çalışma ortamı sunmakta ve iş sürekliliğini de sağlamaktayız.

Bütün bu tedbirleri alırken amacımız, toplum sağlığını korumak ve bizlerin de içinde bulunduğu riskleri en aza indirmek oldu. Çünkü hepimizin sadece endişelenmekten başka alabileceği basit ve uygulaması kolay tedbirler var.

Çalışanlarımızın ve ailelerinin sağlığını korumak adına, sosyal mesafe kurallarını, iş ortamında ve iş dışında da titizlikle uygulamaya hep birlikte ilk günkü dikkatimiz ile devam ediyoruz.

LAV ailesi olarak, bu zorlu günleri fabrikalarımızda ve ofislerimizde almaya devam ettiğimiz önemler ile sağlıklı atlatacağımıza inancımız tam.

Güvenli Üretim Güvenli Hizmet

Tuğba Şimşek

► Uludağ İçecek Kalite
Güvence ve Ar&Ge Müdürü

Almış olduğu tedbir ve hijyen koşullarının, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanan standartlara uygunluğunun tescil edilmesiyle Türkiye'de doğal kaynak suyu, doğal maden suyu ve içecek sektöründe TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazanan ilk firma olan Uludağ İçecek Türk A.Ş., Bursa'da biri Yenice ve diğeri Çaybaşı'nda kurulu bulunan iki dev tesisinde toplam 9 dolum hattında üretim yapmakta olup tesislerimizin toplam kapasitesi saatte 450 bin şişeye ulaşmaktadır. 100 yılı aşkın süredir ülkemizde kategorisinde öncü olan firmamız, yurt dışında da Romanya, Avustralya, Amerika, İngiltere başta olmak üzere 40 ülkeye ihracat ile önemli bir pazar payına ve üretim hacmine sahiptir.

Yatırımlarını ve inovatif çalışmalarını Uludağ'ı Türkiye'nin içerde sağık markası haline getirmek için gerçekleştiren firmamız, kurulduğu tarihten bu yana ürünlerinde yalnızca pancar şekeri kullanmaktadır. Bunun yanı sıra, tüm ürünlerinde koruyucu kullanmadan, sağıklı, güvenli ve doğal ürünler elde etmek amacı ile koruyucusuz içecek üretimi için gerekli teknoloji transferi ve Ar-Ge çalışmalarını gerçekleştiren şirket, tedarikçilerinin de gerekli Ar-Ge yatırımlarını yapmalarını sağlayarak ham maddelerinden de koruyucuyu tamamen çıkarmış, bu sayede 2018 yılının ilk çeyreğinden beri tüm ürünlerinde koruyucusuz üretim yapan Türkiye'nin ilk ve tek içecek şirketi olmayı başarmıştır. Gazlı içecek ürün gamında ise yüksek kapasitede koruyucusuz üretim yapabilen dünyadaki ilk şirkettir.

Gazlı içecek ürün grubu dahil, tüm ürün gruplarında koruyucusuz üretim, ancak en etkili pastörizasyon ve dezenfeksiyon yöntemleri ile mümkündür. Üretimin yapıldığı tüm hatlarda ortam havası dahil olmak üzere her şey sterilidir. Hatlara koruyucu özel giysiler, maske ve eldiven olmaksızın girilmesi mümkün değildir. rnler onaylı ve sertifikalı hijyenik şartlarda, flaş pastörizasyon yöntemiyle ticari olarak steril hale getirilmektedir. PET ambalajlı ürünlerin üretimi aseptik hat sistemiyle gerçekleştirilmekte, cam ve kutu ürünlerin üretildiği tünel pastörizasyon sistemlerinde ise ürünler ve ambalajlar kontaminasyon riskinden arındırılmış dolum makinelerine alınmaktadır. şişe yıkama, dolum ve kapaklama işlemleri HEPA filtreden geçirilmiş hava ile beslenen ortamda, tam otomatik şekilde tamamen steril halde gerçekleştirmektedir. Bu sistemde dışarıdan herhangi bir kontaminasyon riski olmadığı gibi, ortam havası ısı, nem, basınç gibi parametrelerin kontrol altında tutulduğu ve belirlenmiş limitler dahilinde olması gereken partikül sayısı şartlarının sağlandığı temiz hava olarak tanımlanan şartlardadır. Sürekli gerçekleştirilen hava ölçümü, personel-ekipman biyo-kontaminasyon testleri ile mikrobiyolojik açıdan uygunluk ve sterilizasyon etkinliği sağlanmaktadır.

Üretim hattı boyunca koruyucusuz olarak üretimini gerçekleştirdiğimiz meşrubat ürünlerimizin mevcut fiziksel ve kimyasal yapıları (pH, asitlik, CO2 oranları), ürünlerimizin dolumunu gerçekleştirdiğimiz ambalajlara uygulanan dezenfeksiyon-sterilizasyon uygulamaları, koruyucusuz üretim teknolojisi gereği ürünlerimize uygulanan ısıt işlemler ve aseptik kapalı dolum teknolojileri ve üretim öncesi, sırası ve sonrasında gerçekleştirilen temizlik, dezenfeksiyon ve sterilizasyon uygulamaları, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından da Sars-Cov-2'nin de dahil olduğu tüm virüs ve bakterilere karşı etkinliği kabul görmüş yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Pastörizasyon işlemlerimiz ürün gruplarımıza ve ambalaj türlerimize göre en az 70°C, en fazla 97°C'de 10-15 dk/30-60 sn süresince gerçekleştirilmektedir. Bu uygulamalar, ürünlerin her türlü direkt veya çapraz kontaminasyon riskine karşı korunduğunu garanti etmektedir.

Uludağ İçecek, hijyenik şartlarda koruyucusuz meşrubat üretimi için son teknoloji ile donatılmış üretim tesislerinde ISO 22000, FSSC 22000, BRC Food, BRC Lojistik, IFS, Emirates Authority for Standardization&Metrolog gibi Gıda Güvenliği Yönetim Sistemleri; FDA Food Defence (Gıda Savunması) risk değerlendirme bakış açısı ve GMP (İyi Üretim Uygulamaları) – GHP (İyi Hijyen Uygulamaları), ulusal ve uluslararası mevzuatlar ile ürün kalite-güvenlik standartlarının gerekliliklerini yerine getirmektedir. Bu gereksinimlerin karşılanmasında faaliyet gösterdiğimiz sektör konularına ve tabi olduğu mevzuatlara tutarlı yaklaşımımız temizlik ve hijyenin önceliğimiz olduğunu bir kez daha vurgulamaktadır.

Sahip olduğumuz tüm bu iyi hijyen uygulamaları ve gıda güvenliği yönetim sistemi uygulamalarının yanı sıra, koronavirüs ile mücadele sürecinde, DSÖ tarafından küresel pandemi ilan edilmesinin hemen ardından bir dizi önlem ve tedbiri hayata geçirdik. Bu kapsamda, önceliğimiz derhal bir kriz ekibinin oluşturulması ve hastalığın bulaşma yolları ve korunma yöntemleri ile ilgili tüm çalışanlarımıza eğitimler vermek olmuştur. Direkt dağıtım depolarımız dahil tüm çalışanlarımızın bu virüsten korunma yollarına dair bilinçlendirilmesi amacıyla DSÖ ve önde gelen tıp dergilerinin son açıklamaları baz alınarak hazırlanan COVID-19 el kitapçıklarının dağıtımı sağlanmıştır. Üretimin

devamlılığı için minimum personelimize titizlikle devam ederken tüm departmanlarımızın uzaktan çalışabilmesi için gerekli altyapı oluşturup evden çalışma düzeni sağlanmıştır. Fabrika sahasında, sosyal alanlarda yakın temas oluşmaması için yemek ve mola saatlerini, oturma düzenini ve kapalı alanlarda bulunabilecek kişi sayısını yeniden düzenleyerek Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulu tarafından belirtilmiş olan sosyal mesafenin, günün her saatinde korunması sağlanmıştır. Servis, araç, ofisler ve üretim alanlarının her gün periyodik olarak dezenfeksiyonu devreye alınmış; maske, bone, tulum gibi kişisel koruyucu ekipmanlar temin edilip tüm personelimize her gün dağıtımı sağlanmaktadır. Fabrika girişlerinde istisnasız herkesin ateşi ölçülmekte ve dezenfeksiyon tüneline geçildikten sonra fabrikaya giriş yapılabilmektedir. Seyahat sınırlamalarının gelmesini beklemeden seyahatlerimizi belirsiz bir süre boyunca iptal etmiş ve toplantılarımızı yalnızca dijital ortamda gerçekleştirmekteyiz. Her zaman olduğu gibi bu dönemde de çalışanlarımızın ve paydaşlarımızın sağlığı ve güvenliği bizim için maksimum öneme sahip olduğundan, belirsiz bir süre boyunca ziyaretçi kabullerimizi de sınırlandırmış olup yalnızca belli koşullar sağlayarak kabul etmekteyiz.

Firmaların üretim ve verimlilik süreçlerini etkileyerek ekonomiyi güçlüklerle karşı karşıya getiren salgın süreci, devam etmekle kalmayıp ne zaman biteceğinin de henüz netleşmemesi bizlere hızlı refleks göstererek dönüşüm temelli bir yaklaşım sergilememizi zorunlu hale getirmiştir.

Nisan ayı itibarıyla online satış sayfamız www.eveuludag.com açıldı. İlk etapta lokal hizmet sağladığımız bu sistem ile artık İstanbul, Bursa, Ankara, İzmir, Bodrum, Antalya, Konya, Kayseri Samsun ve Kocaeli’de online satış hizmeti sağlıyoruz. Tüm tedarik zincirimiz boyunca maksimum hijyen koşulları ile müşterilerimize ürünlerimizin en güvenilir şekilde ulaştırılmasını sağlıyoruz.

Müşterilerimiz ile doğru iletişimi kurmak ve doğru sunumu yapmak adına geliştirdiğimiz bu hizmet ile hijyen ve temizliğe yönelik endişeleri de minimuma indirerek dijital destekli proaktif yaklaşımı benimseyerek müşteri memnuniyeti aşamasında verimli bir adım daha atmış bulunuyoruz.

Çalışanlarımız ve tüm paydaşlarımıza bu süreçte güvenli çalışma ortamı tesis ettiğimiz kanıtı: **TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi**

► POELSAN İcra Kurulu

Pandemi sürecinde normalleşme adımlarını titizlikle takip etmeyi, tüm faaliyetlerimizin merkezine insan sağlığını koyarak gerekli tüm önlemleri almayı, uygulamayı ve aynı zamanda üretimin, istihdamın ve ticari hayatın devamını sağlamayı şirket politikası olarak görmekteyiz.

POELSAN Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. olarak, 2020 yılının ilk günlerinde Çin'de başlayan koronavirüs salgını ile ilgili haberleri ve gelişmeleri hassasiyetle izledik. Salgının Tayland, Japonya, Güney Kore, ABD'ye sıçraması, Wuhan kentinin karantinaya alınması, Fransa ve Kanada'da görülmesi ve nihayetinde 30 Ocak 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel acil durum ilan edilmesiyle konunun boyutları ve önemi iyice anlaşılmış oldu.

Şubat ayında salgının Rusya, İspanya, İsveç'e yayılması, 2 Mart'ta Arabistan'da ilk vakanın görülmesinin ardından 11 Mart tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından Küresel Salgın (Pandemi) ilan edildi.

- Türkiye'de ilk vaka 11 Mart tarihinde görüldü ve ertesi gün okullar tatil edildi.
- 15 Mart'ta umre ziyaretinden dönenlere 14 gün karantina uygulaması başlatıldı.
- 17 Mart tarihinde Türkiye'de ilk can kaybı açıklandı ve tiyatro, sinema, kafe gibi işletmelerin faaliyetleri geçici olarak durduruldu. Aynı gün 'Evde Kal' çağırısı yapıldı.
- 21 Mart'ta 65 yaş üstü ve kronik rahatsızlığı olanlara sokağa çıkma yasağı getirildi.

Bu süreçte, şirket olarak hem çalışan sağlığını korumak hem de üretimi mümkün olduğunca sürdürebilmek için İcra Kurulumuz tarafından bir dizi kararlar alındı.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulumuz toplanarak Covid-19'a karşı Risk Değerlendirmesi yapıldı. Eylem Planı hazırlandı. İç ve dış iletişimler gözden geçirilerek güncellendi. Eylem planı çerçevesinde alınacak önlemlere yönelik görevlendirme ve sorumlular tanımlandı.

Yapılan çalışmaları kısaca özetlemek gerekirse:

- Öncelikle Toplum Sağlığı Merkezi Eğitim Birimi tarafından tüm çalışanlarımıza koronavirüs hakkında bilgilendirme-bilinçlendirme eğitimi verilmesi sağlandı. Pandemik Covid-19 bulaş özellikleri, bulaş yolları, alınması gereken önlemler hakkında tüm çalışanlarımız bilgilendirildi.
- Tesislerimize müşteri, satıcı, bakım-onarım ve servis elemanları, kargo personeli gibi tüm girişler yasaklandı. Ziyaretçi kabul edilmedi.
- Planlanan yurt içi ve yurt dışı tüm ziyaretlerimiz iptal edildi.

- Temassız ateş ölçerler temin edilerek tüm personelin tesislere girişlerinde ateşi ölçüldü ve kayıt altına alındı. Bilahare, ateş ölçümleri yüz tanıma sistemi tarafından otomatik olarak yapıp elektronik ortamda kayıt edilecek şekilde bir yazılım devreye alındı.
- 65 yaş üstü ve kronik rahatsızlığı olan tüm personel, kamuda yapılan uygulamalar referans alınarak idari izinli sayılıp evlerine gönderildi.
- Umre ziyaretinden dönenlere karantina uygulaması ile birlikte, uygulama öncesi umreden dönen yakını olanlar idari izinli sayılıp evlerine gönderildi.
- Ofis çalışanlarımız için uzaktan çalışma uygulaması başlatıldı. Tüm çalışanlarımızın dizüstü bilgisayar, android telefonları gibi donanımı ve gerekli yazılımları olduğu için uygulamada sorun yaşanmadı.
- Şirketimizin ve çalışanların araçları, servis araçları, tüm ofisler, üretim ve depolama alanları, biyosidal ürünleri kullanma yetkisine sahip personelimiz tarafından dezenfekte edildi.
- Çalışan soyunma giyinme odaları, sosyal mesafeyi koruyacak şekilde fiziki olarak büyütüldü. Odalara girişler, oda içerisinde aynı anda bulunacak kişi sayısı, 4 metrekareye bir kişi olacak şekilde yeniden düzenlendi. Bu odalara UV lambalar takıldı. Sensörler ile bu lambaların içeride insan yokken devreye girmeleri kontrol altına alındı.
- Yemekhane düzeninde masalar arası mesafe arttırıldı. Dört kişilik masada çapraz şekilde oturularak iki kişinin yemek yemesine müsaade edildi. Masalarda oturma düzeni oluşturularak kimin nerede oturacağı belirlendi. Yemekhaneye girişlerde sosyal mesafe işaretlemeleri yapıldı. Giriş saatleri düzenlendi.
- Mescitlerde fiziki mesafe işaretlemeleri yapılarak aynı anda mescitte bulunacak kişi sayısı sınırlandırıldı.
- Tüm çalışanlarımıza cerrahi maske temin edildi. Kullanmaları konusunda bilgilendirildi. Zaruri hallerde kullanılmak üzere kişiye tahsisli siperlikler temin edildi. Kişisel koruyucu donanım olarak teslim edildi.
- Servislerin yolcu taşıma kapasiteleri yarı yarıya düşürüldü. Servislerde herkesin oturacağı yer belirlendi. Servislerde maske ve dezenfektan bulunması sağlandı.
- Sokağa çıkma kısıtlamalarının uygulandığı zamanlarda, önceden taahhüde bağlanmış ihracat siparişlerimizin zamanında teslim edilebilmesi için ilgili genelgeler kapsamında gerekli izinler alınarak üretime devam edilmesi sağlandı.
- Şirket içi yönetsel toplantılar ve eğitimler video konferans yöntemiyle gerçekleştirildi.
- Tüm şirket çalışanlarının ücret dahil hiçbir sosyal hakkında en ufak bir kesintiye gidilmedi. Ramazan ayı münasebetiyle verilen yardım paketi geçen yıla göre iki katına çıkarıldı.

20 Mayıs tarihinde, Türk Standardları Enstitüsü tarafından sanayi kuruluşları için Covid-19'a özel uygulamalara yönelik Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzunun yayımlanması üzerine Kılavuzu detaylıca inceledik. Yaptığımız çalışmaları ve aldığımız önlemleri kılavuzun kapsam ve şartları çerçevesinde değerlendirdik. Belgelendirme için pek fazla bir eksiğimiz olmadığını tespit ettik. Gerekli dokümanları hazırladık. Bazı prosedürlerimizi yeniledik. Temizlik, hijyen, dezenfeksiyon ve sanitasyon prosedür, plan ve talimatlarını hazırladık. Uygulamaya koyduk.

İcra Kurulumuz, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulumuz ile yaptığı istişare sonucunda, TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesinin zorunlu belge olmadığı, gönüllülük esasına dayandığı, ancak belge alınmasının aldığımız tedbirlerin pandemi sürecinde disiplinden ayrılmadan uygulanması, yapılacak tetkik ve gözetimlerle sürekliliğinin sağlanması sonucunu doğuracağı gibi, çalışanlarımız ve tüm paydaşlarımıza bu süreçte güvenli çalışma ortamı tesis ettiğimizin kanıt olacağını değerlendirerek belgelendirme başvurusunda bulunmaya karar verdi.

Türk Standardları Enstitüsü Samsun Belgelendirme Müdürlüğüne 4 Haziran tarihinde müracaatımızı yaptık. Süratle işleme alınarak 9-10 Haziran tarihlerinde iki günlük tetkikler gerçekleştirildi. Sonucunda belge almaya hak kazandığımız bildirildi.

Özellikle Çin ve İtalya'nın bu süreçten negatif etkilendiğini söyleyebiliriz. Bu iki ülke ile ticaret yapan diğer ülkeler kendilerine daha güvenilir tedarikçiler aramaya başladılar. Bu da Türkiye için bir fırsat oldu. Bu kapsamda bugüne kadar ihracat yapmadığımız Kamboçya, Özbekistan, Brezilya ve İngiltere'den ilk defa sipariş aldık.

Yılbaşından bugüne kadar geçen süre içerisinde, yurt içi ve yurt dışı satış organizasyonlarımızda uzaktan çalışma yapılmasına rağmen, tüm personelimizin gerekli donanım ve yazılıma sahip olması nedeniyle hiçbir aksama olmamıştır. Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse yurt içi satışlarımızda artış olduğunu gözlemledik. Sokağa çıkma kısıtlamalarının istisnaları kapsamında ticari hayatın çok fazla etkilenmediğini söyleyebiliriz. Satışlarımızdaki artışın, insanların büyük kentlerden kırsala dönerek, kırsalda o güne kadar ilgilenme fırsatı bulamadığı veya önemsemediği tarımsal faaliyetlere yönelmelerinden kaynaklandığını düşünüyoruz.

Sürecin başlarında ihracat yaptığımız ülkelerde gümrüklerin kapatılması, ticari faaliyetlerin geçici olarak durdurulması, sokağa çıkma yasakları gibi nedenlerle yurt dışı siparişlerinde azalma olduğunu gördük. 1 Haziran'dan itibaren dünyada pek çok ülkenin bizimle birlikte normalleşmeye geçmesi sonucunda, kendi ülkelerindeki kısıtlamalar nedeniyle sipariş veremeyen bayilerimizin yeniden sipariş vermeye başladıklarını gözlemledik. Bayilerimiz bu ara sipariş veremedikleri dönemin ihtiyaçlarını karşılamaktalar. Henüz stoklarında ürün yok. İkinci dalga endişesi ile normale stoklarında ürün ile girmek istemelerinden kaynaklı siparişlerinin artmaya başladığını görüyoruz. Haziran ayı itibarıyla, son 5 yılın en yüksek ihracat rakamına ulaştığımızı söyleyebiliriz. Bu durumun önümüzdeki 2-3 ay daha devam edeceğini öngörmekteyiz.

Özellikle Çin ve İtalya'nın bu süreçten negatif etkilendiğini söyleyebiliriz. Bu iki ülke ile ticaret yapan diğer ülkeler kendilerine daha güvenilir tedarikçiler aramaya başladılar. Bu da Türkiye için bir fırsat oldu. Bu kapsamda bugüne kadar ihracat yapmadığımız Kamboçya, Özbekistan, Brezilya ve İngiltere'den ilk defa sipariş aldık. Böylece bizim ürünlerimiz bu pazarlara da girmiş oldu. Özellikle Brezilya yüksek gümrük vergileri nedeniyle ihracat yapmakta zorlandığımız ülke idi.

2020 yılı için planladığımız İtalya EIMA Fuarı ve Dubai BIG 5 Fuarı organizatörler tarafından iptal edildi. Bu sene sadece Antalya GROWTECH ve Özbekistan AQUATERM fuarlarına iştirak etmeyi planlamaktayız. Bu iki fuar dışında bireysel katıldığımız tüm fuar organizasyonlarını ayrıca yurt dışı müşteri ziyaretlerimizi ve piyasa pazar araştırması kapsamında Arnavutluk, Makedonya, Bosna-Hersek, Tunus, Fas, Cezayir, Suudi Arabistan, Almanya ve Şili programlarımızı iptal etme kararı aldık.

Pandemi sürecinde normalleşme adımlarını titizlikle takip etmeyi, tüm faaliyetlerimizin merkezine insan sağlığını koyarak gerekli tüm önlemleri almayı, uygulamayı ve aynı zamanda üretimin, istihdamın ve ticari hayatın devamını sağlamayı şirket politikası olarak görmekteyiz.

Aldığımız Yüksek Tedbirlerle Ülkemiz için Üretmeye Devam Ettik...

Emin Yüce

► Keramika Genel Müdürü

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından 1 Haziran'da uygulamaya konulan "Güvenli Üretim Belgelendirme Programı" kapsamında gerçekleştirilen denetim sürecini başarıyla tamamlayarak COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazanan ayrıcalıklı firmalardan biri olduk.

Türkiye'de ve dünyada sofrâ üstü sunum kategorisinde seramik sektörünün önemli markalarından biri olan Keramika, sektörüne yenilikçi, modern dokunuşlarla farklı bir heyecan ve renk getirme düşüncesiyle, ÜNSA A.Ş. bünyesinde yüzde 100 yerli sermaye ile 2006 yılında üretim hayatına başlamıştır. Bugün 1200 kişilik uzman kadrosu; tasarım, ar-ge ve inovasyon odaklı üretim anlayışıyla Türkiye'de ve dünyada sofrâ üstü sunum kategorisinde sektörün önemli aktörlerinden biri haline gelmiştir.

Kuruluşundan bu yana, çalışan ve müşteri memnuniyetini önemseyen, aynı zamanda asla taviz vermeden benimsediği kalite yönetimi anlayışıyla Kütahya 1. Organize Sanayi Bölgesi'nde 60.000 metrekaarelik alanda yüksek teknolojiye sahip, iyi donanımlı üretim tesislerinde, tedarik ettiği yüksek kaliteli ham maddeleri

kullanarak 200'ün üzerinde farklı renk ve 750'den fazla model ile ayda 5 milyon adet üretim yapan Keramika, kulvarında Türkiye'de en fazla üretim yapan firma durumundadır.

Keramika, bünyesinde yer alan Tasarım Merkezi'nde geliştirdiği ürünleri Türkiye genelinde 34 ilde 79 satış noktasında, fabrika satış mağazaları, yetkili bayi ağı ve online satış kanalları ile müşterileri buluşturmaya devam ediyor. Dünyada ise, 6 kıtada 68 ülkeye üretiminin yüzde 50'den fazlasını ihraç ederek global pazardaki yerini sürekli genişletmeye, seramiği sanat ürünü olarak gören bakış açısıyla geliştirmeye devam ediyor.

Keramika olarak, Covid-19 salgınının dünyada ilk ortaya çıktığı zamanlardan itibaren almaya başladığımız tedbirler, 11 Mart 2020 tarihinde Türkiye'de ilk vakanın görüldüğüne dair Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca'nın yapmış olduğu açıklamaların ardından titizlikle artarak devam etti. Son olarak Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından 1 Haziran'da uygulamaya konulan "Güvenli Üretim Belgelendirme Programı" kapsamında gerçekleştirilen denetim sürecini başarıyla tamamlayarak COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazanan ayrıcalıklı firmalardan biri olduk.

İş yeri hekimimiz ve İSG uzmanlarımız tarafından personelimizin tamamına belirli saatlerde koronavirüs belirtileri, korunma yöntemleri, kişisel hijyen, toplum sağlığı konularında bilgilendirme ve bilinçlendirme eğitimleri verildi.

Keremika'da Covid-19 salgınının ülkemizde görülmeye başladığına dair açıklamaların hemen ardından işyeri hekimimiz, İSG uzmanlarımız ve insan kaynakları birimimizle oluşturduğumuz süreç değerlendirme toplantısında işletmemizde almamız gereken önlemler konusunda hızlı bir aksiyon planı oluşturarak çalışmalara başladık. Oluşturduğumuz kriz ekibinin görev ve sorumluluk tanımlamalarını gerçekleştirerek olası bir kriz anında gerçekleştirilmesi gereken adımları planladık. Öncelikli olarak, işletmemizde olası bir Covid-19 vaka oluşumu gözlenmesi halinde, diğer çalışanlarımızı ve işletmemizi riskten korumak amacıyla işletmemizin ana yola açılan girişine konumlanacak şekilde TSE tarafından hazırlanan COVID-19 Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu'ndaki yönergelerle uygun bir tecrit odası düzenledik. Ve süreci markamız adına en az hasarla atlarmaya yönelik adımlar attık.

İnsani ve ulusal sorumluluklarımız gereği, iş yerimizde çalışan personellerimizin sağlığını ve güvenliğini koruma politikalarımız kapsamında ilk iş olarak personellerimize Covid-19 salgınına karşı online ve sahada birebir eğitimler vererek bilinçlendirme ve farkındalık oluşturmaya yönelik planlamalar yaptık. Bu noktada iş yeri hekimimiz ve İSG uzmanlarımız tarafından personelimizin tamamına belirli saatlerde koronavirüs belirtileri, korunma yöntemleri, kişisel hijyen, toplum sağlığı konularında bilgilendirme ve bilinçlendirme eğitimleri verildi. Eğitimlerimizi, işletme içerisinde tüm çalışanlarımızın rahatça görebileceği yerlere astığımız Sağlık Bakanlığımızın sitesinden aldığımız afişlerle destekliyor, öğle yemeği saatlerinde sosyal tesislerimizde Sağlık Bakanlığımızın koronavirüs hakkında almış olduğu tedbirlere yönelik bilgilendirme amaçlı video yayınları yapmaya devam ediyoruz.

Aldığımız tedbirlerin ikinci adımında personelimizi öncelikli olarak yaş, kronik rahatsızlık ve hamilelik durumlarını göz önünde bulundurarak ücretli yıllık izin kullanımına yönlendirerek işletme içerisinde metrekareye düşen kişi sayısının azalmasını sağladık. Bu dönemde birçok ofis çalışanımızı evlerinden çalışmaya yönlendirerek üretimimize hız kesmeden devam etmeyi hedefledik. Bu süreçte fabrikamıza ziyaretçi girişini durdurduk. Fabrika içi ve dışı bütün toplantı, eğitim vb. katılımlarımızı online olarak gerçekleştirebileceğimiz şekilde düzenledik.

Yine bu sürecin en başından beri çalışanlarımızın, müşterilerimizin ve toplumun sağlığı için fabrikamızın tamamında maske kullanımını zorunlu hale getirerek virüs bulaş riskini en aza indirmeyi hedefledik ve bu uygulamamıza hala devam ediyoruz. Olası bulaş riskine karşı personelimizin iş yerine giriş ve çıkışlarında revir birimimiz tarafından ateş ölçümlerini gerçekleştiriyoruz. Fabrika girişlerimiz ve servislerimiz başta olmak üzere çalı-

şanlarımızın kolaylıkla erişebileceği noktalara sabun, kolonya ve dezenfektan gibi temizlik maddeleri yerleştirdik. Ve bu malzemelerin sürekli olarak kontrolünü gerçekleştiriyoruz. Yemekhanemiz, servislerimiz ve tüm çalışma alanlarımızda hijyen ve dezenfeksiyon işlemlerini kontrollü şekilde takip ediyor, alınması gereken tüm tedbirleri maksimum düzeyde alarak çalışanlarımızın, ailelerinin ve müşterilerimizin bu süreçten olumsuz olarak etkilenmemeleri için gerekli tüm düzenlemeleri Sağlık Bakanlığımızın bu konudaki yönergelerini sıkı sıkıya takip ederek alıyoruz.

İdari ofislerimiz dâhil olmak üzere yemekhanemizde özellikle yemek sıralarında 1,5 metre mesafe kuralına uygun çizgi uygulamaları yaparak salgına karşı alınan tedbirlerin en başında yer alan sosyal mesafeyi koruma kuralına farkındalığı artırdık. Bulaş riskini en aza indirmek ve çalışanlarımızın güvenli bir şekilde yemek yiyebilmelerini sağlayabilmek adına yemekhanedeki masalarımızı en fazla 2 kişi çapraz şekilde oturabilecekleri şekilde gerekli düzenlemeleri yaptık. Yine çalışanlarımızın yemekhane kullanımlarında teması en aza indirmek için yemekhane giriş çıkış saatlerimizi düzenledik. Yemekhanede oluşabilecek riskleri en aza indirmek amacıyla özellikle yemekhane giriş ve çıkışlarında bütün çalışanlarımızın en az 20 saniye ellerini yıkamaları gerektiği konusunda farkındalığı artırma çalışmaları yapıyoruz. Ayrıca çalışanlarımızın yemek alımı esnasında su, çatal, kaşık gibi ihtiyaç duyulan malzemeleri tek kişilik kullanıma uygun paketli olarak sunuyoruz. Tepsi, çatal, kaşık gibi malzemelerle teması kesmek üzere bir yemekhane personelini görevlendirerek bu bölümdeki tedbirlerimizi artırıyoruz.

Tüm paydaşlarımızı ve tedarikçilerimizi (catering, personel taşıma, ham madde vb.), alt taşeronlarımızı kuruluşumuzun dışarıdan tedarik ettiği proses, ürün ve hizmetlerin, kuruluşun hijyen-sanitasyon uygulamalarını olumsuz şekilde etkilememesini güvence altına almak adına ÜNSA MAD. SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş KALİTE YÖNETİM SİSTEMİ'nde detaylı olarak bahsedilen COVID-19 TEDARİKÇİ BİLGİLENDİRME FORMU'muz ile bilgilendirdik. Süreç içerisinde ürün güvenliğini korumak ve kontrolünü sağlamak amacıyla tedarikçilerimizi ve alt taşeronlarımızı düzenli olarak denetlemeye devam ediyoruz.

Temas etmeden paketlediğimiz ürünlerimizi müşterilerimize güvenle ulaştırmak için de en son aşamada sevkiyat birimimizde dezenfekte ediyor, müşterilerimize güvenle kullanabilecekleri şekilde ulaştırıyoruz. Yaşadığımız bu zorlu süreçte müşterilerimize çevrim içi satış kanallarımız ve 3D sanal mağaza uygulamamız ile kesintisiz hizmet vermek için çalışmaya devam ediyoruz. 1 Haziran normalleşme sürecini takiben yeniden faaliyete geçen mağazalarımızda da Covid-19'a karşı gerekli tüm tedbirleri alarak müşterilerimize güvenilir, sağlıklı ve güvenli bir şekilde hizmet vermeye devam ediyoruz.

Bu noktada Keramika olarak, tüm dünyayı derinden etkileyen bu süreci sorunsuz ve en kısa sürede atlatabilmek adına çalışanlarımızın, müşterilerimizin, toplumumuzun, ülkemizin, tedarikçilerimizin güvenliğini ve sağlığını korumak üzere tüm gelişmeleri yakından takip ederek gerekirse ilave tedbirler almaya devam ediyoruz.

Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından 1 Haziran'da uygulamaya konulan "Güvenli Üretim Belgelendirme Programı" kapsamında gerçekleştirilen denetim sürecini başarıyla tamamlayarak COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazanan ayrıcalıklı firmalardan biri olan Keramika'da önceliğimiz her zaman sağlıklı ve güvenli üretim olmuştur. Değerli çalışanlarımızın ve ailelerinin sağlığı bizler için çok önemli. Çalışanlarımızın yanı sıra, değerli müşterilerimiz, birlikte çalıştığımız tüm paydaşlarımız ve tabi ki ülkemiz de bizler için çok önemli. Bizler, çalışanlarımızın sağlığı için en yüksek tedbirleri alarak üretimimize devam ettiğimizde silsileli olarak, müşterilerimizi de paydaşları-

Türk Standardları
Enstitüsü (TSE)
tarafından 1 Haziran'da
uygulamaya konulan
"Güvenli Üretim
Belgelendirme
Programı" kapsamında
gerçekleştirilen
denetim sürecini
başarıyla
tamamlayarak
COVID-19 Güvenli
Üretim Belgesi'ni
almaya hak kazanan
ayrıcalıklı firmalardan
biri olan Keramika'da
önceliğimiz her zaman
sağlıklı ve güvenli
üretim olmuştur.

mızı da ülkemizi de korumuş olduğumuzun bilinci ile hareket ediyoruz. Bu zorlu süreçte Sağlık Bakanlığının ve bilim dünyasının açıklamalarını sürekli olarak takip ederek, İSG uzmanlarımız ve işyeri hekimimizle koordineli çalışan ekibimizle birlikte hijyen, enfeksiyon önleme ve kontrol tedbirlerini titizlikle aldık. Birçok alanda ve sektörde hayatın durma noktasına geldiğini üzülerken gördük. Bütün bu yaşananlara rağmen Keramika ailesi olarak, gereken tüm tedbirleri alarak ülkemiz için üretmeye, yeni yatırımlar gerçekleştirmeye devam ettik.

Uluslararası geçerliliğe sahip bu belgeyi almak, Keramika gibi ihracat yapan üretici firmalar için son derece önemlidir. Tüm çalışma alanlarında ve sosyal alanlarda öncelikle sosyal mesafe kuralı, maske ve el hijyeni uygulamalarını ön planda tutuyor, bütün çalışanlarımıza sürekli olarak bilinçlendirme, farkındalık eğitimleri veriyoruz. Keramika olarak, güzel günlere inanıyoruz. Ve bu karanlık günlerden, geleceğe odaklanarak sağ salım çıkabileceğimizi biliyoruz.

Uluslararası geçerliliğe sahip bu belgeyi almak, Keramika gibi ihracat yapan üretici firmalar için son derece önemlidir.

BANTBORU Eylem Planı'na

TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi Tescili

Sinan Gider

► Bantboru CEO'su

Ülkemizin tek standart yapıcısı ve bu konudaki tek yasal otoritesi TSE'nin ilgili kılavuzları, Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütünü referans alarak hazırlanıyor.

BANTBORU olarak, Covid-19 pandemi sürecinde çalışan sağlığı ve güvenliği alanında sıkı önlemler alan öncü kuruluşlar arasında yer alıyoruz. Küresel sağlık krizine yönelik olarak Mart ayında devreye aldığımız acil eylem planı kapsamındaki önlemler sayesinde uluslararası geçerliliğe sahip TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi aldık.

Dünyada üretilen 100 araçtan 4'ünde kullanılan ürünlerimizle ve güçlü rekabetçi performansımızla 23 ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz, kendi alanında dünyanın en büyük 5 üreticisinden biri ve ülkemizin öncü kuruluşu olan BANTBORU, Covid-19 pandemisine yönelik eylem planı uygulamasında ülkemizin önde gelen kuruluşları arasında yer alıyor. Küresel sağlık krizi tehdidini erken bir zamanda görüp, çalışan sağlığı ve güvenliği odaklı iş sürekliliği eylem planımız kapsamında alınması gereken önlemleri tereddütsüz bir şekilde hayata geçirerek, ilgili denetimler sonrasında uluslararası geçerliliğe sahip TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni almaya hak kazandık.

Türk Standardları Enstitüsünün TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi, Covid-19 pandemi riskinin, tedarik zincirinin tüm aşamalarında ve tüm paydaşları kapsayacak şekilde, Türk Standardları Enstitüsünün yayımladığı kılavuzlara uygun olarak yönetildiğinin bir göstergesi olarak, denetimler sonrası veriliyor. Ülkemizin tek standart yapıcısı ve bu konudaki tek yasal otoritesi TSE'nin ilgili kılavuzları, Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü'nü referans alarak hazırlanıyor.

TSE COVID-19 Güvenli Üretim Belgesi, güvenli üretim süreçlerinin en yetkin makamca tescili niteliği taşımaktadır. Bu süreçte çalışma arkadaşlarımız, paydaşlarımız ve onların yakınlarından başlayarak, insan ve toplum sağlığının korunması yolunda gerekli önlemleri almayı, devamında da insanlığın var oluşu ve geleceği açısından hayati öneme sahip ekonomik aktivitenin sürdürülebilirliğine katkılarımızı sürdürmeyi hedefledik. Bu belgenin alınmasında en büyük başarı payı, sorumluluk bilinci ile hareket eden, işlerini en iyi şekilde yaparken aldığımız önlemlerin uygulanmasında bizlere yardımcı olan tüm çalışma arkadaşlarımızdır. Bu vesile ile kendilerine bir kez daha teşekkür ediyorum.

Covid-19 pandemisi, insan sağlığı açısından olduğu kadar, sosyal yaşam ve ekonomik aktivite açısından da küresel boyutta insanlığın bugüne dek karşı karşıya kaldığı en önemli tehditlerden biri. Erken bir zamanda gördüğümüz bu tehdidi yönetirken, tavizsiz önceliğimiz, insan sağlığı oldu. Covid-19 risk değerlendirmelerimiz ve acil durum planlarımız 16 Mart haftası itibarıyla tamamlandı ve devreye alındı. Tüm yerleşkelerimizde, tüm çalışma alanlarında, yemekhanelerde ve servis araçlarında düzenli dezenfeksiyon, hijyen noktaları, mesafe, maske kullanımı, giyinme, toplantı ve çalışma alanlarının düzenlenmesi olarak özetlenebilecek sıkı nlemlerimizle yolumuza devam ettik. Farklı senaryolara yönelik planlarımızı hazırladık. Çok hızlı bir şekilde uygulamaya geçirdiğimiz önlem ve aksiyonlarımız, küresel rekabetin başat oyuncularını olan iş ortaklarımıza karşı sorumluluklarımızı da kesintisiz yerine getirmemizi, üretim ve ihracat srekliiliği elde etmemizi sağladı.

TSE COVID-19
Güvenli retim
Belgesi,
güvenli üretim
süreçlerinin en
yetkin makamca
tescili niteliği
taşımaktadır.

BANTBORU bünyesinde 16 Mart haftası itibarıyla devreye aldığımız ve dozunu süreç içerisinde artırdığımız önlemler arasında şunlar yer alıyor:

- Şirketin tüm yerleşkeleri, iş ekipmanları, şirket ve servis araçları, yemekhane ve diğer ortak kullanım alanlarında dezenfeksiyon işlemleri yapıldı; temizlik planlarının periyotları güncellendi ve temizlik personel sayısı artırıldı.
- Şirket genelinde, 3 haftada bir Sağlık Bakanlığına bildirim yapılarak dezenfeksiyon yapılıyor. Ayrıca yeni bir uygulama ile temizlik için makina ve kimyasal alınarak şirket içerisinde ortak alanlarda periyoda uygun dezenfeksiyona başlanıyor.
- Üretimde planlar gereği minimum çalışan sayısı, ofislerde uzaktan çalışma modelleri uygulanmaya başlandı. Kronik rahatsızlığı bulunan çalışanlar için tedbir amaçlı izin uygulamasına geçildi.
- Şirket genelinde toplantı, ziyaret, yurt içi ve yurt dışı uçuşlar durduruldu; şirket içi ve dışı yapılması zorunlu görüşmeler görüntülü ve sesli iletişim yöntemleri ile yapılmaya başlandı.
- Çalışmaya başlanacak haftanın öncesinde, belirlenen vardiya pazar günü telefon ile aranarak kendilerinin ve ailelerinin sağlık durumları hakkında bilgi alınmaya başlandı. Bu aramalarda olumsuz ya da şüpheli durum ortaya çıkması durumunda, çalışanı sağlık kuruluşlarına yönlendirmek ve kendisinin yerine bir başka çalışanı göreve çağırma yönünde bir protokol hazırlandı; ancak şu ana dek böyle bir durum yaşanmadı.
- Şirkete gelen tüm çalışanlara, mola saatlerinde değişim periyoduna uygun olarak günlük yeter sayıda maske temini ve gerekli işlerde çalışanlara maske üzerine kullanmaları için siperlik temini yapılıyor.
- Tüm alanlarda, maske ve eldiven gibi tek kullanımlık koruyucuların bertarafı için yeter sayıda tıbbi atık kutusu temini gibi önlemler alındı; üretimde çalışanlar için soyunma odalarında yeni düzenleme yapıldı.
- Üretim alanında ayrıca tüm makina ve çalışma proseslerinde sosyal mesafenin sağlanması için gerekli düzenleme yapıldı.
- Tüm ofislerde, üretim, çalışma alanlarında ve diğer sosyal alanlarda tüm çalışanlar için 1,5 metre sosyal koruma mesafesi kuralı uygulamaya alındı. Yemekhane, dinlenme alanı ve servislerde de oturma planları uygulanıyor.
- Çalışan sağlık ve güvenliği için üretim çalışanı sayısına, sosyal mesafe ve hijyen kurallarına uygun olarak birden fazla yeni giyinme odaları oluşturuldu.
- Yemekhane ortamında tüm malzemeler tek kullanımlık olarak değiştirildi ve kumanya sistemine geçildi. Tüm su sebilleri iptal edilerek çalışanlara kapalı pet şişe su dağıtımına başlandı.
- Tüm alanlara yeter sayıda gerekli el dezenfektan kitleri yerleştirildi ve lavabolarda kurutucular kaldırılarak tek kullanımlık kâğıt havluluklar temin edildi.
- Alanlara ortalama 200 metrekarede bir, el aletleri için sprej şişede 1 litre suya 10 cc düzeyinde seyreltilmiş çamaşır suyu ve tek kullanımlık el havlusu içeren temizlik istasyonları oluşturulması için tedarige başlandı.
- Şirketin tüm yerleşkelerinde tüm çalışanlar ve zorunlu hallerde içeri kabulü yapılacak üçüncü kişiler için sağlık kontrol formları oluşturularak kayıt tutulmaya, içeri girişlerde ateş ölçümüne ve onaylı giriş sistemine başlandı; dışarıdan ziyaretçi alımı durduruldu.
- İş gereği şirket tesislerine gelen TIR şoförleri, yükleme – boşaltma esnasında sadece branda açmak için aracı terk edebiliyor; bu işlem bitince şoförün yükleme boşaltma esnasında aracında beklemesi sağlanıyor. Şirkete gelen küçük kargolar ve diğer komponent malzemeler için açık alanda bir bekletme alanı oluşturuldu. Tüm koliler ve ambalajlı ürünler bu alanda minimum 4 saat bekletilerek içeri alınabiliyor.

Alınan önlemler sayesinde güvenli bir çalışma ortamı oluşturduğumuz BANTBORU bünyesinde, önümüzdeki dönemde küresel müşterilerin çalışma planlarına yönelik olarak çalışma ivmesi ve aktif çalışan sayısında artış öngörüyoruz. Bu durumda, mevcut önlemlere ek olarak, gerekli olduğunda kullanılmak üzere üretim içinde giyinme alanlarının hazırlanması gibi uygulamalar için de ön hazırlıklar yapıldı.

ISO Sürdürülebilir Şehirler Kampanyası

Dünya Standartlar Günü'ne 100 gün

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) tarafından Dünya Standartlar Günü'nden (14 Ekim) 100 gün önce, 7 Temmuz 2020 tarihinde başlatılan kampanya, son dönemde dünyada çok şeyin değiştiğine işaret ederek, sürdürülebilirlik standartlarının şimdi daha da önem kazandığını vurgular niteliktedir.

Dünyamız Covid-19'dan dramatik bir şekilde etkilenmiş ve etkilenmeye devam etmektedir. Standartlar, krizden kurtulmamıza ve daha dirençli yeni bir düzene geçmemizde yardımcı olarak değerli bir rol oynamaktadır. Bu durumu göz önünde bulunduran ISO, 7 Temmuz 2020 tarihinden başlamak üzere Dünya Standartlar Günü'ne 100 günlük geri sayımla birlikte bir farkındalık kampanyası başlatmıştır.

Kampanya niçin yapılıyor?

- Standartları şehirler için pratik araçlar olarak konumlandırmak
- Dünya Standartlar Günü için "Gezegeni koruma" konusuna dikkat çekmeye yardımcı olmak
- Güncel sorunları ele almak (Covid-19 sonrası iyileşme, esneklik, büyüyen şehirleşme, iklim mekanizması, yenilikler vb.)
- Sürdürülebilir topluluklara yönelik olan ISO yayını ISOfocus'u (Mayıs 2020) sergilemek

Kampanya
7 Temmuz'da
başlayacak
ve
14 Ekim
Dünya Standartlar
Günü'ne
kadar
devam edecek...

Kampanyanın amacı:

- Uluslararası standartların, şehirlere ve şehirlerde yaşayan topluluklara nasıl daha sürdürülebilir ve dayanıklı olabileceklerine yardımcı olabileceğinin gösterilmesi
- 7 Temmuz'dan itibaren Dünya Standartlar Günü'ne geri sayımın başlanması

Hedef Kitle

Şehirlerimiz, belediye başkanları, yerel yönetimler, şehir yöneticileri, teknik hizmetler...

Aktarılması istenen önemli mesajlar

Standartlar, şehirlerimizin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasına yardımcı olabilir:

- Daha iyi yaşam kalitesi sağlanması (sağlık ve refah, sosyal uyum, erişilebilirlik)
- Ekonomiyi desteklemek (TSE COVID-19 Güvenli Üretim, Güvenli Hizmet, Güvenli Turizm gibi sunulmaya başlanan Covid-19 sonrası toparlanma, yerel turizmi artırma, maliyetleri düşürme, en iyi uygulama ve düzenlemeyi destekleme, ticareti kolaylaştırma amaçlı materyaller ile)
- Dayanıklılığı etkinleştirmek (güvenlik, sağlık gibi toplulukları güçlendirme, kriz için hazırlıklı olunması)
- Çevreyi korumak (yeşil yapılar, hava kalitesi, gürültü azaltma, su verimliliği)

Kampanyanın Kapsamı

Aşağıdakilerden birini içeren haftalık yayınlar yapılması:

- Şehir vaka çalışmalarına dair videolar
- Temel standartlardan video-grafik sunumları
- ISOfocus makaleleri, broşürler

Öne çıkan standartlar hangileri?

- ISO 37101: Sürdürülebilir Şehirler
- ISO 21401: Sürdürülebilir Turizm (çevre, ekonomi)
- ISO 50001: Enerji Verimliliği (ekonomi, çevre)
- ISO 46001: Su Verimliliği (ekonomi, çevre)

Kullanılacak Hashtagler

#standardsdaycountdown

İsteğe bağlı:

#sustainablecities

#truststandards

#covid19

#sdg11

Platformlar:

- Twitter
- LinkedIn
- Facebook
- Instagram

Toplunun Katılımına Dair

Dünya Standartlar Günü'nden 1 hafta önce birlikteliği kuvvetlendirmek amacıyla ISO, sosyal kullanıcıları neden standardizasyona katıldıklarını paylaşmaya davet edecektir. Sosyal medya kullanıcıları kendi hesaplarında post hazırlayacak ve paylaşacaklardır.

Nasıl Katılım Sağlayabilirsiniz?

TSE olarak tüm paydaşlarımızı, başta ayna komite üyelerimizi, sanayicileri, KOBİ'leri, bakanlıklarımız ve ilgili kamu kurumlarımızı, yerel yönetimleri, akademisyenleri, sivil toplum kuruluşları, birlik ve dernekleri, tüketicileri ve standardizasyona katılmaya gönüllü tüm paydaşlarımızı bu kampanyaya katılmaya davet ediyoruz.

Bu çerçevede,

- ISO içeriklerini paylaşarak
- Sosyal medya etiketlerini (#) kullanarak
- Kendi içeriğinizi/hikâyelerinizi paylaşarak
- Diğer ISO üyelerinin içeriklerini paylaşarak
- Takipçilerinizi katılmaya davet ederek katılımınızı bekleriz.

Sürdürülebilirlik ile ilgili konular

Sürdürülebilirlik çok çeşitli konuları kapsadığından, katılımcılar kendileriyle en alakalı olanlar hakkında paylaşım yapmaya ve tartışmaya davet edilmektedir.

Örnek fikirler:

- Sürdürülebilir şehirler altyapısı: binalar, ulaşım, hava kalitesi, gürültü
- Atık yönetimi: Geri dönüşüm, dairesel ekonomi, suyun yeniden kullanımı, suyun ayak izi
- Sürdürülebilir turizm: Sürdürülebilir dalış, macera turizmi konaklama, doğal koruma alanları
- İklim değişikliği eylemi: Sera gazı ölçümü, izleme, yeşil finans, karbon ayak izi
- Enerji verimliliği: Yenilenebilir enerji, enerji yönetimi ve tasarrufu, gezegeni korumak
- SDG11: <https://www.iso.org/sdg/SDG11.html>

Ulusal Standardizasyon Faaliyetleri ve 2020 İş Programı

Değişimin sabit olduğu bir dünyada, geleceği hayal etmek ve tanımlamak giderek önem kazanmaktadır.

Standardizasyon, ileriye dönük bir faaliyettir; çünkü geleceği anlama, tanımlama becerisi, bunun nasıl hayata geçirileceğine dair yol haritaları üzerinde uzlaşmayı gerektirir. Bu nedenle TSE, 2020 yılı için mevcut sektörlerin standardizasyondaki gelişmelerine ve stratejik önceliğe sahip alanlarına genel bir bakış sağlayan İş Programı'nı internet üzerinden ilgili paydaşlarının erişimine sunmaktadır.

Ülkemizde Türk Standardı hazırlamak üzere yetkilendirilmiş kuruluş Türk Standardları Enstitüsü, her türlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standartlarını yapmak amacıyla 18.11.1960 tarih ve 132 sayılı kanunla kurulmuştur. Yalnız Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar Türk Standardı adını alır. Standartların uygulanması ihtiyari olmakla birlikte ilgili bakanlığın onayı ile mecburi kılınabilir.

Türk standartlarının, uluslararası standart hazırlama ilkelerine paralel olarak tüm ilgili tarafların katılımıyla hazırlanması hedeflenmektedir. Bu bakımdan Enstitü bünyesinde ilgili tarafların katılımıyla hazırlanan standartlar bütün ilgili tarafların ortak çalışmasının ürünüdür.

Türk standartları, faaliyet dönemleri itibarıyla hazırlanan iş programları çerçevesinde Teknik Komiteler tarafından hazırlanarak TSE Teknik Kurulu tarafından kabul edilmektedir. Enstitümüz, standart hazırlama faaliyetleri kapsamındaki 2020 yılına ait İş Programı'nı internet sayfasında yayımlamaktadır.

Program, <https://intweb.tse.org.tr/Standard/Versiyon/IsProgrami.aspx> bağlantısı üzerinden erişilebilir durumdadır.

Teknik Komiteler, standardizasyon faaliyetleri ile ilgili görevleri kapsamında, kendi alanlarında bilgi birikimi ve tecrübesi olan uzman kişilerden oluşmaktadır. Bu uzmanlar, TSE'nin kadrolu çalışanı olmayıp standart hazırlama faaliyetleri kapsamında gerekli çalışmaları yürütürler.

Standart hazırlama faaliyetlerine katılmak ve görüş vermek isteyen kişiler <https://intweb.tse.org.tr> adresinden kayıt olduktan sonra 'Görüşlerim' menüsü altında 'Posta Gruplarım' linkinden ilgilendikleri grupları (ICS) seçerek üyelik işlemini gerçekleştirebilmekte ve böylece standardizasyon çalışmalarına aktif olarak katılmaya davet edilmektedirler.

Çalışan Memnuniyetinde Yöneticinin Rolü

Adem Aksan

► Bursa PTT Başmüdürlüğü
Yönetim Sistemleri Baş Tetkikçi

Çalışan memnuniyetini etkilediği düşünülen faktörler arasında yönetici faktörüne, ayrıca lider özellikli yöneticiler ve çalışan motivasyonuna vurgu yapılmıştır.

1. Giriş

Çalışan memnuniyeti, işletmelerin müşteri memnuniyetini sağlayarak, finansal açıdan belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için en önemli unsurlardan biridir. Çalışanlar, hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde, hizmet sunumunu gerçekleştiren ve müşteri ile doğrudan etkileşim halinde olan kişilerdir. İşletmeler, çalışan memnuniyetinin en üst düzeye çıkması için çeşitli politikalar geliştirerek uygulamaktadır. Bu kapsamda işletmelerde görev yapan yöneticiler, çalışan memnuniyetinin artırılmasında en önemli faktörlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada, bir şirketin* çalışan memnuniyetinde yöneticinin etkili bir unsur olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışan memnuniyetini etkilediği düşünülen faktörler arasında yönetici faktörüne, ayrıca lider özellikli yöneticiler ve çalışan motivasyonuna vurgu yapılmıştır.

1930'lu yıllarda neo-klasik yaklaşımın hissedilmeye başladığı dönemlerde, insanın çalışma hayatındaki önemi anlaşılmış ve o yıllarda Robert Hoppock'un çalışan memnuniyetini ölçmeye yönelik çalışmaları hem akademik hem de iş dünyası için rehber olmuştur.

Çalışan memnuniyeti; *"çalışanların işine karşı gösterdiği olumlu ya da olumsuz tutum olarak"* açıklanabilir. Diğer bir tanımda çalışan memnuniyeti *"bireyin çalışma ortamına karşı reaksiyonu olarak"* tanımlanmıştır.

Başka bir tanımda çalışan memnuniyeti; *"çalışanın işinden beklentilerinin gerçekleştirilme derecesine bağlı olarak işine karşı beslediği tutum ve davranış eğilimleri olarak"* tanımlanmıştır.

Bilgisayar ve akıllı telefon kullanımının artması, sosyal medyanın hızla yayılması, insanların bilgiye erişimini hızlandırmış ve kolaylaştırmıştır. Yaşanan bu gelişmeler insanların duygu ve düşüncelerini daha hızlı değiştirmesine sebebiyet vermektedir. Değişen bu düşünceler işletmeler için de geçerlidir. Müşteri beklentileri ne kadar hızlı değişiyorsa çalışanların da günümüz koşullarında çalıştıkları işletmelere karşı beklentilerinin değişmesi yadırganmamalıdır. Bu nedenle çalışan memnuniyeti işletmelerde periyodik olarak ölçülmeli ve çalışanlarında beklentilere yönelik iyileştirme faaliyetleri yürütülmeli ve bu faaliyetler işletmelerin stratejik amaç ve hedefleri içerisinde yer almalıdır. Özetle, kuruluşlar çalışan memnuniyetini dinamik bir hale getirecek sistematik yaklaşımları benimsemeli ve uygulamaya almalıdır.

* Şirket bilgileri gizli tutulmuştur.

2. Yönetici

Yönetici, işletmenin çalışanlar nezdinde işlerin görülmesi esnasında istenilen sonuçlara ulaşılmasında yetkin pozisyonda olan kişilerdir. Bu görevin ifasında yapılması gerekenler ve yapılmaması gerekenler yöneticinin temel fonksiyonudur. Zira yöneticilerin asıl işi karar vermektir. Yöneticiler işletmenin amaçlarına ulaşabilmesinde birçok değerlendirme ve analiz yaparak en makul sonuçlara ulaşmaya çalışırlar. Bu çerçevede yöneticilerden beklenen de alacakları kararlarda isabetli tercihler yapabilmeleridir.

Çalışanlar eğer işlerinde mutlu iseler daha verimli şekilde çalışabilirler. Zira insanların hayatlarının çok büyük bir bölümü işte geçmektedir. Bundan dolayı da bireylerin iş hayatları ile iş dışı hayatları iç içedir. Çalışan memnuniyeti, yöneticiler açısından çalışanların istenilen sonuçlara ulaşılmasında bir etkidir. Bu nedenle, çalışan memnuniyetini etkileyen faktörler arasında yöneticinin en etkili faktörlerden biri olduğu ileri sürülebilir. Çünkü çalışanların motive edilmeleri ve verimli çalışmaları yöneticilerin sorumluluğundadır.

Yöneticiler bir işi başarabilmeleri, belirlenen hedeflere ulaşabilmeleri ve çalışanlarını etkileyerek verim alabilmeleri için bilgi birikiminin yanı sıra bazı özelliklere de sahip olmalıdır. Bu özellikler içinde liderlik en önemli etkenlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

Çalışanların memnuniyetinin sağlanması açısından diğer bir husus da motivasyon kavramıdır. Motivasyon, çalışanların belli bir doğrultuda güdülenerek işletme hedeflerine ulaşma çabası ve süreci olarak tanımlanabilir. İnsanların her zaman için birtakım istek ve ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu istek ve ihtiyaçların karşılanıp karşılanamamaları çalışanların işle ilgili olarak performanslarına direkt etki etmektedir.

3. Uygulama

Araştırmada kullanılan anket üç bölümden oluşmakta olup birinci bölümde katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin sorular, ikinci bölümde ise çalışan memnuniyetini ölçmeye ilişkin iki soru ve iki ifade yer almaktadır. Üçüncü bölümde yönetici, liderlik, çalışma ortamı, kaynak, motivasyon ve sosyal haklara ilişkin 36 ifade yer almıştır.

Araştırmaya ilişkin veriler anket yöntemiyle elde edilmiş ve anketler yüz yüze görüşme metoduyla uygulanmıştır. Anket verileri 1 ay süren çalışma sonucunda elde edilmiştir. Bu analizler SPSS 22 ve AMOS 22 paket programları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Memnuniyet soyut bir kavram olduğundan araştırma verileri Yapısal Eşitlik Modeli (YEM) ile analiz edilmiştir.

Yapılan araştırmalarda çalışan memnuniyetini etkileyen faktörlerin, araştırmaların amacına ve çalışma yapılan işletmelerin türüne göre değişiklik gösterdiği görülmüştür. Yapılan literatür taraması sonucunda Yönetici, Liderlik, Motivasyon, Sosyal Haklar, Kaynak ve Çalışma Ortamı faktörlerinin araştırma yapılan şirket için en uygun faktörler olduğu tespit edilmiş ve modele eklenmiştir.

Şekil-1: Araştırma Modeli

Yukarda çalışan memnuniyeti üzerinde önemli etken olarak görülen yönetici faktörüne ilişkin kurulan hipotez yer almaktadır.

H₁: Yönetici faktörünün çalışan memnuniyeti üzerinde pozitif etkisi vardır.

Cronbach–Alfa güvenilirlik katsayısı ölçekte yer alan değişkenler arasındaki tutarlılığı açıklamaktadır. SPSS programı aracılığıyla yapılan analiz sonucunda Cronbach-Alfa katsayısı 0,946 olarak hesaplanmış olup ölçeğin yüksek güvenilir düzeyinde olduğu tespit edilmiştir.

KMO değeri 0,943 olup anketimizden elde edilen veri kümesinin faktör analizi için ‘mükemmel’ uygun olduğu ve Barlett küresellik testi sonuçları incelendiğinde kare değerinin %5 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır ve veriler faktör analizi için uygundur.

Test ettiğimiz modelde 6 kategori (faktör) altında topladığımız değişkenler, SPSS aracılığıyla yapılan faktör analizi sonucunda 7 faktöre ayrılmıştır. 7. faktör ise Şirket Misyonu olarak adlandırılmış ve modele dahil edilmiştir. Daha sonra modeli istatistiksel açıdan test etmek amacıyla ikincil seviye Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmış ve aşağıda Tablo 1’de gösterilen bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 1: Regresyon Yükleri

Değişken			Standartlaştırılmamış Yükler	Standartlaştırılmış Yükler	Standart Hata	Kritik t Değerleri	P Değeri
Yönetici	<--	C_M	1,092	0,717	0,068	16,087	0,00
Sosyal	<--	C_M	0,475	0,572	0,051	9,274	0,00
Kaynak	<--	C_M	0,961	0,76	0,065	14,796	0,00
Misyon	<--	C_M	0,612	0,589	0,055	11,067	0,00
Ortam	<--	C_M	0,559	0,45	0,068	8,171	0,00
Motivasyon	<--	C_M	0,911	0,834	0,056	16,128	0,00
Liderlik	<--	C_M	0,91	0,691	0,063	14,502	0,00

Standart yükler regresyon analizindeki beta değerleri gibi ilişkilerin etki gücünü göstermektedir. Tablo 1 incelendiğinde regresyon yüklerine ilişkin tüm p değerleri 0,05'ten küçük olduğu için istatistiksel olarak anlamlıdır. Buna göre ortaya konulan hipotez, istatistiksel açıdan doğrulanmıştır. Buna göre Çalışan Memnuniyeti üzerinde standartlaştırılmamış regresyon yüklerine göre çalışan memnuniyeti üzerinde en etkili faktör yönetici olup standart hatası motivasyon ve kaynak faktörüne göre yüksek hesaplandığından standartlaştırılmış regresyon yüklerine göre bakıldığında çalışan memnuniyeti için belirlenen faktörlerin tümünde pozitif yönlü bir ilişki olup bu ilişkiler sırasıyla Motivasyon, Kaynak, Yönetici, Liderlik, Misyon, Sosyal Haklar ve Çalışma Ortamıdır.

4. Sonuç

Bu araştırma sonucunda, çalışan memnuniyetinde yöneticilerin etkili bir faktör olduğu sonucuna varılmıştır. Öyle ki çalışanlar nezdinde yöneticilerin kendilerine karşı tutumları işleriyle olan münasebetlerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu çerçevede kuruluşların yönetimine dair yapılan değerlendirmelerde yöneticilerin özelliklerinin çalışanların performansları ve verimliliklerine olan etkileri belirleyici bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada başka önemli sonuçlara da ulaşılmıştır. Yöneticinin yanı sıra, yönetici özellikleri arasında yer alan Liderlik ve Motivasyon faktörünün de çalışan memnuniyeti üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Liderlik yöneticilerden beklenen bir kişisel özellik olup motivasyon ise yöneticinin çalışanlar üzerinde oluşturması gereken önemli bir faktördür. Bu çalışma, yönetici sınıflandırılması yapılarak geliştirilecek modellerle geliştirilebilir.

Yöneticinin yanı sıra, yönetici özellikleri arasında yer alan Liderlik ve Motivasyon faktörünün de çalışan memnuniyeti üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Liderlik yöneticilerden beklenen bir kişisel özellik olup motivasyon ise yöneticinin çalışanlar üzerinde oluşturması gereken önemli bir faktördür.

Dijital dönüşüm döneminde, çok hızlı bir şekilde değişen ve gelişen dinamikleri benimseyen işletmeler büyümeye devam etmektedir. Ancak çok hızlı bir şekilde değişen dinamikler bireyler için de geçerlidir. Çünkü birey, tüketici, müşteri ve çalışan gibi kavramlarla bu dönüşümün gerçekleşmesinde itici güç konumundadır. Bu dönemde, çalışanların beklenti ve tercihleri de hızlı bir şekilde değişmektedir. Belirlenen kurumsal amaç ve hedefler yolunda, teknolojiyle birlikte çok hızlı bir şekilde değişen müşterileri beklenti ve talepleri karşılamak için uğraşan işletmelerde çalışanları göz ardı etmek, beklenen müşteri memnuniyeti, kârlılık ve verimlilik gibi önemli hedeflerin gerisinde kalmaya neden olacaktır.

Kaynakça

- Arshadi, Nasrin (2011). "The Relationships Of Perceived Organizational Support (POS) Withorganizational Commitment, İn-Role Performance, And Turnover İntention: Mediating Role Of Felt Obligation". *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 30 (1), 1103-1108.
- Berry, Lilly M., (1997). *Psychology at Work*. San Fransisco: McGraw-Hill Companies.
- Bowling, Nathan; Cucina, Jeff Cucina (2015). Robert Hoppock: Early Job Satisfaction and Vocational Guidance Pioneer. *The Industrial-Organizational Psychologist Magazine*, 53(2), 109-116.
- Dikmen, Tugay; Yıldırım, Duygu D.; Yıldırım, Aykut; Ozbash, Serap (2017). "Examining Internal and External Motivational Factors in Job Satisfaction of Public Institution Managers and Employees". http://jhss-khazar.org/wp-content/uploads/2018/02/2017.son_2017.special-issue..pdf, 298-319.
- Kline, Rex. B. (2015). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. New York: Guilford Press.
- Meydan, Cem H.; Şeşen, Harun (2015). *Yapısal Eşitlik Modellemesi AMOS Uygulamaları*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Şahin, Levent; Bacak, Bünyamin; Güler, Mehmet (2015). "Çalışan Memnuniyetinin Sağlanması Temel Dinamiler: Dışsal Faktörlerin Çalışanların Memnuniyet Algıları Üzerindeki Etkilerine Yönelik Bir Alan Araştırması". *İş Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 17(2), 28-44.
- Tabachnick, Barbara G.; Fidell, Linda S. (2012). *Using Multivariate Statistics*. New Jersey: Pearson.
- To, WM; Martin, EF; TW, Yu (2015). "Effect of Management Commitment To İnternal Marketing On Employee Work Attitude". *International Journal of Hospitality Management*, 45(1), 14-21.
- Ünal, Ömer F. (2016). "Hizmet Sektöründe Çalışan Memnuniyeti: Şirketler Grubuna Bağlı Kargo Şirketi ve Kırtasiye Mağazalar Zinciri Üzerine Ampirik Bir Aaraştırma". *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(1), 161-176.
- Werther, William B.; Davis, Keith. (1985). *Personel Management and Human Resources*. Singapore: McGraw-Hill Book.
- Yılmaz, Mustafa K. (2018). "Havacılık İşletmelerindeki Vardiyalı Çalışma Düzeninde Yöneticili Ve Yöneticisiz Ekipler İle Cinsiyetin Çalışan Memnuniyeti Üzerine Etkisi". (Doktora Tezi) İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

TS 13811:2018

HİJYEN VE SANİTASYON YÖNETİM SİSTEMİ

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre dünyada hijyen ve sanitasyon eksikliğine bağlı olarak ortaya çıkan enfeksiyon hastalıkları en önemli ölüm sebeplerinden biridir.

Alto
HOLDİNG A.Ş.

...Your Global Partner for Measuring Energy

Lodos
KARABURUN ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.

ALTOTEKS
TİCARET GİRİŞİM ŞİRKETİ SAN. VE TİC. A.Ş.

KÖHLER
ELEKTRİK ENERJİLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.

Merkez: Yanıkkapı Tenha Sk. Uçarlar Han. No:8 34420 Karaköy - İstanbul / Türkiye Tel: +90 (212) 256 81 90 - Fax: +90 (212) 256 81 97
Fabrika: Akçoburgaz Mah. 58. Sk. Esenyurt - İstanbul / Türkiye Tel: +90 (212) 886 26 39 - Fax: +90 (212) 886 86 94 e-mail: kohlerfabrika@kohlersayac.com.tr
Ankara Bölge: Sanayi Cad. Kuruçeşme Sk. No:3/3 Ulus - Ankara / Türkiye Tel: +90 (312) 310 36 18 Fax: +90 (312) 310 36 20